

novice

Glasilo Socialistične
zveze delovnega ljud-
stva občin
Kočevje in Ribnica

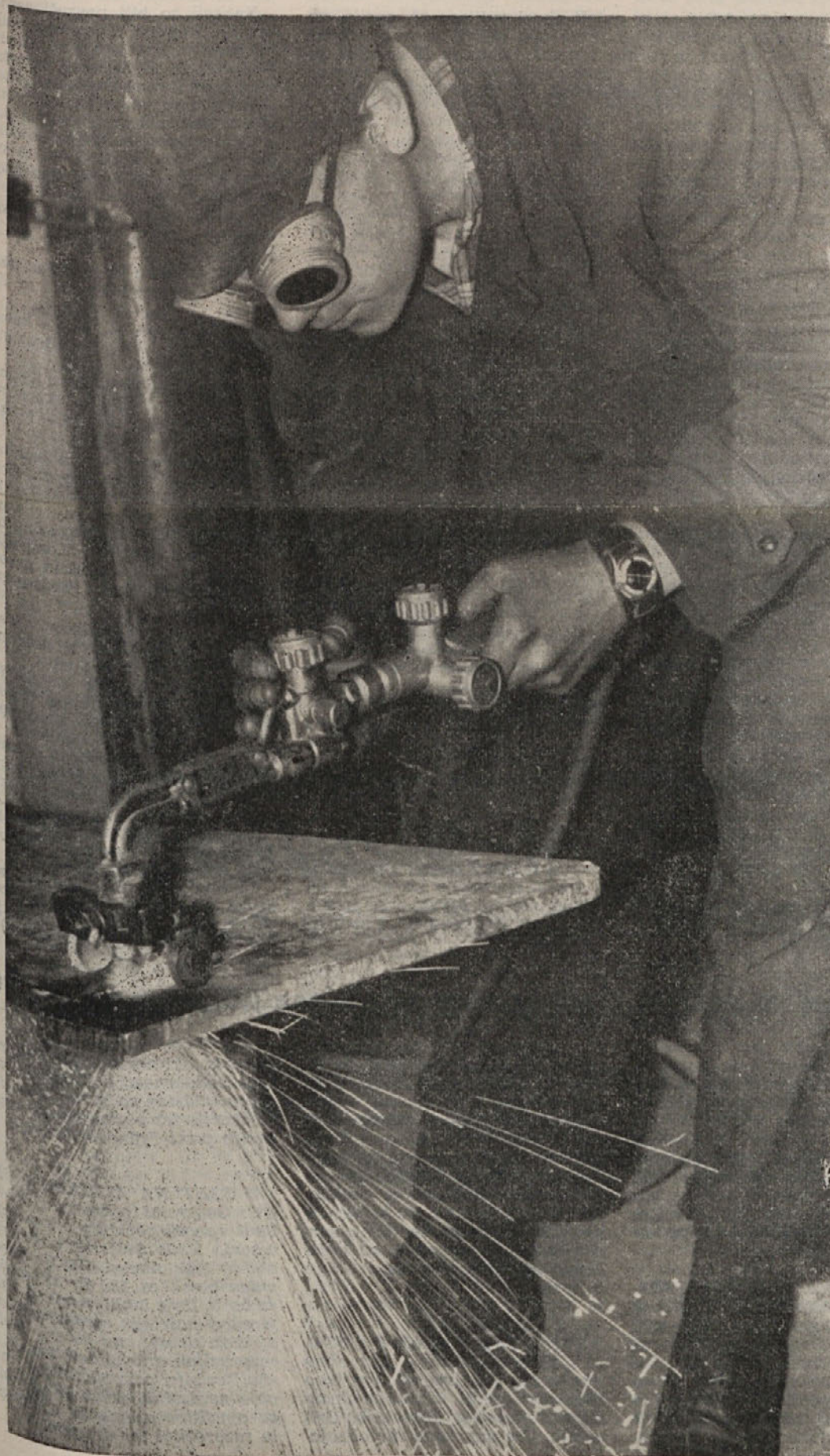

Izdaja CZP »Kočevski tisk« Kočevje.
Urejuje uredniški odbor. Odgovorni
urednik France Grivec. Uredništvo in
uprava: Kočevje, Ljubljanska 14/a. Te-
lefon uprave in uredništva 389. Letna
naročnina 800 din, polletna 400 din in
jo je treba plačati vnaprej. Za ino-
zemstvo 2000 din oziroma 3 ameriške
dolarje. Tekoči račun 600-27-1-265 pri
NB podružnica Kočevje

Leto VIII. – št. 18-19

KOČEVJE, 27. aprila 1963

Cena 20 din

Pisati — ali govoriti — o tako ve-
likem dnevu kot je 1. maj, je zelo tež-
ko; to se pravi, pisati o človeku, nje-
govem notranjem bogastvu, njegovih
hotenjih, bojih in dosežkih, o poletu in
mladosti človekovi, o zelenju in cvetju,
ki daje prazniku poseben poudarek, o
mraku preteklosti, zapostavljanju in za-
ničevanju in o svetlem, sončnem dnevu
današnjem, o vsem slabem in dobrem.

Povsod ga praznujejo. Povsod, kjer
prevladuje dobro ali zlo. Tam za pro-
stranim morjem, na bogatem zahodu
in po širnih stepah na vzhodu, tam,
kjer sonce vzhaja; praznujejo ga na
visokem severu in v mejah črnega kon-
tinenta, kjerkoli so ubogi, izkoriščani
in brezpravni. Povsod tam postaja to
simbol dobrega, del njihovega človeške-
ga poslanstva, postaja za svet pretres-
ljivo dejanje, podira vse staro in za-
starelo, odstranjuje poslednje ovire in
gradi lepši, novi JUTRI. To je ČLOVEK
in njegova ZAVEST, njegovo zavestno
predajanje nenehni borbi za uresniče-
vanje, očlovečenje naprednega, huma-
nega, za svobodo človekove biti, člo-
veškega uma in volje...

V zgodovini mednarodnega delav-
skega gibanja je prvi maj dan
množičnih demonstracij proletar-
iata za pridobitev osnovnih človečan-
skih in delavskih pravic. Proletarci
vseh dežel ga praznujejo že od leta
1889, ko so na drugem kongresu Druge
internacionalne proglasili 1. maj za de-
lavski praznik v spomin na veliko stav-
ko delavcev v Chicagu leta 1886 in na
številne žrtve med stavkajočimi delavci.

Praznovanje 1. maja v naši domovini
moramo povezovati z velikim, revolu-
cionarnim preobratom v našem druž-
benem sistemu, z uvedbo delavskega
samoupravljanja. Prvič na svetu je po-
stal jugoslovanski proizvajalec resnič-
ni, edini lastnik proizvodnih sredstev,
upravljalec z njimi in s proizvodi svo-
jega dela. Delavec-proizvajalec pa od-
loča o vsem, predvsem pa o gospodar-
skem razvoju in napredku podjetja.

Letošnji prvi maj praznujemo
skupno z 20-letnico 2. zasedanja
AVNOJ, pri nas na Kočevskem pa tudi
z 20-letnico Kočevskega zbora, zametka
slovenske državnosti in nacionalnosti
v okviru jugoslovanstva.

Prvi maj, mednarodni praznik dela,
iz leta v leto spreminja svojo osnovno
obliko; vedno manj je praznik zatira-
nih, brezpravnih in vse bolj praznik
graditeljev svobodnega, novega sveta
in novih odnosov med ljudmi...

PRVI MAJ

Priprave na volitve

Od temeljitih, poglobljenih predvolilnih priprav je odvisna udeležba na volitvah, predvsem pa izbira kandidatov in sestav bodoče občinske skupščine. Občina namreč v zadnjem času prevzema vse večje odgovornosti, vse večje kompetence, ki jih je doslej imel vzporedno s tem tudi družbene službe. Prav zaradi te

ga je potrebno izvoliti v občinsko skupščino take ljudi, ki bodo s svojim aktivnim delom in splošno razgledanostjo čimveč prispevali k uspešnemu delu ljudskega odbora. Pri izbiri kandidatov je treba paziti predvsem na te stvari!

V kočevski občini je zaposlenih okrog 2000 žensk, kar predstavlja 30 odstotkov vseh zaposlenih, v

dosedanjem ljudskem odboru pa so le tri ženske. V občinski skupščini naj bi bilo v prihodnje več žensk in mlajših ljudi.

O vseh teh stvareh, predvsem o pripravah na volitve je prejšnji petek razpravljala v Kočevju širši politični aktiv, v soboto pa občinski odbor SZDL, ki je sprejel tudi volilni proglas.

DOBREPOLJE PRED VOLITVAMI

Tudi v Dobrepoljski dolini se z vso resnostjo in vnemo pripravljajo na bližnje zборе volilcev in volitve.

Pri krajevni organizaciji SZDL je formiran politični aktiv, katerega naloga je, da pripravi vse potrebno, da bodo zbori volilcev in volitve čimbolje uspeli. Na zadnji razširjeni seji je aktiv pretresal najvažnejša vprašanja v zvezi z volitvami. Seje se je udeležil tudi član političnega aktiva občinskega zbora SZDL Grosuplje tov. Perovšek.

Na seji so bili navzoči seznanjeni z odlokom o določitvi volilnih enot in z odlokom o določitvi območij zborov volilcev za volitve odbornikov občinske skupščine Grosuplje in za volitve odbornikov v zbor delovnih skupnosti.

Za Dobrepoljsko dolino so določene sledeče volilne enote za volitve odbornikov v občinsko skupščino:

Volilna enota 12 obsega vasi: Mala vas, Cesta, Zdenska vas in Ponikve;

Volilna enota 14 obsega vasi: Videm, Podpeč, Podgorica in Zagorica;

Volilna enota št. 15 — katerega obsega vasi: Kampilje, Bruhanja vas in Podgora.

Vsaka volilna enota voli enega odbornika v občinsko skupščino, postavljena pa bosta po dva kandidata.

Zbori volilcev v teh volilnih enotah bodo za volilno enoto 12 in volilno enoto 14 v nedeljo, 28. aprila ob 8. uri zjutraj v kinodvorani na Vidmu. Istega dne bodo še zbori volilcev v Kampiljah in Ponikvah. Med tednom pa bodo zbori volilcev v Predstrugah in Kočevju.

Za volitve odbornikov v zbor delovnih skupnosti pa so določene sledeče volilne enote:

Volilna enota 14: »Stolarna« Dobrepolje, poslovalnice trgovskega podjetja Tabor v Kampiljah, na Vidmu, v Ponikvah in Predstrugah, »Apnenica« Dobrepolje, tovarna »Iskra« — obrat Dobrepolje, pošta Videm-Dobrepolje, Gostišče Dobrepolje, KGP Kočevje — skladišče Dobrepolje ter obrtniki z območja krajevnega urada Dobrepolje.

Volilna enota 22: Kmetijska druga Dobrepolje. Zbor volilcev za to volilno enoto bo v nedeljo, (Nadalj. na 3. strani)

Kandidati v republiško in zvezno skupščino

Za volitve v republiško skupščino je kočevska komuna samostojna volilna enota, za zvezno skupščino pa je v sklopu občin Novo mesto, Metlika, Črnomelj, Trebnje, Grosuplje, Ribnica in Cerknica.

Na dosedanjih zborih volilcev v kočevski občini so volilci predlagali za kandidate v republiško skupščino naslednje tovariše: za republiški zbor Ivana Mačka-Matič, v gospodarski zbor Ignaca Karničnika, v socialno-zdravstveni zbor Vladimirja Planinca, v prosvetno kulturni zbor Borisa Mikoša in v organizacijsko politični zbor Mira Heglerja.

Za kandidata v zvezni zbor zvezne ljudske skupščine Pepco Perovšek, v gospodarski zbor ing. Cirila Mravljo, socialno zdravstveni zbor Ignaca Nagodeta, prosvetno-kulturni zbor Mitja Mejaka in v organizacijsko politični zbor Bojana Ljubeja.

Kandidati v ribniški občini

Ribniška komuna tvori volilno enoto za volitve v republiško skupščino z občino Cerknica. Na dosedanjih zborih volilcev v ribniški občini so volilci predlagali za poslanca v republiški zbor Matijo Maležiča, ki je bil tudi v sedanjim mandatni dobi poslanec ribniške občine v republiškem zboru. Za kandidata v gospodarski zbor republiške skupščine so določili Matijo Plosa, predsednika DS v Kovinoplastiki v Ložu, za organizacijsko politični zbor pa Vilija Levstika, predsednika DS INLES. Ribniška občina bo imela svojega poslanca v repub-

DO VČERAJ 50 ZBOROV VOLILCEV

V kočevski občini so se začeli zbori volilcev 23. aprila, zaključeni pa bodo predvidoma 5. maja. Do včera je bilo skupno 50 zborov — od tega 21 za volitve v splošni zbor in 29 za zbor delovnih skupnosti. Po doslej zbranih podatkih so bili v glavnem vsi zbori volilcev dobro obiskani, čeprav je večkrat nagajalo vreme.

Na zborih volilcev za volitve v splošni zbor so občani razpravljali o perspektivnem razvoju komune, o liku bodočih odbornikov in poslancev, o ureditvi Kočevja in drugih naselij predvsem v zvezi s proslavo 20-letnice Kočevskega zbora, ponekod pa tudi o občinskem statutu. Na zborih v mestu in na Rudniku so razpravljali predvsem o ureditvi tega področja; o vodovodu oziroma oskrbi z vodo so razpravljali na zborih na Trati, v Koblarjih, Stari cerkvi (kjer so se pogovorili še o javni razsvetljavi in kanalizaciji); o trgovini in gostinstvu, ki sta v mestu v glavnem urejena, ponekod na podeželju pa še ne, so razpravljali v Kočevju, na Rudniku, v Koprivniku in še ponekod; o ureditvi Rince so razpravljali v Kočevju in na Rudniku; ponekod, na primer v Koprivniku so razpravljali o javnem prevozu in zobozdravstveni službi, povsod pa so razpravljali tudi o ostalih svojih posebnih komunalnih problemih.

Na zborih v delovnih organizacijah so volilci razpravljali predvsem o perspektivi komune in svojih delovnih organizacij, o izpolnjevanju letnega proizvodnega plana in morebitnih težavah, o izkoriščanju sredstev za proizvodnjo, o obsegu proizvodnje in kvaliteti proizvodov, o standardu zaposlenih, delitvi dohodka, delavskem samoupravljanju, notranjih odnosih in drugem.

liškem zboru, medtem ko jih bo imela v ostalih zborih skupaj z občino Cerknica.

Po doslej znanih podatkih so se volilci odločili za naslednje kandidate za občinsko skupščino: Kočevje — Bračičev teren (del Trga svobode) za Arko Andreja, uslužbenca pri Zidarju; Kočevje — Trg svobode Zalka Knava, učiteljica; Koblarji Jožef Furlan, kmetijski tehnik; Trata Franc Cimpric, gozdni tehnik; Dolga vas Ivan Grajš, lovec pri KGP; Slovenska vas Alojz Bartolj, mizar; Kočevje-Rudnik Branko Marinčič, Stara cerkev Franc Menart, gozdarski tehnik; Koprivnik Franc Les; Kočevje — Trg 3. oktobra ing. Savo Vovk, direktor KGP; Kočevje — Ljubljanska cesta Drago Benčina, predsednik ObLO; Kočevje — Roška c. Marjan Mrvar, rudar; Koprivnik Janez Oven; kolektiv zdravstvenih delavcev (3 volilne enote) dr. Miran Cilenšek, Vinko Hren in Hedvika Zakošek; Kočevje — Cankarjev teren Rudi Zbačnik, direktor KB; GU Mozelj ing. Zdravko Šaubah; GU Stara cerkev Stanko Levstik, gozdni tehnik; šola Mirka Bračiča Danica Kaplan, učiteljica; šola Fara Slavica Sneler, učiteljica; Mahovnik Tone Levstik, direktor Tekstilane; ObLO — uprava Ivan Vesel, organizacijski sekretar obč. komiteja ZK in družbeno politične organizacije za Zvoneta Zagarja, sekretarja ZMS Kočevje.

Na zborih volilcev so razpravljali tudi o kandidatih za republiške in zvezne poslance ter predlagali iste, kot jih je predvidel občinski oziroma medobčinski politični aktiv SZDL.

1. MAJ V PREDGRADU

(jš) — V Predgradu se z vso vnemo pripravljamo na proslavo 1. maja. Nastopila bo godba na pihala, mešani pevski zbor in šolski otroci. Proslava bo v združenem domu.

OD PETKA DO PETKA DOMA IN PO SVETU — OD PETKA DO PETKA DOMA IN PO SVETU

ZASTRAŠEVANJE NA PACIFIKU. — Ladje ameriškega sedmega ladjevja, na katerih so enote ameriške mornariške pehote, plujejo ob obalah Južnega Vietnama. Poročajo, da se ne ve, če bodo ladje zaplule v Siamski zaliv, pač pa da se bodo lahko mornariške enote lahko izkrcale v nekaj urah, »če bo nastala potreba«. Premik ladjevja je »varnostni ukrep« — kot trdi agencija Reuter — zaradi položaja v Laosu (ali pa vmešavanje v notranje zadeve druge države). O položaju v Laosu sta izdelala osnutka poslanic oba predsednika (britanski in sovjetski) ženevske konference o Laosu. Načrt sovjetske poslanice med drugim pravi, da so za sedanjo napetost

v Laosu krive ZDA in politične sile, ki jih te podpirajo. S tem delom poslanice pa se ne strinja Britanija, vendar ZSSR tega odstavka noče izpustiti. Obe strani pa se strinjata z delom poslanice, ki poziva predstavnike treh političnih skupin v Laosu, naj ukažejo svojim enotam ustavitev akcij, ki ne soglašajo z lanskimi ženevskimi sporazumi.

POSREDNA PODPORA IZRAELA JORDANSKI VLADI. Ko so se začeli pogovori o federaciji med ZAR, Sirijo in Irakom, je začelo vreti tudi v Jordaniji. Demonstracija skupine ljudi, ki so nosili zastavo ZAR s štirimi (še »jordanstvom«) zvezdami in hoteli zasesti radijske postaje Jeruza-

lem, se je končala tako, da so vojaške čete začele streljati in ubile tri ljudi. Trgovine v državi so v glavnem zaprte (kakor tudi nekaj oseb, ki so bile osumljene vodenja teh demonstracij), v državi pa velja policijska ura. Izraelske najodgovornejše osebnosti pa so povedale, da bi sleher na radikalna sprememba v Jordaniji bila zanje vzrok za vojaško akcijo proti tem novim silam v Jordanu.

SVETOVNA JAVNOST OB SOJA UMOR GRIMAUJA. Demokracija svetovna javnost ogorčeno protestira proti usmrtni španskega komunista, domoljuba Grimauja. Vse napredne sile obsoja-

jo barbarski umor in hkrati izražajo solidarnost z bojem španskega ljudstva za svobodo in demokracijo ter pozivajo na enotno akcijo proti Francovi tiraniji.

U TANT NA AFRISKEM VRHU. Generalni sekretar OZN U TANT sprejel povabilo etiopskega cesarja Haile Selassie, naj maja obišče Adis Abebo. Ker je predviden obisk za 22. do 25. maja, se bo U TANT lahko udeležil konference najvišjih predstavnikov afriških držav, na kateri bodo razpravljali o dekolonializaciji, o razvijanju gospodarskega razvoja nerazvitih držav, o ukrepih za opustitev atomskih poskusov in razorožitvi ter drugem.

Posvet o kadrovskih službah

Pred kratkim je bil v Ribnici posvet predstavnikov gospodarskih organizacij o vprašanju organiziranja kadrovskih služb in o vodenju kadrovske politike v gospodarskih organizacijah. Posveta so se udeležili tudi zastopniki okrajne gospodarske zbornice.

V gospodarskih organizacijah primanjkuje sposobnih strokovnih kadrov. To prihaja do izraza posebno sedaj, ko zahteva tehnološki proces dela na odgovornih mestih strokovno sposobne ljudi. INLES kot največje podjetje v komuni štipendira lepo število mladih ljudi na srednjih in višjih šolah, vendar pa bo ta kader, ko bo prišel iz šol, zadostil le najmanjšim potrebam. Zato se njihova kadrovska komisija intenzivno ukvarja s temi vprašanji. INLES, kjer je zaposlenih 1152 ljudi, ima tri lesnoindustrijske inženirje, enega gozdnega, enega ekonomista in sedem lesnoindustrijskih tehnikov. Štipendirajo 28 študentov srednjih in višjih šol. Z načrtno štipendijsko politiko si bodo z leti ustvarili potreben strokovni kader...

Posvetovanje je bilo sklicano predvsem za direktorje podjetij in predsednike delavskih svetov, vendar je bil odziv zelo slab, kar lahko smatramo kot nezanimanje za tako pomembno vprašanje kot je problem kadrov. Kadrovske službe manjša podjetja zanemarljajo, kar se je videlo tudi po tem, da je imel na posvetu podrobne analize le zastopnik Inlesa. Po drugi strani pa podjetja vedno tarnajo, da jim primanjkuje spo-

sobnih strokovnjakov. Kako se bodo znašli v situaciji, če npr. odide direktor v pokoj ali kam drugam? Kako bodo potem reševali kadrovske politike? In to predvsem v manjših podjetjih...

Z razvojem podjetij in perspektivnim planom je potreben tudi plan kadrov. Ni namreč mogoče dvigati proizvodnje brez strokovnjakov, brez sposobnih ljudi, ki bodo organizirali in vodili proizvodnjo! Tako pa proizvodna sredstva niso dovoaj izkoriščena, delajo le v eni izmeni, kar se seveda pozna tudi na realizaciji. Gradimo nove delovne prostore, nove hale, nabavljamo stroje, prosimo za kredite, vse to pa je potem iz-

koriščno le osem ur na dan, le eno izmeno!

Vsako podjetje mora v najkrajšem času pripraviti plan kadra, ki ga bodo potrebovali (v zvezi s pripravami sedemletnega plana razvoja podjetij). Povsod morajo biti tudi ljudje, ki odgovarjajo za kadrovske politike, občinska kadrovska komisija pa jim bo pomagala. V ta namen bodo organizirali tudi seminarje in predavanja oz. posvetovanja.

Odnos, kakršnega so nekatera podjetja pokazala do zadnjega posveta, ki ga je sklical predsednik občine, je nepravilen. Razgovori s podobno vsebino pa so vsakomur nujni in bi jih bilo treba (ne le zaradi premajhne udeležbe na zadnjem posvetu) ponoviti. Tedaj se bodo pogovorili tudi o fluktuaciji.

Ribniška mladina pred volitvami

Volitve se bližajo. Tudi mladina se zaveda velikega pomena te akcije in je zastavila vse sile, da bo stopil pred volilno skrinjico sleherni mladinec.

Na zadnjem sestanku občinskega komiteja ZMS so obravnavali prav način dela mladine pred volitvami. Mladina naj bi se seznanila z novo jugoslovansko ustavo, s pomenom volitev in problemi današnjega družbenega dogajanja. Na teh mladinskih sestankih bodo dajali poudarek predvsem mladini, ki bo letos prvič stopila na volišče.

Mladinska organizacija dobiva vse večji pomen med ostalimi organizacijami, dobila pa bo svoje mesto tudi v novi občinski skupščini. Če bo organizacija dosegla, da bo vsak mladinec prišel na volišče, bo to njen poseben uspeh in afirmacija.

Na sestanku smo obravnavali tudi ustanovitev mladinskega aktivna v sodraski Torbici in aktivna trgovskih delavcev. Mladina iz

trgovine in gostinstva doslej ni bila v nobenem aktivu. V organizacijo bo treba sprejeti tudi mladino iz osemletk, ki je že prestara za pionirsko organizacijo.

Pogovorili smo se tudi o družabnem življenju mladine. Sklenili smo, da bomo pripravili igro, pri kateri nam bo pomagala Svoboda... (18)

Pred kratkim je začela kočevska Komunala prenavljati Prešernovo cesto. Obnovljena cesta bo široka 5 m (kot sedanja), bo asfaltirana, imela bo robnike, bo brez pločnikov, na desni strani bo imela 3 m širok zelen pas, v katerem bodo tudi vse napeljave (cevrovod, električni kabel in ostali priključki). Cesta bo predvidoma dokončana do 1. avgusta letos.

PREDVOLILNA AKTIVNOST V DOBREPOLJU

(Nadalj. z 2. strani)

28. IV. ob 10. uri dopoldne v kinodvorani na Vidmu.

Delovne organizacije, ki so vključene v volilno enoto 14, se delijo na dva zbora volilcev in bodo v »Stolarni« in »Apnenici«.

Po gospodarskih organizacijah so že tudi prvi sestanki sindikalnih odborov, ki so pretresali vprašanje volitev in predlagali tudi kandidate.

Diskusije okrog volitev so do sedaj pokazale zainteresiranost prebivalstva za volitve.

Politični aktiv pri krajevnem odboru SZDL poziva vse volilce s svojega območja, da se polnoštevilno udeležijo zborov volilcev in da izberejo za bodoče predstavnike v občinski zbor in zbor delovnih skupnosti res tiste ljudi, ki so s svojim dosedanjim delom in prizadevnostjo to tudi zaslužili.

»Politika je podobna šahu. Prva poteza navadno odloča o zadnji.«

Amintore Fanfani

O obrekovalcih

Verjetno bo marsikdo dejal: »Vse to smo že tisočkrat slišali.« Vendar ponavljanje ne kvari resnice. Ena stvar je slišati — druga je razumeti, si jo zapomniti in jo v življenju razumno uporabljati.

Prehod od obrekovalca h kritiki je nekaj podobnega kot prehod iz noči v dan. Obrekovalanje je in ostane manjvredno opravilo, neglede na to, ali posameznik opravlja in obrekuje iz dolgega časa ali iz hudobije (teh je precej) ali pa zato, ker mu je opravljanje poleg kartanja najljubši sport in zaposlitev v prostem času, ker si še drugega ne more ali pa noče privoščiti zavoljo splošne duševne onemoglosti. Obrekovalce se v najobilnejši meri rodi iz zavisti, da ima obrekljivo sam svojih napak čez glavo, ki bi jih rad prekričal prav z opravljanjem klepetanja, iz njegove samozavesti, da je sam nepomemben. Skoraj vsak obrekljivec se navadno zelo boji, da

bi ga kdo v veljavi prekosil, zato blati tistega, ki odkriva njegove napake. Obrekljivci zelo radi vlečejo na dan svoje zasluge. Vse, kar so naredili, čeprav so bili za svoje delo debelo plačani, radi ponavljajo kot svoje zasluge. Ob vsaki priliki jih ponavljajo, da bi postalo njihovo okolje slepo do napak, ki jih delajo. Če so opozorjeni zaradi slabega in grobega odnosa do delavcev, nespoštovanja sklepov samoupravnih organov, nedelavnosti v družbenih funkcijah, kritiko skesano sprejmejo in obljubijo, da se bodo popravili. Če so člani organizacije ZK, sprejmejo tudi kazen, nanjo se ne pritožijo, poslušajo se celo visoko humanega opravila kot je samokritika. Dobro si zapomnijo tudi tistega, ki jih je kritiziral na pravem mestu v njihovi prisotnosti. Zelo rado se zgodi, da začne njihov spomin ognjevit delovati na cestah, v raznih lokalih, kvartopirskih družbah, skratka povsod, kjer se

končajo stečišča obrekljivcev.

Če je obrekovalec v družbi, je mojster vljudnosti, ker čez nikogar ne zabavlja, pač pa kulturno čaka, da se bo kdo, ki ga smatra sebi za nezanesljivega, odstranil. Šele potem se začne njegova obrekovalna gostija.

Primerov obrekljivcev z opisano fizionomijo v naši družbi sicer ni veliko. So pa zelo škodljivi, posebno še tedaj, kadar se tovrstne metode poslužujejo tudi ljudje, ki jim pravijo aktivisti. Taki se navadno skrivajo za rdečo legitimacijo ZK. Čas je že, da se o takih primerih resno in neodlagajoče pogovorimo. Zveza komunistov ne le pričakuje, ampak zahteva od vsakega člana, da je iskren, pošten, da govori resnico, da razpravlja tam, kjer je mesto za to, da ne naseda vsem mogočim in nemogočim spletkarijam ipd.

Škodljivstvo, ki ga delajo naši družbi razni obrekovalci, lizuni, komolčarji itd., se v naši družbi ne more skriti delovnim množicam. V praksi družbenega upravljanja delovni ljudje čutijo, da se prav ti postavljajo razvoju na pot. Borbene izjave zoper škod-

ljivstvo te vrste slišimo na raznih sestankih. Tako tudi mora biti v družbi, v kateri je delovno ljudstvo zakoniti gospodar in vnaša v graditev družbe vso svojo moč razuma, domiselnosti in nadarjenosti. Tudi naša ustavna ureditev postavlja smoter, narediti iz vseh poštenih članov naše družbe socialno enakopravne, enako močne in enakovredne ljudi, ne da bi bil oviran razvoj svojstvenih sposobnosti vsakega posameznika, temveč mu hoče pomagati pri tem. S tem dobiva človekovo življenje popolnejšo življenjsko vsebino in pomen.

Pot nazaj je zaprta. Tisti, ki se bo vrtil na enem mestu med preteklostjo in bodočnostjo, na široko razglašal le svoje zasluge in tarnal, kako je narobe, ker zanj vodilen položaj na delovnem mestu ni dosmrten, ne bo dosegel nič drugega kot vrtočlavo. Prav bi bilo, da si vsak zapomni, še posebej pa člani ZK, da je pravo ime naši stvarnosti revolucija, ki se razvija vedno hitreje ter lahko prehití zamišljene ljudi in jih pusti za seboj.

LUDVIK GOLOB

OBISK PRI PREDSEDNIKI DELAVSKIH SVETOV

Življenje je šola

Včasih še glasujejo, ne da bi vedeli za kaj ● Enoten in razgledan kolektiv lahko reši vse ● Do nedavnega smo mislili, da je glavni direktor ● Predvsem v začetku težave z birokracijo ● Delavci se zavestno odreka večjim osebnim dohodkom, da jim ostane več za razvoj podjetja in stanovanja ● Predlogi za pametnejši izvoz in za cenejšo proizvodnjo ● Proti integraciji — za integracijo ● Najvažnejša proizvodnja skupno s skrbjo za delovnega človeka ●

Pred prvim majem smo obiskali več predsednikov delavskih svetov kočevskih delovnih organizacij in se z njimi pogovorili o dosedanjih uspehih in neuspehih delavskega samoupravljanja, o pomembnih sklepih organov delavskega samoupravljanja in o nalogah, ki so najpomembnejše za posamezno delovno organizacijo v prihodnje. Iz razgovorov se da sklepati, da je bilo delavsko samoupravljanje od začetka (v letu 1950) nekje manj drugje dlje časa na bolj šibkih nogah, da se je z razgledanostjo članov delovnih kolektivov in z materialno osnovo za gospodarjenje močno okrepilo, kar je imelo odraz po eni strani v povečani proizvodnji, po drugi pa v boljšem standardu zaposlenih.

RUDNIK — ODREKLI SMO SE VRSTI STVARI...

Predsednik delavskega sveta Rudnika rjavega premoga Kočevje Franc Oberč je o razvoju delavskega samoupravljanja pri njih povedal takole:

— Že prvi delavski svet in upravni odbor sta opravila svoje poslanstvo za takratne čase (1950 in 1951) kar dobro, čeprav nista imela posebnega vpliva na gospodarjenje. V začetku se je predvsem izoblikoval nov odnos delavca-proizvajalca in upravljalca do orodja in strojev, nato pa postopoma do ostalih oblik gospodarjenja in upravljanja. Prav na pobudo predvsem mladih proizvajalcev in upravljalcev smo začeli že leta 1951/52 uvajati mehanizacijo in smo prešli od prečnih odkopov na širokočelna. V začetku so imeli organi tudi manj pooblastil, nemalokrat pa so naleteli na birokratske težave.

Za rudnik in organe upravljanja je bilo posebno težko lani in predlanskim, ko je Rudniku pretila nevarnost, da bo zaprt. Potem smo izpeljali nekatere kadrovske spremembe in podvzeli še nekatere druge ukrepe, da podlagi katerih se je položaj tako spremenil, da smo za rešitev dobili že več priznanj. Lani so se nam občutno povečali osebni dohodki, hkrati pa smo ustvarili nad 8 krat več sredstev za sklade, ki so bili v letu 1961 res malenkostni (okoli 5 milijonov din). Vzporedno je delavski svet rešil zelo težko vprašanje zaposlitve, prekvalifikacije ali upokojitve invalidov in onemoglih članov kolektiva (kar je bilo posebno nujno zaradi občutnega znižanja števila zaposlenih). Lani je delovni kolektiv sklenil tudi dajati več za

sklade (predvsem za stanovanja) pa čeprav bodo zato morda počasneje rasli osebni dohodki.

Prihodnje naloge organov samoupravljanja bodo še nadaljnja skrb za stanovanja, izobraževanje delavcev in tehničnega kadra, izpopolnjevanje jamske mehanizacije (če hočemo biti konkurenčni na trgu), predvsem pa je nujno še naprej skrbno gospodariti s sredstvi in še naprej skrbeti za delovnega človeka, se pravi za vse člane kolektiva, skratka: zase.

Pa še nekaj je na vidiku, za kar se posebno ne navdušujemo, namreč integracija z nekim sosednim slabše organiziranim rudnikom. Naš kolektiv se je namreč doslej odrekal vrsti stvari, da smo nekako uredili podjetje, da žanjemo, kar smo sejali, zato se ne bi najbolj radi združili z nekom, pri katerem je nujno spet začeti reorganizirati pri koreninah in kar bi spet od našega kolektiva zahtevalo novih velikih žrtev.

● ITAS — PRVI KORAKI

Miro Vukelja, predsednik delavskega sveta podjetja ITAS:

— Prej, slabim letom, 25. maja lani, smo izvolili pri nas prvi »legalni« delavski svet, ker smo bili prej podjetje v izgradnji. Kljub mladosti delavskega sveta in tudi mladosti članov našega kolektiva se je DS le uveljavil. Doslej smo imeli že 9 sej, na katerih smo sprejeli razna pravila in pravilnike, razpravljali o gospodarjenju, pa tudi delo komisij delavskega sveta je bilo plodno.

Čutimo pa, da morajo biti člani našega kolektiva, posebno pa

člani delavskega sveta, še bolj seznanjeni z gospodarjenjem na sploh in še posebej v našem podjetju. Zgodi se še včasih, da glasujemo za kakšno stvar, ne da bi imeli o njej popolnoma razčiščene pojme. Prav zaradi tega pripravljamo zdaj s pomočjo Delavske univerze več predavanj za gospodarsko in politično izobraževanje članov kolektiva, ki bo za člane samoupravnih organov obvezno.

Pri delu napravimo včasih tudi kakšno napako, vendar menim, da je najbolje, da take stvari rešimo sami v podjetju, ker bi s širšim razglašanjem lahko zadevo le poslabšali. Prepričan sem namreč, da enoten in razgledan delovni kolektiv lahko reši vse svoje probleme sam.

Naše sedanje in bodoče naloge so izvrševanje plana, urediti kadrovske vprašanje, izboljšati or-

ITASOV PROIZVOD...

ganizacijo proizvodnje (preiti na serijsko proizvodnjo, kjer je mogoče), izdelati statut in seveda aktivno sodelovati pri volitvah.

● INKOP — TEŽAVE Z DOBAVITELJI IN KOOPERANTI

Nikolaj Pertinač je predsednik delavskega sveta v INKOP. O delu samoupravnih organov v zadnjem obdobju je dejal:

— Najvažnejše delo delavskega sveta je bilo: ureditev stimulativnega načina nagrajevanja. Predvsem smo določili pravične razpone. O proizvodnji nismo dosti razpravljali, ker je urejena. Pač pa imamo težave z dobavitelji in

kooperanti, katere pa si bomo prizadevali čimprej odpraviti. Zaradi nepravočasnih dobav (cevi, lak) imamo tudi zastoje v proizvodnji. Naš dobavitelj aluminijastih cevi na primer lahko proda takoj vse cevi v inozemstvo za

devize, res pa je, da mi prodamo v inozemstvo tudi za devize končne izdelke. Še marsikaj bo treba ukreniti, pri čemer bo odigral pomembno vlogo naš delavski svet.

Pred kratkim smo tudi sklenili, da se bomo odpovedali vsakemu morebitnemu letošnjemu »dobičku« in s tem denarjem ter kreditom, ki ga bomo najeli, kupili peč za plastificiranje, ki bo stala 15 milijonov dinarjev. Predlanskim smo na podoben način opremili brusilnico, se pravi, da smo se doslej že marsičemu odrekli da bi kasneje dobili seveda vse to z obrestmi povrnjeno.

Pri dosedanjem delu nismo napravili večjih napak. Večina članov DS je delavcev, ki pa so zelo razgledani in vedno vedo o čem odločajo in zakaj glasujejo.

● AVTO — VČASIH SE SPOPRIMEMO

Govori Franc Skrabec, predsednik delavskega sveta podjetja »Avto«:

— V začetnih letih delavskega samoupravljanja, ko se delavski sveti še niso utrdili, je bila pri nas tudi tu pa tam diktatura posameznikov. Danes se na sejah včasih kar dobro spoprimemo, pogovorimo, potem pa sklenemo tako, kakor je zakonito in za podjetje najbolj koristno.

tudi več poslovnikov in pravilnikov ter spremenili stare. Delavski svet ima enajst stalnih komisij, ki pridno delajo in dajejo svetu predloge, o katerih potem sklepa in odloča. Imamo tudi dve ekonomski enoti, ki gospodarita v glavnem samostojno, njihove sklepe, tiste ki so pomembni za podjetje kot celoto, pa pregleduje in o njih dokončno odloča centralni delavski svet.

Kakor pri drugih podjetjih tudi pri nas lahko v delavskem samo-

(Konec na 21. strani)

Medtem ko se je spreminjala podoba doline, se je spreminjalo tudi sonce. Ko je vzhlo izza Pohorja, je bilo podobno velikim, žarečim kroglam, potem pa je postajalo bledeje in manjše. Nazadnje se je obdalo z močnim vencem, ki je bil svetlejši kakor njegova sredina. Iz tega venca so potem začeli štrkati na vse strani daljši in krajši žarki, ki so bili podobni žarečim strelam. Kmalu ni bilo več mogoče pogledati v sončno kroglo.

Kakor me je zjutraj, ko sem vstajal, strašno imelo in sem še gredoč na pašo, včasih spal, tako silno rad sem gledal jutro, ki je vstajalo pred mojimi očmi. Tega vstajanja se nisem mogel nikoli nagledati. Vedno sem pri njem odkril kaj novega in lepšega. Posebno takrat, kadar sem pasel Na vrhu. Tam me paša ni veliko motila, ker se je žival pasla kakor uš. Pogled z vrha je bil že sam po sebi lep in za oči prava paša. Toda bilo je še nekaj drugega zraven, kar je delalo vstajenje jutra še lepše. Naš vrh se je ob jutranjem svitu za nekaj ur potapljaj v godbo tisočerihi glasov, ki so se zlivali v veličastno, brnečo, prečudno pesem ali godbo. Ta godba je prihajala iz neštetihi ptičjih grli in je donela iz brezovega grmovja in z vej visokih macesnov, prihajala je iz vlažne, napojene zemlje in trave, prihajala je s tankih macesnovih in brezovih vej, ki so bile neslišno napete v jutranjem zraku in se šibile pod razkošno roso, čeznje pa je drgetal nevidni lok prvih jutranjih vetričev. In ta mogočna godba mi je prevzela srce, da sem nekako onemel strmela raz ta čudni, v roso vtopljeni vrh. Vse te lepote, ki se je razprostirala okrog mene, in vse te godbe, ki je brnela v mojem mladem telesu, pa se nisem zavedal, kakor se tega zaveda kdo, ki jo opazuje ali posluša pri polni zavesti, ampak sem bil tesno povezan z vsem, kar me je obdajalo in kar sem občutil, ko da je vse to del mojega lastnega bitja. Zdelo se mi je, da včasih gledam samega sebe.

Iz misli me je vedno prebudil sopihajoč, težak glas, ki je prihajal od daleč po zraku in je odmeval po brezovju in macesnovju nad mojo glavo. To je bil glas težkih, parnih kladiv, ki so butala doli v dolini, kjer je stala velika tovarna. V tovarni še nisem bil nikdar in sem jo mogel le od daleč gledati. To sem mogel le, če sem se napotil čez brezov pašnik na drugo stran našega vrha. Toda ni me preveč vlekel k njeni podobi, ker zame ni bila lepa. Bila je črna in sajasta, en sam kup zamazanih stavb, iznad katerih je molelo kakih šest ali osem visokih dimnikov. Iz teh dimnikov se je neprestano valil masten in črnikast dim, ki je zasmrajal celo severno dolino. Vedel sem tudi, da iz teh dimnikov ponoči švigajo plameni, ker sem šel z očetom nekajkrat ponoči v mlin in sem to sam videl. Od tistega časa me je bilo tovarne skoraj strah. Ta črna tovarna je bila tudi še drugače slabo zapisana v mojem srcu. To sem imel od očeta, ki ni maral tovarniških delavcev, čeprav je bil tudi sam delavec. Tovarniški delavci so se ob nedeljah pri cerkvi postavljali s srebrnimi verižicami, z velikimi tolarji na lajbičih, z lepimi oblekami, z zelenimi klobuki, za katerimi so se šibili gamsovi repi. Moj oče teh

ljudi ni maral tudi zato, ker so večinoma koj začeli nemškutariti, brž ko so povohali tovarno. Vse to ga je odbijalo od njih, čeprav je bilo znano, da so fužinarji veliki revčji. Toda moj oče je bil takrat gotovo še večji in še bolj zapuščen revč, kakor so bili fužinski delavci, ker je bil poljski delavec.

Ko sem tega jutra začel butanje tovarniških kladiv, sem se takoj znašel sredi resničnega sveta. Prenehaj sem biti del narave, ki me je obdajala, postal sem to, kar sem bil: pastirček, ki je zgodaj zjutraj pasel bicke nekje na zapuščenem vrhu. Lepa, harmonična godba, ki je še malo prej zvenela skozi macesnovje nad mojo glavo, je zdaj prenehala, ker jo je razsekal odmev parnih kladiv. Celo jutranji zvon, ki se je glasil iz druge doline pod menoj, ni mogel več priklicati prejšnje zamaknenosti.

Nenadoma sem od nekod začel človeške glasove. Začel sem oprezati naokrog, toda nikjer nisem mogel opaziti živega bitja razen mojih ovč, ki so mulile travo tam med brezami. Čez naš hrib je šla gozdna vozna pot, ki je vodila iz doline, kjer je stala tovarna. Ta pot je bila samotna in le redkokdaj so po njej hodili ljudje, nikdar pa še nisem videl toliko koga ob tako zgodnji uri. Brez dvoma je šel nekdo na vrh. Kdo je bil, še ni bilo videti, ker so pot zakrivale breze. Meni to ni bilo

v gumbnicah zatakne lepe rdeče nageljne. Vsi so žareli v obraz, ko da bi bili zelo razgreti, čeprav pot ni bila naporna in je ob tej jutranji uri na vrhu celo prijetno hladno. Zenske, ki so šle z družbo, so se smejale tako razposajeno, kakor se smejijo dekleta, kadar gredo ob lepih nedeljah v cerkev.

Vse to ni slabo vplivalo name, toda kmalu je padla vsem temna senca, ki je na mah vse pokvarila. Zapazil sem, da imajo moški po vrsti vsi velike, srebrne verižice in svetle tolarje na lajbičih. To me je prepričalo, da so to ljudje iz tovarne, ki sopiha v dolini, in postal sem slabe volje. Mislil sem, kakor je mislil moj oče, da so to slabi ljudje. Zdaj sem se še tesneje skril za macesnovo deblo.

»Oh, bicke, bicke, kako je to lepo...!«
Skupina ljudi se je ustavila in nekaj žensk je z iztegnjenimi, golimi rokami, v katerih so držale kruh in žemlje, začelo korakati proti moji majhni čredi. Čreda pa, ki ni bila vajena ljudi, se je odmikala nazaj v goščavo, medtem ko se ženske niso dale odgnati in so še dalje silile za ovčami. Za bickami se je pognala tudi belo oblečena deklica z žemljo v rokah in mi pri tem prišla že za hrbet, pa me še ni opazila. Deklica je bila malo večja od mene in je imela gole, bleščeče lakti. Na prsih je nosila velik, rdeč nagelj. Ko sem jo tako videl

KOVAČI SMO IN NAŠA SILA...
Foto ing. Briški

blisk. Tedaj je na poti rekel ženkli glas:

»Sram ga je, ker ni vaju toliko ljudi.«

Neki drugi glas pa je rekel:

»Lenkica, daj mu nageljček, da bo tudi on vedel, da je danes prvi maj...!«

Tedaj je Lenkica, kakor je bilo deklici ime, vzela nagelj s svojih prsi in mi ga pomolila z dolgo bleščečo roko. Njene oči so pri tem globoko žarele in se zasabile v moje oči.

Jaz sem počasi vzel njen nageljček in se pri tem dotaknil njene roke. Ta dotik mi je čisto zmešal glavo. Na mah sem izgubil prisotnost duha in sem z nageljnomo v roki zdiral v goščavo ter se tako skril dekletu in skupini ljudi na cesti. Se zahvalil se nisem dekletu za prekrasni dar.

Ko sem bil v goščavi na varnem in sem vse premislil, me je skoraj postalo sram tega, kar sem storil. Toda družbi z deklici je menda to zelo ugajalo, zakaj slišal sem prešeren smeh. Nato je družba veselih ljudi začela peti neko pesem, ki je nisem razumel, in ki sem ji prisluškoval z utripajočim srcem, dokler se ni izgubila visoko pod vedrim nebom tega zgodnjega dne.

Potem je skupina izginila na drugo stran vrha in jaz sem ostal sam s svojimi ovčami. V samotni sem potem pretehtal vsako besedo, ki sem jo slišal na vrhu. Beseda »prvi maj« je bila posebno poudarjena in zato se mi je vtisnila v spomin posebno močno. Saj sem tudi nagelj dobil od deklice za prvi maj.

Takrat vsega tega še nisem razumel, ker sem bil še premajhen. Bilo je še v stari Avstriji. Pozneje sem šele zvedel, kaj pomeni prvi maj. V stari Avstriji delavstvo prvega maja ni smelo praznovati, kakor ga mi danes praznujemo. Praznovati so si ga upali le najbolj pogumni ljudje. In med njimi je bila tista bela deklica sredi zelenih brez, ki mi je podarila nageljnovo cvet, čeprav me ni poznala in sem bil zanjo le ubog pastirček, ki je bicke pasel.

Od tistega jutra se ljudi iz črne tovarne v dolini in tudi same tovarne nisem več bal.

To je bil moj prvi Prvi maj.

Prežihov Voranc:

PRVI MAJ

Odlomek

povšeči. Bil sem samotarske narave in sploh nisem rad srečaval ljudi. Na tihem sem se tujih ljudi bal ali pa sem jih celo sovražil. Kdo bi neki hodil tod ob taki uri, sem si mislil in stegoval vrat proti tisti strani, od koder so prihajali glasovi? Nenadoma pa sem zagledal skozi brezovo grmovje celo gručo ljudi, ki se je bližala vrhu. Sli so počasi, moški in ženske pomešane in celo nekaj otrok je bilo poleg. Vse je bilo praznično oblečeno in vse veselo razpoloženo. To je bilo videti že od daleč. Poznalo se je tudi, da je družba zatopljena v živahen pogovor, ker so nekateri mahali z rokami, nekateri pa so mrmrali neko pesem.

Bili so še tako daleč, da nisem mogel razločiti, kaj in kak jezik govorijo. Toda zdaj jih nisem utegnil več poslušati, ker so se vedno bolj bližali. Zvest svoji nezaupljivosti sem hitro skočil v grmovje in se potuhnil za debeli macesen, ki je zakrival celo mojo postavo. Iz tega skrivališča se je dalo nemoteno gledati družbo, ki je prihajala vedno bliže. Ovce me niso skrbele, ker so se mirno pasle nedaleč med brezami.

Skupina ljudi se je že tako približala, da smo bili skoraj vstric. Jaz sem se prilepil tesno k macesnovemu debelu, da me ne bi nikar mogli odkriti. Sedaj sem že razločil posamezne besede, toda nisem mogel razumeti, o čem govorijo. Nekaj pa me je pri njih zelo presenetilo, vsi od prvega do zadnjega in celo tista dva ali trije otroci, ki so šli zraven, so imeli

stati med belimi brezami, se mi je zdela čudno lepa.

Tedaj me je deklica nenadoma opazila.

»Poglejte, pastir!« je zaklicala vzradoščena proti skupini.

Na njene besede se je vsa skupina obrnila proti meni in od zadrege mi je udarila vsa kri v glavo. Nekdo je vzkliknil:

»Poglejte, tako majhen pobič, pa že pase!«

Jaz sem nemo strmela v belo deklico, ki je stala pred menoj.

Ker se nisem ganila iz macesna, se mi je dekle začelo približevati. Njen obraz se je veselo smejal in kazala mi je dve vrsti prednjih zob. Napadala me je volja, da bi pobežnil izpred nje in se skril v goščavi, toda neka topla notranja moč me ni pustila z mesta.

Dekle se je tedaj približalo macesnu in obstalo korak pred menoj. Strmelo je nekaj časa vame s svojimi velikimi ogljenimi očmi, potem pa mi je nenadoma reklo:

»Zakaj se bojiš?«

Hotel sem ji odgovoriti, da se ne bojim in da me je le sram mojih bosih nog in moje revščine, pa nisem mogel spraviti besedice iz ust.

Nekaj časa sva si tako stala naproti in molčala. Skupina ljudi, kateri so se spet pridružile ženske, ki so prej iskale ovce, je na gozdni poti tudi obstala in gledala vame in v deklico. To je trajalo mogoče precej časa, toda zame je bilo to soočenje le kratek

PREMIERA »Težka ura«

Postala je že hvalevredna tradicija, da četrti letnik gimnazije v Kočevju proti koncu šolskega leta naštudira primerno dramsko delo, ga uprizori na domačem odru, nato pa z njim nastopa tudi na okoliških odrih. Člani MKUD »Matej Bor« na gimnaziji v Kočevju se tudi letos niso izneverili tej tradiciji. V soboto, 20. aprila, so v Šeškovem domu uprizorili igro Mateja Bora »Težka ura«, v ponedeljek, 22. aprila, pa je bila repriza za učence vseh naših mestnih šol.

Če bi pisali oceno te uprizoritve z uporabo močnega povečevalnega stekla gledališkega kritika, ocenjevali umetniške dosežke posameznih igralcev in celotnega ansambla, zlasti pa uspehe ali težave režije, pri tem pa ne napišali precej dolge opombe o nastanku, pomenu in takratnem namenu te Borove igre, bi nam vsakdo, ki se razume na odrsko ustvarjanje, upravičeno zameril tako početje. Da so se mladi odra in igranja nevajeni študentje lotili prav te igre, kaže na dokajšnjo mero poguma in samozavesti, kar prištetjemo mladim igralcem v dobro. Nič manj poguma in velike prizadevnosti pa ne odrekamo tudi režiserju (prof. R. Puhar), ki je iz igre, ki je pravzaprav le zametek za tiste čase zelo aktualne drame, režijsko izčrpal vse, kar se je le dalo. Če bi krepko črtal še recitacije deklice za zaslonom, bi storil dobro delo in bi igra le pridobila.

Dasi moramo odrske dosežke mladih ustvarjalcev zaradi že omenjenih razlogov ocenjevati kompleksno, je pa le treba omeniti nekatere igralce, ki so s svojo kreacijo poverjenih jim vlog ali zaradi boljšega poznavanja odra in njegovih zahtev izstopali očitneje. To so bili zlasti Matoh (P. Frangež), Matjaž (T. Einsiedler), Rado, delavec (M. Ogrinc) in Manja, študentka (V. Colnar). Vsi ostali pa so tudi prispevali po svojih močeh. Dr. Jeriša, zdravnik (L. Novak) je imel odločno premladostno masko in ga bodo morali pri reprizah postarati. Le tako bi nas prepričal, da je oče odraslih sinov.

Za učinkovito sceno sta poskrbela Z. Jerše in C. Arko, za razsvetljavo (bolje: zatemnitve) pa I. Kotar in I. Gačnik. Deklamacije: P. Sevshek. Glasbeno vodstvo (D.

Rifelj) se je malce borilo s prehlajenim magnetofonom in upamo, da ga bo za ponovne nastope že ozdravilo. Glasbeni vložki harmonike (S. Kosi) so bili prav dobri in so poslušalce zelo zadovoljili. Suflerk (M. Smodiš in N. Marinič) nismo slišali, kar je mlademu gled. ansamblu le v čast!

Občinstvo, ki je kljub grdemu vremenu in razkopani cesti prišlo v lepem številu na to že priljubljeno manifestacijo naših gimnazijcev, je odhajalo s predstave zadovoljeno.

Fr. Cankar

Ceprav so Slemenca precej oddaljena od večjih krajev in prometnih poti, je kulturno življenje močno razgibano. Zadnjo nedeljo je KUD nastopilo z lepo igro. To je že druga v tej sezoni Foto Mohar

Klub SZDL v Kočevju, njegov namen in pomen

Svobode in prosvetna društva so ustanovili doslej preko dve sto klubov. V Kočevju ima patronat nad klubom SZDL nekaj tudi Delavska univerza. Hiter razmah klubske dejavnosti tudi v kočevski komunni ustvarja pestre in bogate oblike dela, dasi je bila večina klubov ustanovljena šele pred dobrim letom. Klub pomeni na vasi včasih edino kulturno institucijo, seveda poleg dejavnosti Svobod in prosvetnih društev, ki pa tudi v najboljšem primeru dajo na leto le nekaj gledaliških predstav, akademij ali proslav. Zato pomeni klub ljudem na vasi gledališko dvorano, kinematograf, predavalnico in središče, kjer jih obveščajo o zanimivih dogodkih doma in po svetu. Televizor je v takih klubih najbolj privlačen in skoraj nepogrešljiv. Največ klubskih prostorov so zgradili, adaptirali in opremili vaščani sami.

Drugače pa je v mestih in industrijskih središčih. Za najbližji primer vzemimo kar naše Kočevje. Tu imamo že nekaj kulturnih institucij: močno Svobodo z njenimi sekcijami, trden pevski zbor »Jakob Gallus«, glasbeno šolo, veliko gledališko dvorano, kinematografe, muzej, bogato javno knjižnico, nekaj dobrih glasbenih ansamblov, nov dom za telesno kulturo, velik stadion z vsemi potrebnimi stranskimi napravami, sposobnimi tudi za velika tekmovanja in nastope. Res je, vse to imamo! Drži pa tudi trditev, da imamo premalo (bolje: nič) družabnih prostorov, ni-

mamo solidne in udobne kavarne, nimamo plesne dvorane, pogrešamo prijetno opremljenih družbenih prostorov, kjer bi lahko v miru šahirali, brali revije in časopise, igrali namizni tenis, poslušali gramofonske plošče in gledali poučne filme in se o vsem slišanim in gledanem tudi doderba porazgovorili.

Ko se je naši največji množični organizaciji posrečilo dobiti za klub prostore bivšega Steklarstva in jih opremiti, so se odprla vrata klubske dejavnosti tudi v Kočevju. Klub ima že dosti sredstev za razvedrilo in zabavo: televizor (odstopil ga je »Partizan«), radio, več šahovskih garnitur, Del. univerza skrbi za filme. V klubu so že takoj spočetka začeli uvajati komentarje k televizijskim oddajam za mlajše člane kluba in pionirje, razgovore po filmskih predstavah s starejšimi člani, zlasti onimi od filmskih krožkov.

Vsa ta moderna klubska sredstva pa ne služijo samo razvedrilo in zabavi, ampak so postala sredstvo za spoznavanje in razumevanje kulturnih in umetniških vrednot, so vir kulturne bogatitve mlajših in starejših obiskovalcev. Po skrbno izbranem tedenskem programu se je že začel tudi v našem klubu zbirati vedno širši krog mladih ljudi z istimi interesi: ljubitelji filma, glasbe, športa, gospodarstva. V sproščenem, tovariškem razgovoru se poglabljajo v posamezna področja in pri tem ustvarjajo nove odnose med seboj.

Naš klub ima v oskrbi tehnični vodja, ki je odgovoren za skrbno poslovanje, za tehnična sredstva in klubske literaturo, za čistočo in mirno, prijetno sožitje obiskovalcev. Zato je stalno prisoten v času, ko je klub odprt, se pravi od 16. do 19. ure in še čez. Najmlajši ga, pravi, imajo najrajši. Zanje je enostavno »strica!« Nimamo pa še programskega vodje, ki bi izvrševal sklepe programskega odbora in vsklajal delo posameznih krožkov in sekcij v klubu ter skrbel zlasti za vsebinsko in metodološko stran dela v klubu.

Mladi ljudje so najbolj zvesti obiskovalci v vseh klubih in tudi v našem. Treba bo le premisliti, če programi, ki jih sestavljamo, ustrezajo mladini? Treba bo misliti na to, kako jih vključiti v odločanje o vsem, kar se v našem klubu dogaja, da se bodo počutili pri tem enakopravne. Dvoranica, ki ima prostora le za 60 ljudi, je skoraj vedno polna.

Stiska za prostor nam nakazuje potrebo odpreti poseben klubske prostor za pionirje. Pionirjev je dosti in stalno napolnjujejo klubske prostor, tako da odrasle skoraj odvrčajo, ker zmanjkujeta prostora. Kakor je v drugih klubih, tako je tudi v našem: pionirji želijo biti v klubu pri televizijskih oddajah ali predavanjih, čeprav imamo zanje določene posebne dneve. To pa ni neresljiv problem. Z malo dobre volje ga bomo že v bližnji prihodnosti lahko saj delno rešili.

Fr. Cankar

V počastitev 20. obletnice

Te dni je poslalo Časopisno založniško podjetje »Kočevski tisk« na knjižni trg knjižico pesmi Jožeta Moškriča, pesnika-samouka, grafičarja, prvoborca in narodnega heroja. Knjigo so izdali v počastitev 20-letnice pesnikove smrti 22. februarja 1943 in 20-letnice Zbora odposlancev slovenskega naroda v Kočevju.

Večino v knjižici objavljenih pesmi je pesnik napisal v ječi, »borbenek« pa na osvobojenem ozemlju in na položajih leta 1942—1943. Ohranjenje so na majhnih listkih, kakor jih je sproti zapisoval.

Izdajo te drobne knjižice, s katero se je kolektiv ČZP »Kočevski tisk« oddolžil pesniku, lahko imenujemo pomemben kulturni dogodek pri nas v Kočevju. Pesmi je z veliko posluha izbral, uredil in spremeno besedo o pesniku napisal France Cankar, opremil pa Janko Novak.

»Blažen je tisti, ki klepetajo o vojni in ne ve, o čem govori.

Nikita Hruščev

»Filmske zvezde se razlikujejo od drugih žen samo po tem, da v hiši dalj časa združujejo svoje hišne pomočnice kot zakonske moške.«

Bob Hope, ameriški komik

Jože Moškrič:

Češnja

Pod okencem mojim češnja raste,
edini znak je to življenja,
ki z naravo me jesensko
veže še umirajočo.

Z listjem rumenim se vetrca igra,
da drug za drugim odpada,
le nekaj še dni ji namenjeno je
in stala bo mrtva in gola.

Gola bo res, a umrla ne bo,
moči si bo novih nabrala.
Spomladi, ko sonce spet sok ji ogreje,
z novo močjo bo odgnala.

Kdo gledal jo bo, ko bo zelenela?
Kdo srkal njen vonj, ko bo cvetela?
Kdo sad si želel, ko bo zorela
in kdo na oknu bo tu, ko bo rumenela?

Vprašanja so to, ki nanje težko
je danes odgovoriti.
Eno pa lahko že danes povem:
z jetniki bom mogel čutiti!

Filmi, ki jih bomo gledali

TIHI DON

Ruski barvni film »Tih Don«, ki bo na sporedu dne 4. in 5. maja v kinu Brod na Kolpi, je v treh delih na filmsko platno presenesen roman znane ruskega pisatelja Solohova, ki ga imamo v prevodu tudi Slovenci. Ob zgodbi o Grigoriju Melehovu in njegovi ljubezni do lepe sosedove žene Aksinje je pisatelj postavil še številne usode donskih Kozakov in njihovo življenje od zadnjih let pred prvo svetovno vojno pa vse do prvih let po oktobrski revoluciji. Tako je »Tih Don« prerasel okvir ljubezenske zgodbe in postal mogočna podoba kozakeškega življenja in sprememb, ki jih je vanj vnesla revolucija.

ESNAPURSKI TIGER IN INDIJSKI NAGROBNI SPOMENIK

Barvni film nemškega režiserja Fritza Langa, ki je posnet v dveh delih, bo na sporedu v kinu Dobropolje 27. in 28. aprila - I. del »Esnapurski Tiger«, 30. aprila in 1. maja pa II. del - »Indijski nagrobni spomenik«. Film bo današnjemu gledalcu - če že ne dolgočasen, vsaj pretirano romantičen in premalo življenjsko problematičen. Zgodba o indijski plesalki Seethi, ki nima med svojimi evropskim bistvom in indijsko vzgojo v strahu do skrivnostnih božanstev, in o maharadžu, kakršni živijo še danes po odročnih krajih Indije, ter o mladem nemškem arhitektu, ki prispe v Esnapur, da bi maharadžu zgradil bolnišnice in šole. Film se konča z odhodom obeh zaljubljenec (Seethe in arhitekta) iz Esnapura, maharadža pa se odpove svojemu bogastvu zaradi neuslišane ljubezni in odide med puščavnike.

Vlogo Seethe je odigrala ameriška filmska igralka Debra Paget (videli smo jo že v vlogi Indijanke v filmu »Belo pero«).

Mlada francoska filmska igralka Mylene Demongeot, ki smo jo videli tudi že pri nas

MAIGRET NASTAVLJA PAST

Francoski film »Maigret nastavlja past«, ki bo na sporedu v kinu Kočevje, 29. in 30. aprila, je kriminalka, ki so jo posneli po delu znanega pisca kriminalk Georges Simenona. Zgodba o zločincu, ki ubija neznane ženske, ni vselej psihološko prepričljiva, ker je prav malo verjetno, da bi kar dve ženski, mati in žena, ščitili duševno in telesno zaostalega moškega, za katerega vesta, da mori nedolžne žrtve. Detektiva Maigret je na platnu izvrstno podal znani francoski igralec Jean Gabin.

Politična šola zaključena

Ta teden so bili zaključni izpiti na Politični šoli v Kočevju. Šola je trajala 5 mesecev, redno jo je obiskovalo 22 slušateljev, ki so tudi uspešno opravili izpit. Vodstvo šole je bilo z uspehom, ki so ga dosegli slušatelji med šolo in na zaključnem izpitu, zelo zadovoljno, saj povprečna ocena znaša okoli 3,4. Šola je organiziral občinski komite ZK s

pomočjo Delavske univerze. Delovne organizacije in ustanove so tako spet dobile nekaj gospodarsko in politično širše razgledanih ljudi, katerim bodo delovni kolektivi lahko zaupali odgovornejša mesta v delavskem samoupravljanju, družbenem upravljanju in vodstvih svojih organizacij.

OBRAZI:

Računovodja in vzgojitelj

Na zunaj, po nastopu in resnem, preudarnem govoru je podoben vojak. To je tudi bil od osvoboditve do 1956. leta, ko je prišel v Dobropolje in se zaposlil na občini. TOMAŽ LENDE-RO je rojen Ljubljancin (1923); tu je živel do 1944, ko so ga Nemci odpeljali v internacijo. Internacija, partizani in služba v JLA. Končno občina in po reorganizaciji eno leto učitelj, nato pa se je zaposlil v dobropoljski Stolarni kot računovodja...

— Kako vas je življenjska pot zanesla v Dobropolje?

— Žena je od tu doma. Tudi raje živim na deželi kot v mestu.

— Kako ste se živeli v tem kraju?

— Dobro, ni bilo težko. Zado- voljen sem, in to je glavno. Dela mi nikoli ne zmanjka; poleg red- ne službe se rad ukvarjam s fil- mom. Na šoli vodim filmski kro-

žek (od šestega razreda naprej). Menim, da je v današnjem času zelo pomembna filmska vzgoja, kajti le človek, ki bo poznal del filmske teorije, bo znal pravilno vrednotiti film. Tega pa je pri nas še malo, zato so tudi napol prazne dvorane, kadar kje pred- vajojo res dober, umetniški film.

Krožek obiskuje prostovoljno 15 učencev, ki se zelo zanimajo za snov. Da bi znali ceniti filme z umetniškimi kvaliteta, si skupaj ogledamo precej filmov,

PISMO IZ FRANCIJE

Lažna propaganda

F. U. iz Kočevja je lani poleti odpotovala za dalj časa v Fran- cijo, kjer namerava študirati. Pred odhodom nam je obljubila, da bo poslala nekaj vtisov, nekaj bežnih opazanj o življenju v tej zahodni deželi. Pred kratkim je obljubo izpolnila...

Dijon, 30. marca

Včasih si zelo želim, da bi vam posredovala drobne vtise, ki jih dobim tu in tam, čisto mimogre- de. Ne bi vam govorila o živ- ljenju Francozov, ki se mi zdi včasih tako nenavadno, kajti le- to lahko več ali manj spoznamo v filmih, revijah in časopisih...

V začetku si res želiš biti v okolju domačinov, da bi čimbolje spoznal njihovo življenje, nava- de. Zanima te vse, kar je tuje, toda čez čas te prevzame domo- tožje in nehote te pritegne vse, kar je v zvezi z domom.

Nedavno sem gledala televizijski dnevnik. Prikazoval je posnet- ke iz Alžirije, Španije, Sovjetske zveze... Rekla bi, da je bil po- svečen revščini po svetu. Nena- doma zaslišim: »Les émigrants Yougoslaves«. Nekaj me je presu- nilo in postala sem pozorna. Vi- dela sem družine, katerih beda je vzbujala sočutje. Ne vem, kje so našli te izseljence!? Težko mi je bilo, ko sem gledala te izčrpane postave. Potem sem videla iste ljudi čez nekaj časa, ko so si v Franciji že »nekoliko opomogli«; sedemleten otrok je odgovoril reporterju, da je lepše v Franciji kot doma!

Čeprav sem videla otroka, ki je to rekel, sem čutila, da mu je pred nekaj trenutki reporter re- kel, kaj naj odgovori in mu mo- goče za to dal čokolado ali kaj drugega. Le kdo bi verjel, da je to rekel otrok sam, ko se domo- vine niti ne more spomniti?!

Potem je reporter še enkrat poudaril, da so to izseljenci iz Jugoslavije, kjer je bil po vojni vzpostavljen komunizem! Česa vse se ne poslužujejo v obrambi pred »komunizmom«!

Menda še isti teden sem videla na velikem plakatu seznam dežel, kjer ljudje umirajo od lakote. Med njimi je bila tudi naša de-

žela! Po vsem tem sem se upra- vičeno vprašala, čemu še lahko verjamemo, koliko resnice je v zgodbah in reportažah iz drugih dežel!

Vse to je prišlo tako nenado- ma, da sem bila užaljena za vse tiste, ki tega ne vidijo. Srečala pa sem tudi mnogo ljudi, ki so bili pri nas na počitnicah in so bili vsi navdušeni nad našo deželo in ljudmi. To je pravo, sicer ne- uradno, vendar resnično, nezla- gano mnenje in poznavanje naše domovine.

Zadnjič sem poslušala neko študentko, ki je opisovala po- potovanje po Jugoslaviji. Bila je navdušena in letošnje poletje spet namerava k nam na počitni- ce. Potem je še povedala, kako se je spoznala z našimi ljudmi. 1959. leta je folklorna skupina iz Skopja prvič prišla na medna- rodno tekmovanje v Dijon. Po- vedala je, da so bili na priprav- ljalnem odboru mnenja, da so ju- goslovani zamazani in so jim za- to dodelili za stanovanje staro kasarno. Bila je vsa zamazana in vse ostale skupine so bile bo- lje nameščene. Ko so naši ple- salci vprašali za kopalnico, so bi- li vsi presenečeni, saj kaj takega res niso pričakovali. Naši fantje so se potem vsak dan umivali z vodo — iz steklenic! Če pogle- damo povprečen standard v Fran- ciji, je treba priznati, da je tako ravnanje več kot sramotno... Končno so »umazani« Jugoslava- ni odnesli s tekmovanja zlato me- daljo!

Nazadnje je Dominique rekla: Sedaj razumem, zakaj so se tako umivali; ko sem bila v Skopju, dva meseca ni bilo dežja! In spomnila sem se, kako smo jih mi sprejeli, pri vas pa so za tuje rezervirani najboljši prostori.

Kljub vsemu so še vedno izse- ljenci, ki od tujeine pričakujejo vse najboljše, česar doma ne naj- dejo, potem pa jim je težko pri- znati, da so razočarani...

To so drobne stvari, ki jih na- vadno ne opaziš takoj, potem pa tem bolj, ker porušijo prve vtise, ki so bili tako lepi, vendar varljivi...

F. U.

ki jim jih sproti razlagam. Pri pouku mi je v veliko pomoč no- va slovenska filmska revija

Ekran... Mislím, da so prvi uspehi mojega dela pri nas že vidni.

— Kako je pa z ostalim kultur- nim življenjem v vašem kraju?

— Včasih smo imeli močno prosvetno društvo, v katerem je sodelovalo nad 300 članov, žal pa je zamrlo. Knjižnica je zaprta že dve ali tri leta, ker ni pravega prostora. Imamo 25 prijav za pevski zbor, vendar ga ne more- mo spraviti skupaj. Precej kriv- de je na občinskem svetu Svo- bod (nimamo dotacije). Kar za- deva publiko, lahko rečem, da je dobra, da rada sprejme vse, kar je le v zvezi s kulturo... Skle- nili smo, da bomo navezali stike s kakšnim gledališčem v Ljub- ljani, da bi vsaj oni včasih prišli k nam... Lahko povem še to, da je na šoli kvaliteten pevski zbor, ki je prejel že nekaj nagrad. Po- memben kulturni dogodek v Do- brepolju bo vsekakor tudi občin- ska pevka revija 26. maja...

F. Grivec

Marjan Tratar:

Pot za bodeče žice

Osmi julij 1942 je bil za našo vas usoden. Medtem ko smo se še prejšnji dan razgovarjali o našem delu ter o umiku moških v gozdove, smo se zjutraj že znašli obkoljeni od Italijanov, ki so že zganjali k pokopališču vaščane. Ravno sem prebiral ciklostilno številko Poročevalca, ko sem zaslišal hrup. Ko je žena odpirala vrata, sem časopis skril; kmalu nato so me zvezali in odpeljali na konec vasi. Tu so bili že vsi iz naše vasi, pa tudi iz Mlake, Grčaric in Rakitnice.

Ko nas je kolonelo še ozmerjal z ribeli, so nam dali v roke vrvi z živino, pokradeno po vasi, in pričela se je žalostna pot proti Kočevju. Mimogrede so nas imeli nekaj dni zaprte v Kočevski Reki; tu sem tudi zvedel, da so nas Italijani zajeli v gozdu, v boju...

Nadaljevali smo proti Štalcem, kjer so nas med potjo, seveda dobro zastražene, fotografirali. V Kočevje so nas pripeljali z avtomobili in nas zaprli v dijaški dom. Ležali smo na trdih tleh in čakali... Nekajkrat so prišli v sobe vojaki in nekaj ljudi odbrali, češ da jih bodo poslali v Italijo, v resnici pa smo naslednje jutro zaslišali strele. Dobro se še spominjam, ko so nekega popoldneva izbrali tri brate Pirnate, ki so jih prignali od Ortneka in jih naslednje jutro ustrelili. Takrat je kot talec padel tudi sekretar OF iz naše vasi Ivan Prosenec, doma iz Ljubljane.

Sredi avgusta so nas zgodaj zjutraj odgnali proti kolodvoru in nas naložili v močno zaprte živinske vagone. Teško je bilo slovo; skozi zamrežene line smo se z očmi poslavljali od kočevskih gozdov, medtem ko se je v vagonu porodila pesem: Oj zdaj gremo, nazaj še pridemo...! Vendar so nam petje kmalu prepovedali... Naprej smo si dajali pogum le še s tiho pesmijo.

V Ljubljani so priključili še nekaj vagonov internirancev in transport se je oddaljil proti Postojni. Tu smo spraševali železničarje, kam nas peljejo, toda nihče nam ni hotel povedati. Ko smo zaprosili malo vode, je nekdo zabrusil: »Za ribele nič!«

V daljavi smo zagledali Trst. Kopal se je v popoldanskem soncu; nas so odpeljali dalje proti Tržiču in Mestri ter naprej proti Padovi. Proti večeru so nas iztovorili, postrojili in krenili smo proti Chiesi nuovi, kjer je že bilo zgrajeno taborišče. Ob poti so stali ljudje in nas zmerjali in pljuvali...

Najprej so nam pobrali vse, kar je bilo kaj vrednega, nato pa nas razporedili v tri barake, imenovane File; legli smo na pograde s ščepcem slame...

Taborišče se je iz dneva v dan bolj polnilo, da nas je bilo v treh barakah kmalu že nad 3000. Posebno Dolenjska je bila dobro zastopana. Od ljudi, ki so prišli na novo, smo zvedeli, kako dobro že delajo naši partizani in kaj počno Italijani po naših vaseh. V sosedno barako so naselili celo nekaj oficirjev bivše jugoslovane vojske in jo ogradili z bodečo žico, češ da jih bodo zaščitili pred nami. V resnici pa so se jih bali, bali so se, da bi nas organizirali za odpor... Vendar so na njihov protest žico kmalu odstranili. Med njimi je bilo precej častnikov, ki so po internaciji odšli v partizane, nekateri pa so končali kot plavogardisti v Grčaricah. Tam sta bila tudi Rupnikov svak in sin, ki sta pridno novačila za belo in plavo gardo, vendar se večina ljudi ni zmenila zanj.

Včasih so nam vesti z jugoslovanskih bojišč prinesle nekaj upanja in ko smo zvedeli, da je skupina naših izseljencev v nekem taborišču ušla po izkopanem rovu, smo o tem precej govorili. Naša vera je bila vedno močnejša in ko smo zvedeli, da so sovjetski vojaki januarja 1943 ustavili nemški prodor in da so Nemci doživeli velik poraz pri Stalingradu, smo bili silno veseli. Dobro je bilo organizirano tudi zbiranje hrane iz paketov, s čimer je bil marsikateri interniranec rešen, ker je bila taboriščna hrana kaj pičila. Vsak dan je omagal kak tovariš in za vedno ostal na tujem. Zelo so nas pretrestli pravi živi okostnjaki, ki so prišli z Raba; ti so nam povedali, da postaja Rab slovenski grob!

Poskrbeli smo tudi za kulturno življenje; organiziran je bil zelo dober moški pevski zbor, ki je večkrat nastopil. Nekoč je zapel vrsto narodnih pesmi, med njimi tudi črnogorsko o boju za svobodo. Italijani so hoteli vedeti, kakšna je vsebina, pa smo povedali, da pripoveduje o boju Črnogorcev proti Turkom. Zapeti so jo morali dvakrat. Z nami je bil tedaj zaprt tudi operni basist Friderik Lupša, ki je večkrat zapel kakšno arijo...

Ob večerih smo včasih stopili na prostor med barake in zapeli, da so se stražarji posedli okrog nas, civilisti pa so nas poslušali za žico in nam ploskali.

Proti koncu marca so nas določili za povratek v domovino in zelo težko smo se poslovili od tovarišev, ki smo jih pustili še v taborišču...

Pot nas je vodila skozi Trst, ki se nam je zdel sedaj veliko lepši, prav tako pa tudi vse, kar smo videli na povratku v domovino. Onstran Postojne smo že videli prve belogardiste in spet nam je bilo težko. 26. marca so nas izpustili iz Ljubljane in sedli smo na Kočevarja. Med potjo smo zvedeli, da se bijejo težki boji med partizani in Italijani nekje nad Ribnico, zato smo raje izstopili v Lipovcu, da bi se izognili Italijanom in belčkom. Vendar so nas v Dolenji vasi beli ustavili in zahtevali, da tudi v naši vasi ustanovimo belo gardo, čemur pa smo se uprli. Zaprli so nas v nek hlev, ker pa ni bilo straže, smo ušli. Nato smo opazovali klavni spreved Italijanov proti Ribnici; zvedeli smo, da so jih naši pošteno naklestili pri Jelenovem žlebu...

Z LETNEGA OBČNEGA ZBORA RIBNIŠKIH LOVCEV

Dobri čuvarji divjadi

V nedeljo, 14. aprila, je bil v Ribnici redni letni občni zbor ribniških lovcev. Člani Lovske družine so se pomenili o uspehih v preteklem letu ter nakazali, oziroma sprejeli sklepe o bodočem delu. Občnega zbora se je udeležil tudi predsednik Lovske zveze Kočevje Tone Ožbolt.

Lovska družina Ribnica je štela v začetku preteklega leta petinštirideset članov, vendar je to leto za vedno zapustil njene vrste dolgoletni član Silverij Pakiž, katerega spomin so počastili z enominutnim molkom. Iz obširnega poročila starešine Janeza Picka je razvidno, da so lovci dosegli v preteklem obdobju znatne uspehe. Večina je izpolnjevala pravila humanosti do divjadi in le redki so bili, ki so se sem in tja poskusili

preti pri kreditiranju ObLO. Vendar je bilo od nekaterih prisotnih slišati mnenja, da bi gradili lovci in ribiči skupen dom, kjer bi imeli sestanke in bi se še bolj utrjevali odnosi med obema družinama, kakor tudi z gozdarji KZ Ribnica.

Na območju lovišča družine križega lova ni bilo. Družina je v preteklem letu kupila tudi večje število fazanov (140) ter jih vložila v lovišče. Hoteli so kupiti tu-

Ribniški lovci
med občnim
zborom

Foto Mohar

izogniti raznim dolžnostim. Vsak lovec je namreč dolžan, da pomaga po svojih močeh v družini pri upravljanju z loviščem, pri gojenju divjadi ter da tej pomaga v stiski.

Tov. Picek je omenil tudi »ne-delejske lovce«, ki niso skrbeli za nadzorstvo v lovišču, niso ugotavljali staleža divjadi, posvetili premalo pozornosti pokončevanju roparic ter niso sodelovali pri drugih delih. Vsekakor je potrebno, da taki člani v letošnjem letu spremenijo svoje stališče do družine, v nasprotnem primeru pa prepustijo mesto v družini drugemu, ki je željan postati lovec, vendar se ne more vključiti, ker je število mest omejeno.

Tudi za strokovnost kažejo nekateri člani premajhno zanimanja in bi bilo izobraževanje v tej smeri nujno potrebno. Lovski izpiti dajo res nekomu priznanje in pravico, da je lovec, vendar za gojitev in skrb za divjad ne dajo dovolj. Prav zaradi tega bi bilo nujno potrebno, da se člani sproti seznanjajo z ustrezno literaturo in potem steče o teh stvareh med njimi tudi pogovor. Predvsem pa naj bi tudi starejši člani prenašali svoje bogate izkušnje na mlajše ter s tem pripomogli k splošni razgledanosti slehernega člana družine.

Lovska družina je mislila že v preteklem letu graditi ali pa odkupiti primerno stavbo za lovski dom. Vendar do realizacije načrta ni prišlo, ker jih ni mogel pod-

di jerebice, toda teh niso mogli nikjer dobiti.

S prostovoljnim delom so napravili novo kočjo na Ostrem vrhu, izdelali nove, visoke preže v Mali gori, nova krmišča za poljsko perjad itd. Člani družine so vložili nad 1600 prostovoljnih delovnih ur.

Pri ocenitvi škode, ki jo je napravila divjad, je prišlo do nekaterih napak in dva taka primera sta prišla celo pred Okrajno sodišče v Ljubljani. Nekateri člani so z veliko neodgovornostjo priznavali škodo, ki ni bila storjena, zato bi bilo potrebno, da se v bodoče pravično in objektivno ugotavlja storjeno škodo, ki jo napravi divjad pri kmetovalcih. V ta namen bodo tudi organizirali seminar za ocenjevanje lovske škode, katerega se bodo morali poleg čenilcev udeležiti tudi člani družine.

Letošnja huda zima je uničila 6 jelenov, 29 srnjakov, 11 zajcev in preko 80 glav pernate divjadi. Lovci so skupno z logarji KZ Ribnica podrli več jelk z omelo, trepetlik in drugo drevje. Mnoga krmišča so oskrbeli tudi s senom. Če ne bi v tej zimi tako skrbno hranili divjadi, bi se procent poginule divjadi zelo zvišal. V letošnjem letu je zelo porastlo število pokončenih roparic, volkov pa ni bilo opaziti.

Družina ima štiri lepo urejene lovske kočje v najbolj oddaljenih centrih lovišča. Vsi objekti so plod njihovega nesebičnega dela.

Predsednik Lovske zveze Kočevje tov. Tone Ožbolt se je dotaknil dela ob sestavljanju letnega elaborata, katerega je izdala Lovska zveza Kočevje. Opozoril pa je tudi na nekatere pomanjkljivosti v družini. Seveda pa ni pozabil poudariti uspehov družine v preteklem letu. Ob koncu je podelil tajniku Lovske družine Vaniču diplomu in odlikovanje za njegovo nesebično in dolgoletno delo v družini.

M. M.

ŽELEZNIŠKA

NEMEC: »Pri nas vlaki tako hitro vozijo, da se vidi ob progi en sam brzozavni drog!«

Italijan: »To ni nič; pri nas se vidi ena sama čuvajnica!«

Ljubljančan: »Tudi to ni nič! Jaz sem ob odhodu vlaka z ljubljanskega kolodvora hotel skozi okno nekomu primazati zaušnico, pa sem zadel prometnika v Zidanem mostu...«

Andrej Tomšič:

Uporna kri

»Poznam, gospod poročnik!« Bežno je pogledal Sonjo in takoj nadaljeval besno: »Poznam jo že od mladih nog. Njen oče je bil komunist še pred vojno in hči prav gotovo ni drugača kot je bil on. Tudi dva brata sta pri banditih.«

»Ga vi poznate?« je vprašal oficir in z glavo pokazal na Petino.

»Ne, ne poznam ga«, je odgovorila z najbolj prepričljivim glasom, kar ga je premogla.

»Dajte, gospod vodnik, pomagajte ji osvežiti spomin!« je ukazal poročnik besno, ko je uvidel, da dekleta ne bo uklonil.

Petina je prijel njeno glavo in se ji zazrl naravnost v oči.

»Ne poznaš me, kaj, kurba partizanska? Jaz pa te in razvezal bom tvoj prekleti jezik, pa če bi ti ga moral s kleščami potegniti iz ust!«

Udarec je prišel iznenada in jo podrl na tla. Niti zakričati ni utegnila. Pobralla se je molče, iz ust pa ji je tekla kri.

»Ne poznam vas, nikoli vas nisem videla,« je trmasto odgovorila.

Udarec na drugo lice jo je zopet podrl. V ustih se ji je nabrala kri, izbiti zob ji je zaškrtal v ustih. Še vedno leže je gledala Petino. Sedaj je vedela, da jo bodo še topli, toda hotela je vztrajati, dokler se bo dalo.

»Vstani, banditka!«

Brca s čevljem v rebra jo je prisilila, da se je pobralla. Vojaki, ki so bili v sobi, so gledali pretepanje, kot da ne padajo udarci po mlademu dekletu. Tisočkrat spominjano viteštvo, ki so ga razglašali Nemci, je tu pokazalo svoj pravi obraz.

»Imaš minuto časa, da premisliš in priznaš. Potem, če še vedno ne boš govorila, te bomo topli, da ti bo meso viselo s telesa!« je zagrozil oficir in pokimal vojakom. Ti kot da so čakali samo to znamenje, so začeli snemati pasove.

Sonja je njihovo početje z grozo opazovala. Spoznanje, da gre sedaj zares in da jo bodo topli brez usmiljenja, ji je dalo misliti. Naj prizna? Če prizna, kaj bodo hoteli vse vedeti? Kaj bo potem z njo? Kaj naj prizna, da ne bo izdala tovarišev? Misli so se ji podile po glavi. Odsotno se je zagledala v steno sobe in kri iz nosu in ust je barvala njeno obleko. »Ne bom priznala, vzdržala bom,« je sklenila in ponosno vzravnala glavo.

»Ničesar ne vem. Povedala sem vam resnico. Kaj hočete od mene?« je bruhalo iz nje. »Naj vam priznam nekaj, česar ne vem, česar nisem kriva?« je vprašala oficirja.

»Torej si trmasta,« je hladno ugotovil oficir in namignil vojakom.

Obstopili so jo s pasovi v rokah in jo grozeče gledali. Molčala je. Udarci so začeli padati v pravilnem zaporedju. Hladno in prečunano so udarjali, kjer je najbolj bolelo. Bili so strokovnjaki v tem.

Sonja je še vedno molčala. Le sem in tja ji je ušel vzdih. Prvič je zakričala, ko jo je udarec zadel v štrcelj roke. Pretepanje se je spremenilo v besnost in udarci so deževali z vseh strani, da je omahovala med njimi. Niso več čakali zaporedja, kdaj jo bo kdo udaril, temveč mlatili vse križem, dokler ni padla. Bluza in krilo sta visela z nje in bila je vsa krvava.

Kdaj se je pretepanje končalo, Sonja ni vedela. Bila je nezavestna, ko so jo prenesli v avto in odpeljali v začasni zapor nekje za cerkvijo. Vrgli so jo na otep slame v kotu in odšli.

Zbudila se je, ker jo je nekdo polival z vodo. Nejasno, kot skozi meglo je zagledala dve postavi, ki sta se sklanjali nad njo. Hotela se je dvigniti, toda moči so jo izdale. Telo ji je prešinjala bolečina. Hotela je govoriti, pa ni spravila besede iz sebe, ker je imela usta polna krvi.

»Kar leži, ne premikaj se. Grozovito so te zmrcvarili, ti prekleti hudiči,« je rekla starejša ženska, ki je močila krpo in izpirala rane.

V celici sta bili dve ženski — mati in hči. Bili sta domačinki iz Kočevja, ki so ju aretirali ob prihodu in ju zaprli v ta zasilni zapor, ker so bile baraka pri železniški postaji prenapolnjene. Še vedno sta čakali na zaslisanje in izdajalci so, misleč da ju bodo zlozili, prinesli Sonjo v njuno celico. Pogled na Sonjo tako kot je bila sedaj je bil grozen. Na njenem šibkem telesu ni bilo mesta, kjer bi ne padali udarci in pustili za seboj sled.

Obrnili sta Sonjo na stran, da jo je čim manj bolelo, ker se je na ta način naslanjala na trdo površino tal z najmanjšim delom telesa. Kljub temu pa je Sonjo zabolelo, da je zavpila. Iz ust ji je padla kepa sesirjene krvi in na slami je izgledala kot rdeč cvet.

»Boli,« je komaj izdala iz sebe.

»Vem, pa ti ne morem pomagati, ker nimam drugega kot vodo in še te je malo,« ji je pritrdila starejša, Katja. Majda, njena hči, jo je samo gledala in hlipala skozi solze.

Z žepnim robcem sta ji izmili rane, povezati pa je nista imeli s čim. Iz spodnjega perila sta napravili obvezo, da sta ji previli roko, ki je krvavela, saj so tolkli tudi po njej.

(Nadaljevanje)

Ribniški spominki

Ljubljanski dnevnik »Delo« ugotavlja, da ne moremo pri nas priti s turističnimi spominki na zeleno vejo. Na našem turističnem trgu primanjkuje izbira lepih in privlačnih spominkov. Medtem ko dobi sosedna Italija za prodane spominke letno povprečno 200 milijonov dolarjev, smo pri nas samo v letu 1962 na naših obmejnih prehodih vrnil inozemskim turistom pri povratku v njihovo domovino preko 42 milijonov deviznih dinarjev v njihovo valuto, ker jim nismo znali nuditi razen prehrane in stanovanja ničesar drugega, na primer turističnih spominkov.

Prebivalci Ribniške doline se vse premalo zavedamo, kakšno vrednost predstavljajo naši spominki. Se mnogo je takih, ki gledajo v njih samo navadne otroške igrače brez kakršnekoli druge vrednosti. Po prvi razstavi slovenskih spominkov leta 1961 v Ljubljani so o spominkih mnogo

TD Ribnica. Na sejmu je bilo prodanih skoraj za pol milijona dinarjev spominkov, naročil pa je bilo sprejetih do bližajoče se turistične sezone za nekaj milijonov. Turistična in gostinska podjetja iz vseh delov države, predvsem iz obalnih mest, dobro poznajo naše spominke in jih hočejo imeti v turistični sezoni na zalogi. Istočasno smo dobili naročila za stalno prodajo spominkov na važnih turističnih postojankah in za nadaljnjo udeležbo na večjih prireditvah v letošnjem letu.

Ali bomo kos vsem tem nalogam, ki stoje pred nami? Najresneje se moramo zavedati, da so ribniški spominki veliko turistično bogastvo. Ribnica postaja vsak dan bolj znana v turistični literaturi po svojih izvirnih in lepih turističnih spominkih, ki so po obliki in ornamentiki zaščiteni pri zveznem zavodu za patente v Beogradu. Društvu so potrebni le sodelavci, strugarji in obdeloval-

Ribniški spominki na razstavi v Mariboru

pisali umetnostni zgodovinarji in drugi strokovnjaki. Vsi so postavljali ribniške spominke na prvo mesto in kot primer prave ljudske umetnosti. Priznali so jih za izvirne domače spominke.

Za letošnje noveletne praznike je prišlo na krajše dopuste veliko naših sezonskih delavcev iz Zahodne Nemčije. Ko so se vračali, so se vsi zatekali v ribniško »Spominkarstvo« z izjavami, da so veseli, ker bodo lahko odnesli nekaj izvirno domačega, kar ni mogoče dobiti nikjer drugje. Mnogo ribniških šopkov in drugih spominkov je odšlo z njimi v tujino.

Veliko zanimanje so pokazali za ribniške spominke domači in tuji obiskovalci tretjega mednarodnega sejma gostinske opreme in turizma v Mariboru od 29. 3. do 7. 4. 1963. Med 62. domačimi in tujimi razstavljalci je bilo tudi

ci. Vsi, ki čutijo veselje za krasitev in ki imajo smisel za risanje brez razlike na izobrazbo, poklic in starost, naj se prijavijo v Spominkarstvu. Za mladino se bo v kratkem začel tečaj za ožiganje, barvanje in dokončno izdelavo spominkov.

Turizem zavzema v zadnjem razdobju pri nas močan razmah. Turistični in drugi kraji, ki imajo turistične dobrine v kakršnikoli obliki, bodo lahko v veliki meri deležni tega razmaha. Zaradi slabih cest in ostalih prometnih zvez je ostala zahodna Dolenjska turistom »nepoznana zemlja«. Ko bo gotova avtomobilska cesta, bodo tudi naši kraji v večji meri deležni turističnih dobrot. Ribniško spominkarstvo pa lahko daje prebivalcem in skupnosti precejšen del teh dobrot.

F. M.

2,8 milijona za PTT

Letos je bila v Ribnici dograjena nova pošta, ki jo je poleg občine financiralo tudi podjetje PTT iz Ljubljane. Za nadaljnjo usposobitev, to je za montiranje avtomatične telefonske centrale, pa so potrebna še precejšnja sredstva, ki jih bo v glavnem krilo podjetje. Ker pa le-to nima zadostnih sredstev (avtomatična te-

lefonska centrala pa bi bila za Ribnico velika pridobitev), bi morala pri financiranju sodelovati tudi občina. Občinski ljudski odbor naj bi prispeval za montažo centrale dva milijona 800 tisoč dinarjev iz investicijskega sklada, razpoložljivega v letu 1964. Predlog sta oba zbora ObLO na zadnji seji potrdila.

STRAH poapni žile...

NOVE UGOTOVITVE O ARTERIOSKLEROZI

Z novejšimi raziskovanji in poizkusi so zdravniki ugotovili, od kod izhajajo vzroki za poapnenje žil pri tako velikem številu ljudi, in to ne samo starejših, temveč sorazmerno mladih. Ameriški in francoski znanstveniki, ki so se s tem največ ukvarjali, so ugotovili: poapnenje žil ne nastopi v tolikšni meri zaradi premastne hrane, temveč so glavni vzroki strah, živčna napetost in razburjenje.

Starejši zdravniki trdijo, da je bilo v letih pred prvo svetovno vojno zelo težko najti človeka — mlajšega od šestdeset let, ki bi imel poapnenje žil. Presenetljivi pa so bili rezultati, ki so jih dobili pri pregledu mrtvih vojakov — ubitih v korejski vojni. 77 odstotkov jih je imelo bolne žile. Danes ima arteriosklerozo že veliko ljudi, ki so mlajši od trideset let.

STEWARDOVA TRDITEV

Doktor Steward, zdravnik na neki univerzi v Južni Afriki, je leta 1961 dokazal, da se količina holesterola — glavnega povzročitelja arterioskleroze — naglo dvigne po zavžitju hrane, ki vsebuje veliko masti ali masla. Nasprotno pa se količina holesterola naglo zmanjša, če so v hrani olja rastlinskega izvora. Strah pred holesterolom je tega leta dosegel vrhunec in po vsem svetu, posebej pa še v Ameriki, se je občutno zmanjšala potrošnja masti in masla, obenem pa je skokoma porasla potrošnja jedilnih olj. Od 2000 ton je leta 1961 poskočila potrošnja na 75.000 ton. Vendar naj nas to ne začudi, saj je bil tedaj holesterol proglašen za ubijalca številka 1 modernega človeka.

STRAH PRED INJEKCIJO

Nekateri poskusi so prav nazorno pokazali, da glavni vzrok ne tiči v hrani, temveč je za uravnavanje holesterola v krvi odločilno človekovo duševno stanje. V inštitutu za srčna obolenja blizu Washingtona so prišli zdravniki v bolniško sobo »oboroženi« z inekcijskimi brizgalkami, na katerih so se bleščale ogromne igle. Ko so bolnikom odvzeli kri, so ugotovili, da je količina holesterola naglo rasla in se celo ravnala po debelini igle. Najmanjša je bila takrat, ko je potekal odvzem v mirnem prijetnem vzdušju. Da je psihološki činitelj tako zelo odločujoč, zdravniki zato niso mogli zapaziti, ker krvi niso nikoli analizirali večkrat zaporedoma. — Dr. Wolf in njegovi kolegi v centru za medicinske raziskave v Oklahomi so raziskovali prav na tem področju. Skupini bolnikov so analizirali kri vsako uro. Krivulja holesterola se je pri enem izmed bolnikov naglo dvignila od 3,2 do 4,5 grama (in sicer zaradi razburjenja pri neki razprtiji s kartami). Pri drugem so zaznali porast holesterola zaradi razžalitve. Obratno pa so opazili padec holesterola pri štiridesetletnem moškem vselej, kadar ga je obiskala njegova prijateljica.

ZARADI SKRBI

Do podobnih zaključkov so prišli tudi drugi, ne samo v bolnišnicah. Vojaški zdravniki ameriškega letstva so potrdili te do-

mnove, saj se je količina holesterola povečala pri poskusnih pilotih vedno takrat, kadar so morali opraviti svojo nalogo. — Podobno je bilo tudi s padalci. Pri nekem oficirju so ugotovili porast za 2 grama, ko je prejel slabo novico od doma. V San Franciscu so eksperimentirali na dveh skupinah zdravih ljudi. V prvih so bili ljudje z mirnimi pisarniškimi službami, brez družinskih ali družbenih težav, v drugi pa izraziti poslovni ljudje s stalno živčno napetostjo in družbeno aktivnostjo. Obe skupini sta se enako hranili. Po določenem obdobju so ugotovili, da je v krvi drugih znatno več holesterola.

Med interniranci, ki so bili za-

prti v nemških koncentracijskih taboriščih, jih je bilo 39 odstotkov skleroznih, čeprav je bila njihova hrana popolnoma brez masti. Trdijo, da je to posledica avitaminoze in pa stalne živčne napetosti ter strahu, v katerem so živeli.

Da ni toliko važen fizični položaj kolikor živčna napetost, nam kažejo tudi poskusi, ki so jih v Ameriki naredili na osmih študentih. — Dva izmed njih so na primer zaprli v zelo mrzlo sobo. Ko so jima čez pol ure analizirali kri, so ugotovili izreden dvig holesterola. Drugim študentom pa so 2 uri prej povedali o poskusu. Pol ure nato se jim je zaradi strahu in živčne napetosti količina holesterola dvignila, ko pa so jih zaprli, je njihova notranja napetost padla, kar se je poznalo tudi na holesterolu. Vplival torej ni občutek mraza, temveč le misel nanj.

NASVET — TELESNA AKTIVNOST

Pri velikih fizičnih naporih, tako trdijo zdravniki, zahteva naše telo veliko energije, ki jo črpa iz sladkorja, rezerv maščobe itd. —

Naš živčni sistem poskuša aktivirati čimveč telesnih zalog za to nalogo. — To se zgodi tudi pri poslovnem človeku, človeku z veliko miselno aktivnostjo in živčno napetostjo. Ker pa le sedi in telefonira, njegovo telo nima take možnosti, da bi zbrano energijo uporabilo, pa se maščobni elementi v krvi zbirajo okoli arterij. Zato imajo svojo realno osnovo trditve, da se bolniki pojavljajo predvsem med fizično manj aktivnimi ljudmi in pri tistih, ki svojih čustvenih in živčnih napetosti ne sprostijo, temveč zadržijo zase in jih tako »grizejo« in mučijo.

Štirideset odstotkov ljudi s poapnenimi žilami ima normalno količino holesterola. To pomeni, da povečana količina še ne naznani, da smo ali da bomo sklerotični, ker se ta lahko dvigne že zaradi same misli ali strahu pred tem.

Da bi se žile ohranile pred poapnenjem, nam zdravniki svetujejo: izogibajmo se hrane, v kateri je veliko maščob, če pa že veliko jemo, potem zbrano energijo z aktivnim delom in telesnim gibanjem tudi porabimo; po nepotrebnem nikar ne obremenjujmo svojih živcev s skrbmi in nikar svojega gneva ne zadržujmo, temveč ga bruhamo iz sebe. To bo sprostilo našo živčno napetost, koristili pa bomo tudi svojemu telesu.

Preprečena škoda

Plenum občinske gasilske zveze Kočevje in tudi nedavni zaključeni občni zbori gasilskih društev na območju kočevske občine so pokazali, da so gasilska društva ob podpori vsega članstva, zlasti pa operativnega in ob pomoči gasilske zveze dosegla pri svojem delu zadovoljive uspehe. Preteklo delovno obdobje, zlasti pa leto 1962, so gasilci v naši občini zaključili z zelo dobro bilanco. Bilo je 16 požarov, ki so povzročili nekaj nad tri milijone dinarjev škode. S pravočasnim posegom pa so gasilci uspeli ohraniti za okoli 9 milijonov din. To je vsekakor lep uspeh gasilcev. Za zmanjšanje števila požarov pa je nedvomno zasluga uspešne preventivne dejavnosti, ki jo društva izvajajo na svojih območjih in uspešno delo upravne službe za gasilstvo. Gasilci se v celoti zavedajo, da postaja v sedanjih pogojih našega družbenega razvoja tudi gasilstvo pomembna vrsta službe, ki je dolžna ob tesnem sodelovanju vseh občanov in delovnih organizacij ter ustanov podvzemanj vse ukrepe, da bo požarov manj in da bodo požari in ostale tovrstne elementarne neizgode povzročili čimmanj škode posameznikom in

družbeni lastniki. Zaradi tega so se zavzeli za to, da bo ena izmed pomembnih nalog vseh društev v občini ta, da bodo v svoje vrste vključili čimveč novih članov iz vrst mladine in več ženske mladine. Nadalje se naj bi vlagalo več skrbi za vzgojo članstva, kajti poročilo o operativni dejavnosti je pokazalo, da so kos nalogam med požari in ostalimi elementarnimi neizgodami le sposobni in prizadevni gasilci.

Sredstva, ki jih dobivajo gasilska društva, so prenizka in prav zaradi tega si mnogokrat ne morejo društva nabaviti potrebne gasilske opreme. Po mnenju udeležencev plenuma bi bilo povsem prav, da bi se v prihodnje za namene gasilstva dajalo več sredstev, kar bi vsaj v neki meri prispevalo, da bi vsaj društva v večjih središčih in centrih imela boljše opremo, ki jo nužno potrebujejo.

Pri vsem tem pa naj bi se upoštevalo, da občani, ki delujejo v

gasilskih društvih, opravljajo svoje delo brezplačno, čeprav so te naloge mnogokrat življenjsko nevarne. Navzlic temu, da število požarov zadnja leta pada, bodo gasilci na območju občine tudi v prihodnje vložili vse napore za uspešno preventivno in ostalo dejavnost, kajti njihov cilj je, da bi bilo požarov čim manj in da bi bila požarna varnost čim bolj-ša.

Na zadnji seji operativnega štaba Gasilskega društva Kočevje so sprejeli sklep, da bodo posamezne komisije v kratkem pregledale posamezne stanovanjske stavbe v Kočevju in okolici ter ob teh pregledih ugotovili, kako skrbje stanovalci v stanovanjskih in ostalih zgradbah za požarno varnost. Komisija, ki bo pregledala podstrešja in ostalo, bo dala točna navodila, kako je potrebno posamezne pomanjkljivosti odpraviti.

D. V.

STROGA

Veterinar: Roji mušic so se pojavili v vaši shrambi zato, ker se sedaj ženijo. To je nevaren pojav. Gospodinja: Dajte mi sredstvo, da jih preženem, v moji shrambi se ne bodo ženili.

ZGODOVINAR V ORDINACIJI

— Katerega leta ste prvič začeli zbadanje v desni rami?
— Ali mislite pred našim štejem ali po našem šteju?

Na obronkih doline Kolpe

Foto ing. Briški

Imam rumenolasega prijatelja. Lahko bi tudi rekel, da je plavalas, ker si barva lase. Ker pa največ uporablja rumeno barvo, sem prisiljen reči, da je rumenolas.

Ta moj rumenolasi prijatelj se imenuje Napoleone Merlo. To ni njegova krivda; kriv je njegov oče, ki je mislil, hoteč nekoliko »nevtalizirati« učinek priimka Merlo (priimka, ki je tudi njemu grenil življenje zaradi dveh različnih pomenov v italijanščini — kos in prekanjenec), da bo napravil dobro, če bo dal sinu neko funaško in zvence ime. Ob takem imenu bi se priimek nekako pozabil. Zdelo se mu je, da je Napoleon za to najprikladnejše ime.

Sedaj pa moram povedati, zakaj sem pričel govoriti o tem svojem prijatelju. Zato, ker je fenomenalen človek! Nikogar na svetu ne poznam, ki bi imel toliko avtomobilov kot on. Pred mesecem dni sem ga srečal na Korzu. Ravno je vstopil v prekrasen avtomobil z osemcilindrskim motorjem. Oklep motorja je bil podoben velikemu zaboju, tako velik je bil. Prijatelj me je povabil, naj prisedem. Karoserija je bila tako velika in tako bogato

tisto je bil zaprt, to je pa odprt avtomobil. Kadar dežuje, se vozim z onim, kadar pa je sončno, povej, kaj naj delam v zaprtem avtomobilu...?»

Brez dvoma je imel rumenolasi prijatelj prav; kadar je sonce, se mora človek voziti v odprtem avtomobilu. Res je tudi, da jaz, kadar je sončno, hodim peš. Toda... jaz pešočim tudi po dežju...!

Pred tednom dni sem bil nekje v bližini postaje. Zamišljeno sem prečkal cesto. Nenadoma sem se znašel pred lepim avtomobilom. Da niso zavore delovale brezhibno, bi me povozil!

Pričakoval sem običajne psovke in reči moram, da upravičeno. Namesto tega pa me je prijateljski glas smehoma povabil:

»Bolje je zate, da stopiš v avtomobil, kot da si pod kolesi!«

Bil je moj prijatelj. Odprl je vrata in sedel sem. Karoserija je bila prostorna, motor tih in brezhiben...

»Spet nov?« sem vzkliknil ves začuden.

»Da, ta je nekoliko močnejši. S tem avtomobilom lahko dosežem 180 km na uro. Veš, točnost je moja slabost! Ako napovem sestanek, moram biti točen do

buril — menjal hitrost in dejal:

»Znaš molčati?«

»Nikjer nimam toliko uspeha, kakor pri tem...«

»Dobro, pojdi z menoj.«

Prišla sva do njegove hiše. Zavrl je, pugasnil motor in vstopila sva v stanovanje. Bilo je okusno opremljeno; v preprostosti se je odražalo bogastvo.

»Kako elegantna oprema... kakšen okus...«

»Vse to bo treba plačati,« je odvrnil.

»Kako?«

»Da, prodajalci pohištva mi zaupajo, ker imam toliko avtomobilov.«

»Tako je, prav imajo.«

»Seveda. Prodajalci avtomobilov mi zaupajo, ker vedo, da imam razkošno hišo.«

»Kaj praviš?«

»Trenutek, prosim, telefonirati moram.« Stopil je k telefonu in zavrtel neko številko.

»Halo, oprostite, prosim vas, oh... dober dan. Hvala, dobro... Prav zaradi tega vam telefoniram. Avtomobil, ki ste mi ga včeraj poslali za poskušnjo, je izvrsten, samo neke vibracije ima... Seveda, to bi se dalo odpraviti. Ampak, pomislite, tu je neka prav smešna nezgoda... avtomobil ne more v mojo garažo. Kako, garažo naj razširim? Ne morem, ker hiša ni moja, garažo pa imam v najemu. Verjemite mi, da sem precej razočaran... Imate mogoče kak manjši tip, vendar z dvanaestimi cilindri? Aha, razumem, samo osem... Bomo videli... Medtem vas prosim, da mi pošljete nekoga, da bo odpeljal avtomobil. In, prosim vas, naj mi mehanik prinese račun za bencin in olje, ker nimam rad dolgovi... To je moj sistem. Prosim lepo... Ni za kaj... Na svidenje!«

Prijatelj je odložil slušalko in me vprašal:

»Si razumel?«

»Ne popolnoma.«

»Torej vračam avtomobil, s katerim sva se pripeljala. Imel sem ga na preizkušnji tri dni, vozil sem ga od jutra do večera in zdaj ga vračam.«

»Razumem, zadostujejo ti tudi oni trije avtomobili, ki jih še imaš...«

»Kakšni avtomobili! Nimam jih! Tudi te avtomobile sem imel na preizkušnji dva, tri dni. Vozil sem se z njimi, nato pa sem jih vrnil z nekim majhnim izgovorom. Avtomobile samo preizkušam, vsake dva, tri dni pa imam novega. Plačam bencin in olje, nato pa se obrnem k neki drugi tvrdki, k nekemu drugemu predstavništvu in polnih devet mesecev v letu imam najlepši avtomobil, ki si ga je sploh mogoče zamisliti. Pozimi raje potujem z vlakom...«

»Kaj vedno najdeš koga, ki ti verjame?« Trdki in predstavništvo je veliko! Seveda mora biti ta sistem skrivnost, ker v nasprotnem primeru ne bi imel uspeha.«

Gledal me je in užival ob moji prepredenosti. Prižgal je cigareto in z očitnim zadovoljstvom spustil oblak dima ter dejal:

»Veš, ni mi zaman ime Napoleon...«

Arnaldo Fraccaroli:

NAPOLEONOV SISTEM

okrašena, da si kaj lepšega sploh ni moglo zamisliti, a motor je bil tih in brezhiben.

»Kaj je tvoj?« sem ga vprašal.

»Da. Včeraj sem ga kupil. Sedaj ga prvič vozim. Ti je všeč?«

»Čudovit je! Ampak biti mora silno drag, ali ne?«

»Veš, nimam drugih slabosti, razen te, da imam zelo rad lepe in dobre avtomobile. Tako vsaj razumem avtomobilizem! Pa ti, se ne navdušuješ za avtomobile?«

»O, seveda, ampak nimam avtomobila...«

»To ni važno; človek ne more imeti vedno vsega, kar si želi. Že samo navdušenje nekaj pomeni!«

Dva dni kasneje sem prečkal cesto pri Velikem trgu, ko me je nekdo poklical po imenu. Glas je prihajal iz nekoga odprtega krasnega avtomobila. Za volanom je sedel moj rumenolasi prijatelj Napoleon Merlo!

»Greš z meoj na izlet?«

Prisedel sem, na moč začuden, vendar s posebno lahkoto, da bi mimoidoči lahko videli, kako izkušeno vstopam v tako lep in razkošen avtomobil...

»Kaj je tvoj?« ga vprašam.

»Ja, včeraj sem ga kupil, danes pa ga vozim prvič. Ti je všeč?«

»Prekrasen je! Ampak, kaj si onega predvčerajšnjega prodal? Kaj ni bil dober?«

»Kako ne! Bil je izvrsten, ampak, veš,

minute. Vzemimo, da se odpravim vedno z zamudo. Tedaj moram imeti tako hiter avtomobil, da pridem na sestanek točno.«

»Tako je. Ampak poslušaj, vsi ti avtomobili te veliko stanejo!«

»Kje pa!«

Moj rumenolasi prijatelj je malo zmanjšal hitrost in mi pogledal v oči.

»Nič me ne stanejo!« je dejal. »Človek jih mora samo znati kupiti!«

Priznam, da sem bil iznenaden in razveden. Toda prijatelj Napoleon je molčal. Nič ni pojasnjeval.

Včeraj sem ga ponovno videl in, naravno, sedel je za volanom novega avtomobila, modre barve. Čudovit avtomobil, dvanaest cilindrov, po šest na vsaki strani. Zavore na vsa štiri kolesa! Kakor vedno, me je povabil. Karoserija prostrana in bogato okrašena, motor pa tih in brezhiben! Onemel sem in kot vedno, kadar človeku zmanjka besed, pričel govoriti:

»Čudovito!«

»Ali ni moj avtomobil čudovit?«

»Hotel sem reči, da si ti čudovit?«

»Zakaj?«

»Zaradi tistega, kar si mi rekel pred tednom dni in kar me že vse noči muči. Dejal si, da taki avtomobili nič ne stanejo. Kaj je to mogoče? Lahko si misliš, kako me to zanima, ker bi za tako ceno lahko tudi jaz, mogoče...«

Nisem imel poguma, da bi dokončal stavek, toda prijatelj je, ne da bi se raz-

Martina se je zdržnila. Pogledala je Milana, ki je brezbržno ležal ob nji. V motnem odsevu cigarete je videla le tesno stisnjene ustnice, ki so stiskale cigareto, ter oči, ki so jo zdolgočasno opazovale. Ne, ni mogoče, da je konec med njima. Ona se le moti — saj to ne sme biti res! Živo se je spomnila na prvo srečanje z Milanom. Kot bi bilo včeraj. Bil je turoben jesenski dan in rahlo je pršil dež. Kina je bilo konec. Val ljudi jo je potegnil za sabo, potem pa se je brez cilja spustila po mestnih ulicah. Bila je otožna in niti sama ni vedela zakaj. Vedno se je veselila sobote, danes pa bi najraje videla, da bi bila v tovarni pri svojem delu. Pri delu je tako

hitro minil čas. Prijateljic ni imela, pa tudi s fanti se ni družila. Mislila je na dom in na domače, ki so sedaj verjetno zbrani v kuhinji.

»Gospodična! Je to vaše?« Za njo je stal moški in držal v roki njeno torbico. Spomnila se je, da je sedel poleg nje v kinu. Le kako jo je mogla pozabiti? Vsa rdeča se mu je zahvaljevala in sama ni vedela, zakaj ji je tako nerodno in obenem lepo pri srcu. Kmalu pa je pred njim izgubila vso zadrego. Znal je tako lepo pripovedovati o sebi in o svojem študiju ter o bodočih načrtih, da se ni niti zavedala, kdaj sta se začela tikati in klicati po imenu. Bil je že trden mrak, ko sta se razšla in je prišla vsa raz-

igrana v svojo sobico. Tisto noč še dolgo ni mogla zaspiti. Čeprav si je z vso silo prizadevala, da bi pozabila na to srečanje in mislila na kaj drugega, se ni mogla otresti Milanove podobe.

SPOZNANJE

Sedaj pa leži tukaj ob njej in jo tako brezbržno gleda.

»Le zakaj si tak, Milan?« Proseče ga je prišla za roko. »Ko bi ti vedel, kako te imam rada!«

»Tak, da je enkrat mir! Nikar ne bodi tako sitna, Martina. Pogledaj enkrat stvarno okrog sebe, pa boš videla, da imam prav. Saj vidiš, da je brezsmiselno, da bi še naprej hodila skupaj. Saj je še dovolj moških, ki so lepši od mene!«

Živčno ji je odtegnil roko in vrgel dogorelo cigareto v kot sobe. Takoj je prižgal drugo. Ob svitu vžigalice je zamižala. Ni mu hotela videti v obraz, ki je verjetno drugačen, kot je bil nekoč.

Spet se je spomnila večera, ko je prvič prišel k njej. Poprosil jo je, če bi hotela z njim na ples. Branila se je. Bala se je, da jo ne bi kdo videl in povedal doma,

(Konec na 18. strani)

BRANKO ČOPIČ:

Oslovska leta

— Kaj pa, če nas je izdal, pa ga zdaj peče vest? — se spomni eden Mandičev.

— Ne bi rekel, — zmaje De-De-Ha z glavo. — Vidva sta še novince in Baja dobro ne poznata, jaz pa sem z njim že tri leta.

— Ali pa je zbolel kdo njegovih, morda njegova tetka? — zanima občutljivega Hamida Rusa.

— Kje neki, trdnejša je od bihaške Kule! — vzklikne De-De-Ha.

— Kaj pa... no, kdo že plačuje Baju internat?

— Cerkvena bratovščina.

— Mogoče pa je zbolela tista njegova cerkvena bratovščina? — spet vpraša dobri Hamid.

— Hodi k vragu! — zavpije De-De-Ha. — Le kako naj cerkvena bratovščina zbolí!

— Kaj jaz vem, jaz sem musliman, — se opravičuje Hamid.

— Eh, kaj pa ti veš, — godrnja De-De-Ha. — To je, kakor bi rekel, da je zbolela uprava bihaškega vodovoda.

— In je namesto vode začelo teči žganje! — doda Krsto.

— Eh, kam smo zašli? — se oglasi eden od Mandičev. — Začeli smo z Bajem, končali pa v žganju. Poglejmo raje, kaj mu je, sicer nam bo tole s črno knjigo šlo po vodi.

— Da se ni zbal in bi se rad izmuznil? — vpraša Hamid Rus.

— Misliš, da je to mogoče? — reče eden od Mandičev.

— Ne vem, — zmigne De-De-Ha z rameni. — Vsakdo se lahko zboji.

— In kaj naj storimo? — je zaskrbelo Hamida Rusa. — Brez Baja se ni dobro lotevati tako nevarnega posla.

— Pa tudi z njim ne, dokler ne vemo, kaj misli, — reče oprezní De-De-Ha.

— Tako je! — sta potrdila oba Mandiča.

— Veste kaj! — poskoči živahni Krsto Bolha. — Nekaj dni bi skrivaj sledili Baju in ugotovili, kaj počne in s kom se sestaja. Saj sami veste, da se vsak dan popoldne nekam izgubi.

— Res, kot da bi se v tla udrl, šele zdaj sem se spomnil, — reče De-De-Ha.

— Hm, pravzaprav mi ni čisto po okusu vohljati za prijateljem, — se namrši Hamid.

— Če baranta za naše glave, ni več naš prijatelj, — razloži eden od Mandičev.

— Zasledujemo ga zato, da zvemo, ali je naš prijatelj ali ni.

— Če je, bomo prenehali, — predlaga drugi Mandič.

— To pa že, — pristane Hamid Rus.

— Samo da me ne boste klicali za Krsta »Vohuna? — se je zbal Krsto.

— Ne boj se, ne bomo, — smo zavpili v en glas.

— Prav, potem velja.

Še isti dan po kosilu, ko je Baja odšel za svojim skrivnostnim poslom, je zmanjkalo tudi Krsta Bolhe. Sedel je z nami, govoril kot po navadi, ko pa se je De-De-Ha obrnil k njemu, da bi ga nekaj povprašal, mu je beseda obtičala na jeziku in je obstal z odprtimi usti bedast in nem ko kaka velika riba.

— Glej, ni ga!

Ozrli smo se proti Krstovemu mestu na koncu klopi in se začudeno spogledali. Njegov zavihani nos in vesele oči so še vedno sijale v zraku nad njegovim prostorom toda njega ni bilo.

— Res ga ni, — reče eden od Mandičev in nevarno s prstom potipa prazno Krstovo mesto.

— Zdaj je, zdaj ga ni!

(Nadaljevanje)

Ljudje so se jeli zbirati. Že je stala v bližini trojica in s kar moči živim zanimanjem sledila razvoju spopada.

Tedaj sta se oba oprežno ozrla okoli, potem pa, ne da bi spustila stol iz rok, brž krenila dalje, ko da ni nič.

»Kaj je vendar to?« je z obupom pomislil Hipolit Matvejevič.

Kaj je mislil neznanec, ni bilo moč razbrati, stopal pa je z največjo odločnostjo. Vedno bolj sta hitela in ko sta v slepi ulici zagledala nezazidan prostor, zasut z gramozom in gradbenim materialom, sta kot na ukaz zavila tja. Zdaj so se moči Hipolita Matvejeviča počel tvorile.

»Spustite vendar!« je brez strahu zarjul.

»Straža!« je komaj slišno vzkliknil neznanec.

Ker so bile roke zaposlene s stolom, sta se jela obdelovati z nogami. Neznanec je imel na škornjih podkvice, tako je Hipolitu spočetka kaj trda predla. Pa se je hitro privadil, se s skoki v desno in levo — ko da bi plesal krakovjak — izogibal nasprotnikovim udarcem in ga skušal zadeti v trebuh. To mu ni uspelo, ker je bil napoti stol, pa je zato pogodil nasprotnika v pogajčico, da je le-ta mogel brcati le še z levo nogo.

»Sveta nebesa!« je zašepetal neznanec.

Tedaj je Hipolit Matvejevič uvidel, da ni neznanec, ki je na kar se da ne-

»Da, da podržavljeno!«

Govorila sta tako naglo, da so se besede križale.

»Kdo ga je podržavil?«

»Sovjetska oblast! Sovjetska oblast!«

»Katera oblast?«

»Oblast delovnega ljudstva.«

»A-a-a!« je zazijal Hipolit in otrdel.

»Oblast delavcev in kmetov?«

»Da-a-a!«

»Mhm! Tedaj ste vi, oče, morebiti partijec?«

»Zakaj pa ne?«

Tedaj Hipolit ni več zdržal. S klicem »Zakaj pa ne« je z užitkom pljunil v dobri obraz očeta Fedorja. Ta je brez obotavljanja pljunil v obraz Hipolita Matvejeviča in ga tudi zadel. Pljunka ni bilo moči obrisati: roke so bile zaposlene s stolom. Hipolit Matvejevič je zaškripal ko vrata in z vso močjo sunil nasprotnika s stolom. Ta je padel in potegnil za seboj zasoplega Vorobjaninova. Boj se je nadaljeval na tleh.

Na vsem lepem je zaškripalo in obe prednji nogi sta se hkrati odlomili. Nasprotnika sta pozabila drug na drugega in začela trgati orehovo zakladnico. Rožnati angleški katun se je pretrgal z otožnim vikom galeba. Naslonjalo je ob silnem sunku odletelo. Iskalca zlata sta odtrgala rogoznico skupno z medenimi gumbi in zagrebla prste v volne no vsebins. Pri tem sta se ranila ob vzmeteh, ki so vznemirljivo pele. V petih minutah je bil stol razdejan.

ILF IN PETROV

Dvanajst stolov

17

sramen način ugrabil njegov stol, nihče drug ko duhovnik cerkve Frola in Lavra — oče Fedor Vostrikov.

Hipolit je osupnil.

»Oče!« je vzkliknil in od začudenja izpustil stol.

Oče Fedor je postal ves lisast in tedaj je razklenil prste. Stola ni nihče več držal, pa je zgrmel na razbito opeko.

»Kje pa imate brke, spoštovani Hipolit Matvejevič?« je kar moči strupeno vprašal duhovni oče.

»In vi vaše kodre? Saj ste jih imeli, ne?«

Iz besed Hipolita Matvejeviča je vel neizprosno prezir. Oplazil je očeta Fedorja s pogledom nenavadne vzvišenosti, vtaknil stol pod pazduho in se obrnil, da bi odšel. Toda oče Fedor je že prišel do sape, pa ni dal Vorobjaninovu tako poceni zmagati. S krikom: »Ne, prosim vas!« je spet zagrabil stol. Ponovil se je prejšnji prizor. Nasprotnika sta s postavila ko mačka ali boksarja, se zagrizla v noge stola in se merila s pogledi, pri tem pa se prestopala zdaj sem zdaj tja.

Premor je trajal celo minuto, da je človeka stiskalo pri srcu.

»Tak torej vi, sveti oče, ste stegnili kremplje po mojem premoženju?« je zaškrtal Hipolit Matvejevič.

S temi besedami je usekal svetega očeta z nogo v bedro.

Oče Fedor je izbral ugodni trenutek in zlobno brcnil prvaka plemstva v dimlje, da se je kar zvil.

»Tu imate svoje premoženje!«

»Čigavo pa je?«

»Vaše ne!«

»Čigavo pa?«

»Vaše ne, vaše ne!«

»Čigavo pa, čigavo?«

»Vaše ne!«

Tako sta sikala in se besno obdelovala z nogami.

»Čigavo pa je to premoženje?« je zarjul prvak plemstva in potisnil noge svetemu očetu v trebuh.

Sveti oče je stisnil zobe in pribil:

»Podržavljeno!«

»Podržavljeno?«

Ostali so sami kosci. Vzmeti so letele na vse strani. Veter je nosil gnilo volno po zemljišču. Upognjene noge so ležale v jami. Briljantov ni bilo nikjer.

»No, kaj, ste našli?« je vprašal Hipolit ves zasopel.

Oče Fedor je, ves pokrit s kosmi volne, hropel in molčal.

»Slepar ste,« je zarjul Hipolit. »Gobec vam razbijem, oče Fedor.«

»Prekratke roke imate,« je odgovoril oče.

»Kam se boste deli, ves v kosmih?«

»Kaj vam mar?«

»Sram vas bodi, oče! Čisto navaden tat ste!«

»Vam nisem ničesar ukradel.«

»Kako ste izvedeli za to? Zlorabili ste spovedno molčečnost. Na moč lepo! Kar se da čedno!«

Hipolit Matvejevič je z zaničljivim »fej!« zapustil zemljišče, si med potjo čistil rokave in se namenil domov. Na voglu Ulice lenskih dogodkov in Jerofejevske ulice je Vorobjaninov ugledal svojega družabnika. Tehnični direktor in glavni vodja podjetja je bil na pol obrnjen proti njemu. Levo nogo je imel privzdignjeno: čevlje iz jelenje kože so mu mazali z rumeno pasto. Hipolit je pohitel k njemu. Direktor je brezskrbno brundal popevko »Šimi!«:

»Popred tako kamele so skakljale, prej Batakudi so tako plesali, zdaj »šimi« pleše ves že svet.«

»No, kako kaj stanovanjski odsek?« je resno vprašal. Takoj nato je dostavil: »Počakajte! Ne pripovedujte, preveč ste vznemirjeni! Pomirite se.«

Ko je dal čistilcu sedem kopejk, je prijel Vorobjaninova pod roko in ga peljal po ulici. Vse, kar je povedal razburjeni Hipolit Matvejevič, je Ostap zelo pazljivo poslušal.

»Aha! Majhna črna brada? Prav! Plašč s krzenim ovratnikom? Razumem. To je bil stol iz ubožnice, kupljen davi za tri rublje.«

»Da, počakajte...«

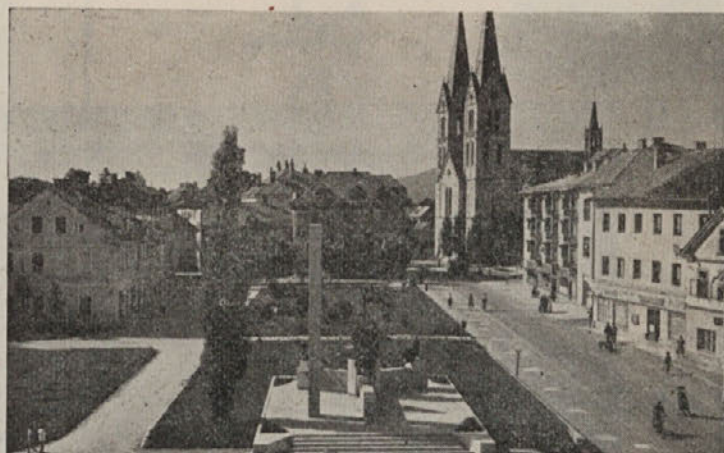
In Hipolit Matvejevič je poročal glavnemu družabniku o vsej podlosti očeta Fedorja.

Ostapa je zaskrbelo.

Občinski ljudski odbor Kočevje

VSEM OBČANOM, GOSPODARSKIM IN DRUGIM ORGANIZACIJAM ŽELIMO ŠE VELIKO DELOVNIH USPEHOV
IN PRIJETNO PRAZNOVANJE PRVEGA MAJA

OBČINSKI ODBOR SZDL
OBČINSKI KOMITE ZK
OBČINSKI SINDIKALNI SVET
OBČINSKI KOMITE ZMS
OBČINSKI ODBOR ZROP
OBČINSKI ODBOR ZB
OBČINSKI ODBOR ZVVI
OBČINSKA GASILSKA ZVEZA
OBČINSKA ZVEZA PRIJATELJEV MLADINE
OBČINSKI ODBOR RDEČEGA KRIŽA
OBČINSKA ZVEZA SVOBOD
IN PROSVETNIH DRUŠTEV
OBČINSKA ZVEZA ZA TELESNO VZGOJO
DRUŠTVO UPOKOJENCEV

Kmetijsko gozdarsko posestvo

KMETIJSKA PANOGA:

● Osnovna dejavnost:

- Kmetijski obrat Cvišlerji
- Kmetijski obrat Koprivnik
- Kmetijski obrat Livold
- Kmetijski obrat Mlaka
- Kmetijski obrat Stari log
- Kmetijski obrat Draga
- Mlekarna Kočevje

● Pomožna dejavnost:

- Delavnice Breg
- Avtopark
- Skladišče in prodajalna Zagreb
- Mešalnica močnih krmil
- Uprava podjetja s centralnim skladiščem

GOZDARSKA PANOGA:

● Osnovna dejavnost:

- Gozdni obrat Kočevje
- Gozdni obrat Mozelj
- Gozdni obrat Stara cerkev
- Gozdni obrat Grčarice
- Gozdni obrat Podpreska
- Gozdni obrat Velike Lašče
- Uprava gojitvenega lovišča Rog

pozdravlja ob

Kočevje

1. maju

mednarodnem prazniku dela,
delovne kolektive
in vse delovne ljudi ter poslovne
prijatelje, ki se jim hkrati priporoča za
nadaljnje sodelovanje

● Pomožna dejavnost:

- Špedicija Kočevje
- Špedicija Ribnica
- Obrat gozdne mehanizacije
- Oddelek za urejanje gozdov

● MESARIJA IN KLAVNICA

● REŽIJSKA GRADBENA SKUPINA

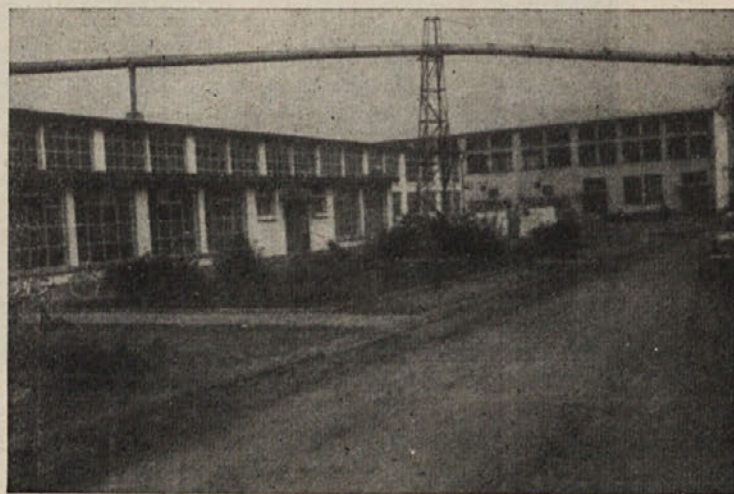
RIBNICA

ČESTITKAM DELOVNIH KOLEKTIVOV OB MEDNAROD-
NEM PRAZNIKU

1. maju

SE PRIDRUŽUJE TUDI KOLEKTIV KOMBINATA LESNE
INDUSTRIJE

»INLES«

RIBNICA

Občinski ljudski odbor

Z ORGANIZACIJAMI:

OBČINSKI ODBOR SZDL,

★
OBČINSKI KOMITE ZKS,

★
OBČINSKI SINDIKALNI
SVET,

★
OBČINSKI ODBOR ZB,

★
OBČINSKI ODBOR ZVVI,

★
OBČINSKI KOMITE ZMS,

★
OBČINSKI ODBOR RK,

OBČINSKA GASILSKA
ZVEZA

*toplo čestita občanom ribni-
ške komune in vsem delovnim
ljudem ob delavskem prazni-
ku —*

1. maju

DELOVNIM KOLEKTIVOM IN POSLOVNIM
PRIJATELJEM TOPLO ČESTITAMO OB
PRAZNIKU DELA

1. maju

KOVINAR

KOČEVJE

APNENICA

★
*se pridružuje
čestitkam
za 1. MAJ!*

★

Dobrepolje

Zadružnikom, kooperan-
tom in ostalim občanom
čestitamo za delavski
praznik

Kmetijska zadruga

**Videm-
Dobrepolje**

*Vsem sodelavcem toplo
čestitamo za*

1. maj

**KMETIJSKA
ZADRUGA**

Loški potok

Tobačna tovarna Ljubljana

**POSLOVNA
ENOTA**

Kočevje

*pošilja tople čestitke
ob 1. MAJU*

Za veliki delavski praznik če-
stitamo vsem delovnim lju-
dem in poslovnim prijateljem

★

**Kovinsko
podjetje**

★

RIBNICA

KINO JADRAN

KOČEVJE

*Vsem obiskovalcem če-
stitamo za 1. maj in se
priporočamo!*

rudnik rjavega premoga

ODJEMALCEM PREMOGA IN VSEM DELOVNIM LJUDEM ČESTITAMO OB DELAVSKEM PRAZNIKU —

prvem maju

KUPCEM SE ŠE NAPREJ PRIPOROČAMO

kočevje

tekstilana

**tovarna sukna
kočevje**

ZA MEDNARODNI DELAVSKI PRAZNIK ČESTITAMO DELOVNIM KOLEKTIVOM, POSLOVNIM PRIJATELJEM IN OSTALIM DELOVNIM LJUDEM

Kmetijska zadruga

KOČEVJE

čestita zadružnikom, kooperantom
in poslovnim prijateljem ob

1. maju

in jim želi še veliko delovnih uspehov

Obrati:

- Struge
- Predgrad
- Banja Ioka
- Osilnica
- Fara

DELOVNI KOLEKTIV

Itas

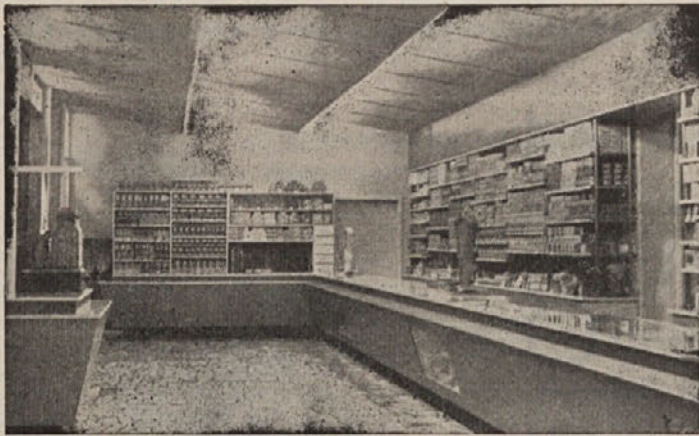
Industrija transportnih sredstev in opreme

KOČEVJE

TOPLO ČESTITA OB MEDNARODNEM DELAVSKEM PRAZNIKU

1. maju

VSEM KOLEKTIVOM, DELOVNIM LJUDEM IN POSLOVNIM PRIJATELJEM IN SE JIM PRIPOROČA

Trgovsko podjetje na drobno in debelo

Trgopromet

želi poslovnim prijateljem, potrošnikom
in vsem delovnim ljudem prijetno prvo-
majsko praznovanje

Kolektiv podjetja

AVTO

Splošno avtoprevoznništvo

KOČEVJE

z ekonomskimi enotami uprava, komerciala in tovarni
promet, potniški promet, mehanična in servisna de-
lavnica ter s poslovalnicami Reka, Ljubljana, Celje,
Maribor, Zagreb, Sarajevo, Novi Sad, Beograd, želi
vsem občanom prijetno praznovanje mednarodnega
praznika dela — 1. MAJA!

Cestitkam
ob 1. MAJU
se pridružuje
tudi kolektiv

Komunale

KOČEVJE

ČZP »KOČEVSKI TISK«

z uredništvom in upravo
NOVIC

KOČEVJE

- TOPLO ČESTITA
- ZA PRAZNIK DELA

1. maj

- POSLOVNIM PRIJATELJEM
- BRALCEM »NOVIC«
- IN VSEM DELOVNIM LJUDEM!

GOSTINSKO PODJETJE

HOTEL PUGLED

KOČEVJE

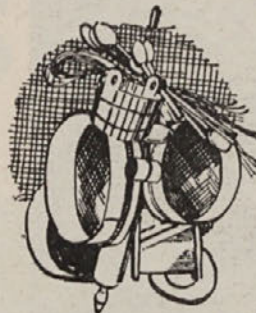
S POSLOVALNICAMI ŽELI PRIJETNO
PRAZNOVANJE 1. MAJA!

TRGOVSKO PODJETJE

Suha roba

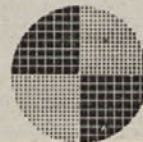
SODRAŽICA

TOPLO ČESTITA
VSEM DELOVNIM
LJUDEM OB MEDNA-
RODNEM PRAZNIKU
DELA — 1. MAJU!

Pletilnica žičnih mrež

SODRAŽICA

z ekonomsko enoto
RIBNICA

ISKRENO ČESTITA
VSEM DELOVNIM LJUDEM
OB 1. MAJU

KOLEKTIV GOSTIŠČA

Pri kolodvoru

V STARI CERKVI

ŽELI VSEM SVOJIM GOSTOM, POSLOVNIM PRIJA-
TELJEM IN DELOVNIM LJUDEM PRIJETNO PRAZ-
NOVANJE 1. MAJA TER SE PRIPOROČA ZA OBISK

ODPAD

Podjetje za promet z odpadki — LJUBLJANA

Glavna odkupna

postaja

KOČEVJE

toplo čestita
za praznik dela
1. MAJ

STANOVANJSKA SKUPNOST

KOČEVJE-RUDNIK

ČESTITA OB MEDNAROD-
NEM PRAZNIKU DELA —

1. maju

GOSTILNA

Koren Jože

GRČARICE

čestita gostom
za 1. MAJ
in se priporoča
za obisk

POTROŠNIKOM ELEKTRIČNE
ENERGIJE ŽELI PRIJETNO
PRAZNOVANJE PRVEGA MAJA,
PRAZNIKA DELA

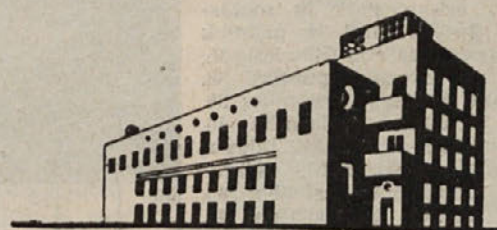

elektro kočevje

VSEM DELOVNIM LJUDEM
IN KOLEKTIVOM ŽELIMO
PRI NJIHOVEM DELU
ŠE VELIKO USPEHOV

DELOVNIM LJUDEM
IN KOLEKTIVOM
TOPLO ČESTITAMO
OB DELAVSKEM PRAZNIKU
IN JIM ŽELIMO
ŠE VELIKO USPEHOV

SGP ZIDAR KOČEVJE

POZDRAVOM IN ČESTITKAM OB 1. MAJU
SE PRIDRUŽUJE TUDI

Oprema · Kočevje

Vsem delovnim ljudem
toplo čestitamo ob de-
lavskem prazniku —

1. maju

KOMUNALNA BANKA Kočevje

VELIKO ZDRAVJA
IN PRIJETNO
PRAZNOVANJE
1. MAJA
VAM ŽELI

Zdravstveni dom · Kočevje

Vodna skupnost Kočevje

za vodno preskrbo Ko-
čevja in Ribnice želi ob-
čanom obeh komun pri-
jetno praznovanje med-
narodnega praznika dela

Delovni kolektiv podjetja

INKOP

KOČEVJE

čestita ob prazniku dela vsem de-
lovnim ljudem in poslovnim prija-
teljem

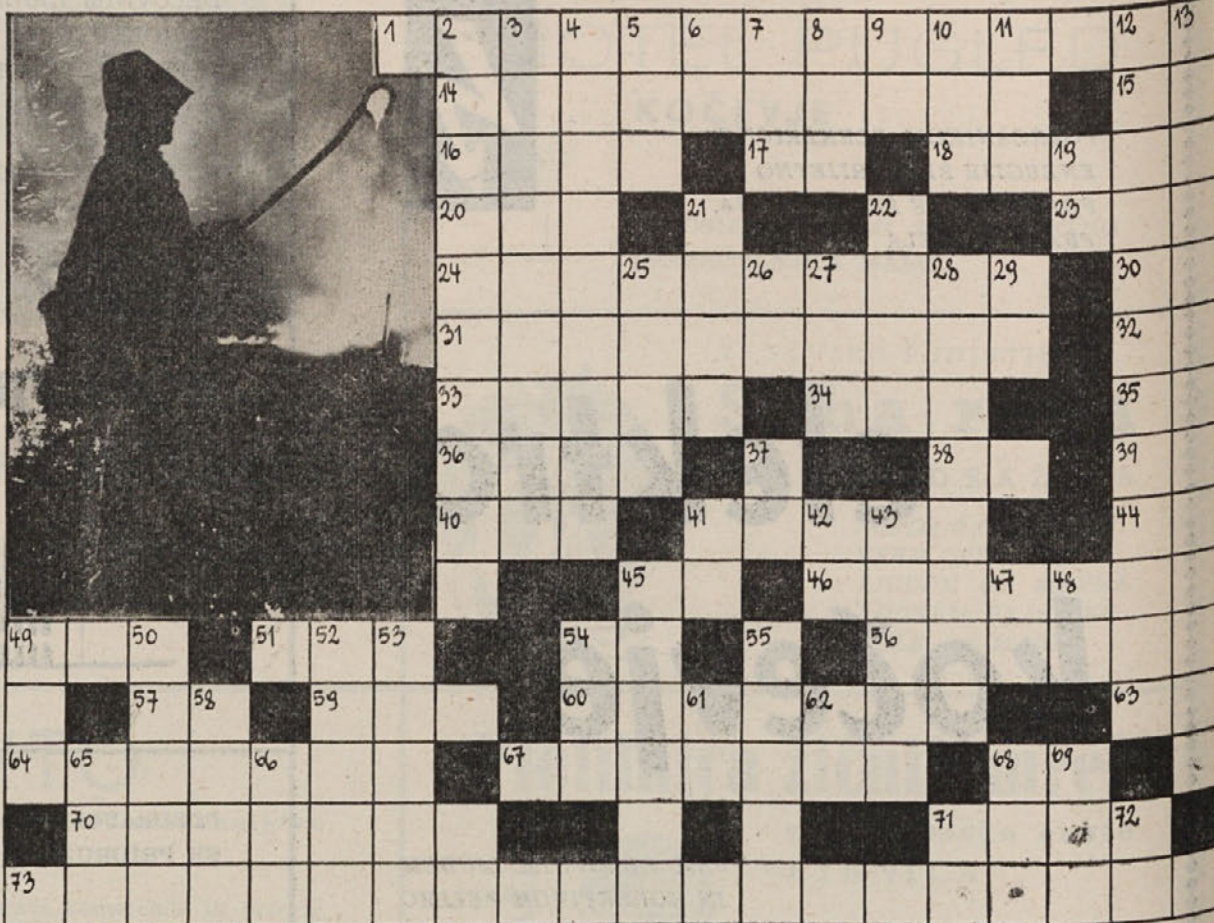
Križanka »1. MAJ«

Vodoravno:

1. in 73. parola ob praznovanju 1. maja; 14. vrsta pluga; 15. kratica za Mestni odbor; 16. vpogled, uvidenje; 17. igralna karta; 18. elan, polet; 20. vrsta hladnega orožja; 23. dolžinske mere; 24. znano mesto na Aljaski v zalivu Norton; 30. začetnici imena in priimka slovenskega mladinskega pesnika; 31. bolezen pri vnetju grla; 32. samoglasnik in soglasnik; 33. žensko ime; 34. priimek slovenskega pisatelja (Slavko); 35. kratica za Zvezo republik; 36. prebrisane ženske, navihanke; 38. Rusija; 39. dva samoglasnika; 40. vrsta žuželke z bolečim pikom; 41. znani slovenski grafik; 44. kratica za Cankarjevo založbo; 45. dvo- v sestavi; 46. ogrnjen; 49. kratica za eno jugoslovanskih republik; 51. neumen, trapast; 54. oranje; 56. premiki nekega predmeta; 57. medmet bolečine; 59. velik jadranski otok; 60. alkaloid v tobaku, po učenjaku Nicotu; 63. arabski žrebec; 64. človek, ki strelja; 67. član katoliške cerkve; 68. dva enaka soglasnika; 70. prebivalec velikega kontinenta; 71. teža embalaže.

Navpično:

2. naprava za zbiranje in shranjevanje električnega toka; 3. rimski pesnik; 4. izdelovalka žlic; 5. kratica pri naštevanju; 6. osebni zaimek; 7. žensko ime; 8. del ženske ali moške obleke; 9. skrajni konec suhe zemlje; 10. vozilo; 11. pogostno ameriško moško ime; 12. odplačevanje, poravnavanje dolga; 13. predsednik socialistične republike Jugoslavije, ki je pred nedavnim obiskal tudi Kočevje; 19. predlog; 21. poškodba; 22. del noge ali obuvala; 25. del obraza; 26. kratica za utežno mero; 27. lijak; 28. znameniti nemški matematik, ki slovi po svoji teoriji; 29. avtomobilska oznaka za Trst; 37. kazalni zaimek; 41. skrajšana vprašalnica; 42. začetnici imena in priimka slovenskega slikarja; 43. razpored dela; 45. brivski pripomoček; 47. dva različna soglasnika; 48. egiptčansko božanstvo; 49. moški glas, vrsta instrumenta; 50. staro glasbilo na strune; 52. poškodovati z vročino; 53. domača pernat žival; 54. osebni zaimek; 55. veliko grško mesto; 58.

vrstica, stih; 61. časovni ali primerjalni veznik; 62. kazalni zaimek; 65. mestece v Istri; 66. albansko mesto ob Ohridskem jezeru; 68. mlad gozd; 69. glas grlice; 71. dva različna soglasnika; 72. kratica za Anno Domini (v

letu Gospodovem).

Nagrade:

1. 3000 din,
2. 2000 din,
3. 1000 din,
4. brezplačna naročnina za pol

leta,

5.-7. knjige.

Pri žrebanju bomo upoštevali vse pravilne rešitve, ki jih bomo prejeli do ponedeljka, 6. maja do 10. ure. Izid žrebanja bomo objavili v številki z dne 10. maja.

p i š e j o ž e k

Dragi stric urednik!

Bliža se praznik prvi maj. Naš ata je rekel, da letos za prvega maja ne bomo imeli nič praznika, ker bo mama doma. Mama je pa rekla atu, da s tistimi fičenki, ki jih prinese prvega, res ne bo praznika. S tem je bil dan povod, da jih je naš ata spet slišal od naše mame. Rekla mu je, da ni za nobeno rabo (namreč ata), da se na nobeno stvar ne zastopi, od ljubezni pa da sploh pojma nima. Ata je nato bolj potihlo (iz pre-

vidnosti) rekel, da se s takim zmajem, kot je naša mama, res ne gre igrati ljubezen. Nato je mama rekla, da je ata star tepec in da samo za mladimi frkljami gleda. Ata je potem dejal, da je danes v modi taka frizura, da je visoko nekaj las, potem prazen prostor in šele nato pride glava, babje kikle in čevlji pa so nekaj obupnega in sploh ne vidiš več čedno oblečenega dekleta. Mama je na to atovo izvajanje menila, da naj on (ata) gleda, da bo več zaslužil, ker imajo druge vse, kar želijo,

on pa prinese tistih nekaj jurjev pa amen. Potem je ata nekaj govoril o najtežjih delih v podjetju, o ljudeh, ki nosijo lepe obleke in pridejo v podjetje le po plačo, vendar mama tega ni razumela, ker je takoj pričela govoriti o nekakšnih nadurah, terenskih dodatkih, dnevnica, kilometrina. Konec koncev je izjavila, da je naš ata velik butec, ker se ne zna nikamor prisiliti.

Meni pa, dragi stric urednik, ni za to, kdo je plačan za svoje delo in kdo ne, meni je le za praznik, ko ni šole. Sosedovega Renčija sem nagovoril, da greva v Rinžo, saj jih drugi tudi, čeprav nimajo dovoljenja. Renči pa je dejal, da z ribolovom ne bo nič, ker pri njih ne bo praznika; praznovali so že veliko noč in so že vse potice pojedli. Renčtov ata je pa njemu rekel, naj nikjer ne pove, da so pri njih jajca farbali.

Pa pridi ti, dragi stric urednik, kaj k meni na Trato, pa ti bom pokazal tisto veliko hišo, s katere ti lahko v lepem slogu prileti opeka na glavo, ker na strehi čivarovalne mreže, hiša pa stoji čisto poleg ceste. Naš ata je rekel, da ni to nič hudega, ker je pokopališče takoj zraven. Zato pa se nič ne bojim!

Tvoj Jožek

POJASNILO

Nekega obrtnika so vprašali, zakaj je zatajil v davčni prijavi za leto 1962 pet milijonov profita, ko mu pa vendar gre zelo dobro?

»Ravno zato mi pa gre dobro, ker nisem vsega prijavil,« je preprosto obrazložil.

(Nadaljevanje s str. 11)

pa tudi malo sram jo je bilo, da bi sama z moškim prišla pred ljudi. Pa vendar ji je bilo tako lepo pri srcu. Končno je le privolila.

Do polnoči sta bila tam. Plesala sta, med odmorom pa sta si imela toliko povedati. Tudi sram je ni bilo več. Večkrat sta trčila s kozarčki na zdravje in bila je srečna, da ga je spoznala — Milana. Ko jo je spremljal domov, sta se držala za roke. Takrat jo je tudi poljubil. Bil je to prvi poljub. Prvi poljub od prvega moškega, ki ga je vzljubila. Od čudnega občutka sreče in sramu se ji je kar zvrtilo v glavi. Milan pa ji je šepetal tako lepe besede o ljubezni, da jo je vso prevzelo. Takrat je vso noč sanjala o Milanu in zjutraj je s takim veseljem hitela na delo! Počutila se je srečno in lahko, da bi kar vzle-

tela.

Sedaj pa je prišlo, česar se je že dolgo skrivaj bala. Saj si niti sama ni hotela priznati, da se česa boji, pa vseeno je imela tako boleč občutek. Začelo se je takrat — tistega dne, ki ga ne bo nikoli pozabila. Takrat, ko se je Milanu vsa prepustila. Dala mu

Spoznanje

je največ, kar je imela — dala mu je sebe! Da, takoj po tistem takrat se ji je vrnil v zavest mučni občutek: »Kaj pa, če me pusti? Sedaj je dobil, kar je iskal!« Kljub temu, da je bil Milan do nje še bolj ljubeč, tega občutka mogla pregnati. In zdaj je prišlo!

Seveda ni prišlo iznenada. Prihajalo je počasi! Že dva meseca je čutila, da se je misli Milan znebiti. To ji je dovolj jasno pričalo tudi njegovo vedenje, ki je postalo naenkrat tako hladno. Še vedno je upala, da bo še vse dobro — do nocojšnjega večera. Nocoj pa je pogledala resnici v obraz.

»Saj vidiš Martina, da res nima smisla, da bi še hodila skupaj,« jo je iz premišljevanja zbudil Milanov glas. »Jaz se tako in tako še ne mislim poročiti, dokler ne končam študija. Ne zameri, toda bolje je za oba, da s tem končava.«

Toda Martina ga ni več slišala. Zarila je glavo v blazino, iz oči pa so ji vrele solze. Zavedala se je samo tega, da je prevarana — grdo prevarana in da življenje vseeno ni tako lepo, kot si ga je zamišljala. Norbert Černe

VISOKOŠOLEC

VRNJIENI UGLED

Se malo nas loči do trenutka, ko se bodo zaprla vrata šol in fakultet. Vsak se bo vračal domov z izkupičkom svojega truda. Pri nekaterih bo ta bolj izdaten, pri drugih manj. Vsak, prav vsak pa se bo ob uspehu ali morda neuspehu svojega dela izpraševal, kako je delal in kaj bi se še dalo storiti, da bi bil drugo leto boljši. Prav tako kot posameznik pa bi se moral tudi klub ozreti na prehojeno pot, pregledati uspehe, neuspehe in mogoče že sedaj dati nekatere misli za delo v naslednjem letu.

Fakulteta za strojništvo

Strojna fakulteta pripravlja svoje slušatelje za uspešno delo v naših podjetjih, predvsem pa za delo na vodilnih mestih v težki industriji. Prav tako pa si ne moremo zamisljati drugih podjetij brez strojnega strokovnjaka. Možnosti zaposlitve so velike, saj so strojni inženirji (predvsem kot konstruktorji) potrebni tudi v našem letalstvu in ladjedelstvu. Zaradi tega ni čudno, da se veliko dijakov odloči nadaljevati svoj študij na strojni fakulteti.

Študij je dvostopenjski. V prvi stopnji se učni načrt deli na dve smeri: energetska in tehnološka. Medtem ko poslušajo slušatelji v prvem letniku prve stopnje skupno vse osnovne predmete, ki so potrebni za nadaljevanje študija, je v drugem letu skupen le še del predmetov, predmeti za usmerjanje pa so že ločeni.

Slušatelji tretjega letnika imajo vsa predavanja skupna, razen dveh, ki ju izbere slušatelj po svoji presoji glede na nadaljnji študij, ki se bo po novi učni reformi predvidoma delil na tri smeri: energetska (pogonski stroji in termične naprave), delovni stroji in transportne naprave ter tehnološka. To se pravi, da se študent že v drugem letniku opredeli za tehnološko oziroma energetsko smer, v četrtem letniku pa se še naknadno lahko specialno opredeli za letalstvo, ladjedelstvo, lahko pa tudi za hidro-avionsko smer, konstrukcije itd. Prvi in tretji letnik sta skupna za obe smeri. V I. letniku poslušajo kandidati naslednja predavanja: matematiko I, mehaniko, tehnologijo gradiv, strojno risanje, uvod v družbene vede, osnove termodinamike, elektrotehniko, strojne elemente in predvojaško vzgojo. Poleg naštetih predmetov mora slušatelj izbrati še fakultativen predmet, enega izmed treh tujih jezikov (angleščine, nemščine, ruščine). V prvem semestru prvega letnika je obvezen tudi seminar industrijske varnosti. Po prvem letniku je obvezna enomesečna praksa, ki jo določi fakulteta. V prvem in drugem semestru I. letnika je približno trinideset ur predavanja na teden. Polagoma se mora dijak, ki je zapustil gimnazij in hoče krojiti svojo nadaljnjo življenjsko pot na strojni fakulteti, navaditi na vztrajnost pri risanju programov (trije do štirje na mesec). Za vse glavne predmete (mehaniko, tehnologijo, matematiko) pa so vsak mesec kolokviji, katere lahko slušatelj v slučaju »spodrsaljaja« po navljaja trikrat, seveda pa to le v primeru, če ne izpusti prvega roka. Če piše slušatelj vse kolokvije pozitivno, mu ni treba opravljati ustmenega izpita. Po prvi stopnji opravlja kandidat skupinski izpit, seveda pa mora oddati tudi vse programe, predpisane za to stopnjo. Za diplomsko II. stopnjo mora kandidat napisati samostojno diplomsko nalogo, opraviti vse izpite in oddati vse programe in vaje. Po prvi stopnji dobi slušatelj naziv obratnega inženirja, po drugi pa strojnega inženirja.

Dijakom, ki se odločijo za ta študij, priporočamo predvsem, da se poglobijo v študij matematike, fizike in kemije. Kriteriji so strogi in ni popuščanja! S snovjo je treba biti na tekočem, ker se je pozneje preveč nabere. V letošnjem letu se je na strojno fakulteto vpisalo okrog 200 slušateljev, vendar strokovnjakov s to izobrazbo primanjkuje, saj bi samo ljubljanski Litostroj rabil za svoj perspektivni razvoj vsako leto okrog osemdeset strojnih inženirjev.

In še opozorilo: Fakulteta je v ljubljanski študentski četrti na Aškerčevi cesti 16.

M. M.

Delo Kluba študentov Kočevske se je v letošnjem letu zelo razmahnilo in dalo nekatere dobre rezultate. Kljub temu, da se je boril z materialnimi težavami, je bil eden najbolj delavnih med vsemi pokrajinskimi klubi in je bil prav zaradi tega tudi pohvaljen od UO Zveze študentov.

Obširni program, ki smo si ga ribniški in kočevski študentje zadali, sicer nismo izvedli v celoti toda prav gotovo je, da bi klub z malo več razumevanja in s skromno denarno pomočjo izpolnil tudi ta program. Že skromen pogled v tisto, kar je klub napravil v letošnjem letu, nam da dokaj jasno podobo dela kluba.

Prav gotovo so pomoč študentov najbolj občutili letošnji maturantje (in na novo pečeni bruci), katere so v marcu obiskali nekateri člani kluba, jih seznanili s študijem na fakultetah ter marsikomu pomagali do končne odločitve. Prav tako je klub priskrbel gimnazijcem plesnega učitelja, ki je imel enkrat na teden plesne vaje.

Marsikomu pa bo prav gotovo ostalo v spominu dobro pripravljeno brucovanje, ki je zadovoljilo še tako razvajenega obiskovalca podobnih prireditev.

Študentje-športniki so se udeležili več tekmovanj, med katerimi bi predvsem omenil srečanje v odbojki s kočevskim Partizanom in gimnazijo ter sodelovanje na tekmovanju med pokrajinskimi klubi v namiznem tenisu.

Klub pa ni mogel v letošnjem letu najti skupne rešitve za povezavo med štipenditorji in štipendisti ter mogoče kolikor toliko vplivati na boljšo politiko štipendiranja.

Slaba je bila tudi povezava med delavsko mladino in študenti. Klub bi se moral tem problemom drugo leto bolj posvetiti in skupaj z mladinskimi aktivni delati za zblizanje, kajti le skupno delo bi lahko rodilo bogate sadove.

Počitek pred študijem

Vendar že iz teh skromnih, majhnih stvari je razvidno, da Klub ribniških in kočevskih študentov dela, da živi in da bo drugo leto njegovo delo še bolj uspešno. Toda treba je bilo le začeti in to prav vse znova, kajti le to nam je lahko tudi zagotovilo, da bo klub dobil nazaj spet tisti ugled, ki ga je nekoč imel. S takim ugledom pa bo lahko v ponos študentom, kakor tudi družbi. Upamo, da nas v tem ne bo razočaral!

-tā

Srednjetechnična šola v Ljubljani

Nasproti filozofske fakultete na Aškerčevi cesti se dviga s svojimi štirimi etažami poslopje srednjetechnične šole. V njenih prostorih se zberejo iz vseh predelov Slovenije fantje in dekleta in postanejo po štirih letih tehniki.

Do sedaj je bila vzgoja mladih kadrov usmerjena predvsem na tehnični pouk. Z novo reformo pa bo dijak tu pridobil splošno znanje. Seveda to znanje ne more biti tako popolno, kot ga doseže dijak gimnazije. Tej nepopolnosti je treba iskati vzroka predvsem pri obremenitvi s strokovnimi predmeti.

Prvi letnik je zelo pomemben in je verjetno najtežji (vsaj za nekatere). Predvsem so opazne razlike med učenci različnih šol, kljub temu, da se pedagogi različnih šol držijo istih učnih načrtov.

Sprejemanje snovi v višjih letnikih je veliko lažje, ker dobi dijak že nekakšen občutek za tehniko, tehnično risanje, matematiko in opisno geometrijo.

Tudi politično in kulturno življenje je med gojenci zelo razgibano. S pomočjo mladinskega aktiva se dijaki seznanjajo s pro-

blemi domače in svetovne politike. Po novem učnem načrtu so uvedli v redni pouk tudi politične ure. Gojenci šole se udeležujejo raznih predavanj o novi ustavi, o mednarodnih problemih itd. Diskusije, ki so sledile po teh predavanjih, so pokazale, da se dijaki za te probleme zelo zanimajo. Kulturno izobraževanje dijakov sloni predvsem na njih samih. Tako npr. dijaki sami organizirajo razne ekskurzije, ki pa niso samo strokovne, temveč tudi splošne. Posebni razredni komisiji je poverjena naloga organizacije ogleda umetniških razstav v vseh ljubljanskih galerijah, ogled razstav na Gospodarskem razstavišču, preskrba vstopnic itd.

Dijaki imajo tudi mladinski abonma v mestnem gledališču, drami in operi. Zgostitev kulturnega in strokovnega življenja se kaže v zborniku »Naši kadri«, ki je začel izhajati pred kratkim. V tem zborniku objavljajo svoje misli, kritike, strokovna razglabljanja in drugo dijaki in profesorji. Ta zbornik je veren odraz življenja na srednjetechnični šoli.

Janez Pugelj

Majhne stvari

Stal sem pod napuščem velike trgovine in premišljeval. Mrzla burja mi je bičala obraz in me spominjala na moje ne preveč toplo stanovanje. Obrnil sem se k izlozbi in tok misli so pretrgale drobne stvari v njej, ki so se mi zdele neokusno razstavljene. Bili so majhni rdeči pajaci, načičkani z vsemi mogočimi odtenki barv, potem drobne svetloolase punčke, konjiči, domine, svinčeni vojaki in še nešteto drugih majhnih, drobenih stvari. Semenja želja marsikaterega malčka. V izlozbi so bila skrita brezskrbna otroška leta, preprežena z nešteto čudovitimi stvarmi, iz katerih si se lahko spomnil na toplo materino besedo, na strog očetov obraz, na

misli na mrzlo, nezakurjeno sobo me je stresel mraz in prav to je dokončno odločilo moj sklep. Kljub temu, da sem že čutil lakoto, sem se odločil za film. Misli sem si vsaj malo odtrgati noč v mrzli, nezakurjeni sobi. Bil sem potolažen, toda s to mojo mislijo se ni hotel sprijazniti želedec, ki me je neprestano sili, da bi zavila v kakšno ceneno restavracijo. Danes mu nisem mogel ustreči, pa čeprav bi bilo mogoče bolje, da bi ga poslušal. Film in večerja, to bi bilo preveč za en sam ubogi večer, poleg tega pa je tudi moja denarnica zadnje čase postala zelo ohlapna in ni dovolila takega razkošja.

Slike so se vrstile druga za

drugo. Sedel sem v sprednjih vrstah, prav v tistih, kot smo si študentje večkrat dejali, da si tako blizu filmskim igralkam, da jim vidiš lahko pod krilo. Toda to me ni motilo. Zadovoljen sem bil, da sem na toplem in gledam film. In glej..., bil je film o otroških norčijah, z vsemi dobirimi in slabimi lastnostmi naših otrok. Gledal sem ga z veseljem obrazom in se spomnil mojega današnjega snidenja z majhnimi, nametnimi stvarmi v izlozbi. Bilo je zopet snidenje s preživeli otroškimi leti.

Nenadoma, prav nenadoma se je pojavila na filmskem platnu podoba deklice, ki je nepremično stala pred izlozbenim o'nom in si vroče želela punčke z zlatimi lasmi. Tedaj sem bil tudi jaz z njo in sem doživljal njeno vroče hrepenenje po zaželeni stvari. Želel sem si, da bi razbila okno tr-

govine in bi pritisnila svoja mala usteca na mrzlo celuloidno punčko. Toda dekletce je le upiralo svoje velike očke v razstavljeno punčko in dve debeli kaplji sta orosili izlozbeno steklo.

Predstava je bila končana. Ves omotičen sem zapuščal dvorano. Toda nečesa sem se bal, sam nisem vedel, česa. Tedaj sem se spomnil... Zbal sem se srečanja z razstavljenim oknom, z nametnimi stvarmi v izlozbi, s podobami pajacov in punčk z iskričimi očmi. Zbal sem se, da bom pred njimi zagledal dekletce z velikimi očkami in s solzami na obrazu. Ne bi ji mogel pomagati, lahko bi ji dal le toplo besedo in objubo, da ji bom nekoč morda lahko kupil punčko.

Miha Maté

Ilustracija: Jože Požar

Popoldan tistega dne

Sedela sta v majhni predavalnici zarita v knjige. Od časa do časa ga je pogledala in si kot v opravičilo popravila črne lase, ki so jih padali globoko na čelo. »Le na kaj sedaj misliš?« Vedela je, da ne študira in se samo pretvarja. To ji je razodel njegov pogled, ki se je od časa do časa zastremel globoko na tablo in se ustavil na njej.

Čutil je njen pogled, ki ga je prediral, toda ni hotel kakorkoli pokazati, da se zanima zanjo. Niti vedel ni, kaj vidi tako zanimivega na njemu, da ga že ves čas, odkar je prišel v Ljubljano, zalezuje in komaj čaka trenutka, da bi govorila z njim o takih brezpomembnih stvareh, ki jih sliši med študenti na vsakem koraku.

Priskutila se mu je s svojim mehkim, jokajočim glasom, ki se mu je zdel, da prihaja nekje iz daljine in ga sploh ne prizadene. Čutil se je močnega, toda ta jokajoči glas ga je razorožil, mu jemal besede, ki jih je imel na jeziku, da bi ji jih povedal. Potem bi imel vsaj mir...

Še globlje se je zaril v knjige in poskusil študirati. Ni šlo. Ta njen, vedno se ponavljajoči pogled... Misli niso hotele najti poti do besed, ki so bile napisane v knjigi. Zazrl se je skozi okno in štel avtomobile. Poskusil je razbrati njihove registrske številke in ugotoviti obrise oseb v njih. Toda še vedno ga je moril njen pogled.

Tedaj jo je začutil ob sebi. Sedla je poleg njega in ga vprašala, o čem razmišlja. Njen glas se mu je zdel danes nekoliko bolj samozavesten, toda bil je še vedno ves solzan in jokav.

»Oh, nič,« ji je malomarno odgovoril. Počasi je vzela v roko njegovo beležnico in začela pisati. Njena bela, drobna roka je drsela po beležki in pisala...

Ni se mogel premagati, da ni pogledal, kaj piše. Konica njenega peresa je drsela po papirju, se ustavila in potem zopet nadaljevala. S težavo je razbral: »Je t'aimé!« Poleg tega izliva čustev je opazil novo vrsto besed, ki ga niso mogle omajati. Zdele so se mu tako smešno majhne, nekoliko pretirano poudarjene s peresom. Kako malo so mu pomenele...

Nekoč bi jih bil mogoče vesel. Razveselil bi se jih kot prvega sonca, samo izgovorjene bi mo-

rale biti iz pravega srca. Toda danes, danes se mu je zdelo vse to tako majhno, nepomembno.

»I love you.«

Njena roka se je za hip ustavila in pričakovala, kaj ji bo dejal. Toda nič se ni zgodilo in to jo je nekoliko zmedlo, da mu je dejala: »Ali nisem neumna?« To je izrekla med smehom, da bi opravičila svojo zadrego.

»Hočeš, da ti napišem po rusko?« ga je vprašala in otožno povsila pogled. »Kakor hočeš,« je malomarno odvrnil in se ponovno ozrl skozi okno.

Spomnil se je tistega dne... Z Majo sta sedela ob reki in pustila nogam, da so čutile hlad mrzle vode. Toda tedaj tega nista občutila, slišala in čutila sta svoji srci, ki sta neenakomerno drhteli v pričakovanju ter se zlivala v prajeno melodijo reke. Kako rad bi tedaj spregovoril nekaj lepega, nekaj velikega, kar bi bilo vredno njune ljubezni. Toda počutil se je tako majhnega, ne-močnega, sramežljivega otožnega...

»Ja te ljubljaju.« Videl je napačno napisane besede, toda ni hotel povedati, da je stavek napačen in podreti nje-

ne iluzije. Kako majhno, majavo se mu je zdelo vse to. Primerjal je stavek z njeno ljubeznijo. Zazrl se je v njen beli, nežni vrat in za trenutek je občutil usmiljenje. Vzel je pero in napisal z velikimi črkami: »Ljubim te, Marija!«

Za hip je njen obraz preletel svetel smehljaj in njena roka je hotela poiskati njegovo. Toda ni je našla...

Cutila je le trganje papirja in njegove beležnice ter videla kose lista, ki so postajali vse manjši in našli končno pot v koš. Toda nenadoma, prav nenadoma se je nečesa spomnil, skoraj stekel do koša in privlekel na dan koščke papirja. Poskusil jih je zopet urediti v celoto. Njegovi prsti so urejali raztrgane koščke še pravkar izpovedane ljubezni in končno sestavili ves list.

Marija ga je gledala s tihim upanjem in njene oči so drhtele v pričakovanju. Bila je blede in negibna.

Počasi je obrnil koščke iztrgane papirja in na njegovih drugih strani so se pokazale številke Majinega telefona...

M. Maté

Tokrat četrti

Tudi letos je Klub prielških študentov organiziral veliko namiznoteniško medklubsko prvenstvo, katerega so se udeležili predstavniki enajstih pokrajinskih klubov in med njimi tudi kočevski. Tekmovanje je bilo za nas še posebno važno, ker so bili prav kočevski tekmovalci nanjem vedno prvi in so lansko leto dobili tudi pokal v trajno last. Toda letos kočevski igralci niso imeli sreče, saj so že takoj dobili za nasprotnika močno ekipo Celja, ki je veljala za favorita tekmovanja. Tako se je že v prvem kolu odločilo, kdo bo zmagovalc. Naša ekipa v postavi Turk, Fajdiga in Mate se je dobro upirala celjskim igralcem in jim nudila močan odpor, toda proti koncu je našim tekmovalcem zmanjkalo moči in so dvoboj izgubili z rezultatom 5:3. Dve igri je dobil Turk, eno Mate. Če bi Turk v odločilnem setu premagal prvega igralca, bi se naša ekipa plasirala naprej in bila verjetno tudi letos prva. V naši skupini so bili tudi

igralci Šentjurja, katere so kočevski igralci premagali z največjim možnim rezultatom 5:0.

V tekmovanju posameznikov se je od naših uveljavil najbolje Fajdiga, ki se je z vedno boljše igro uvrstil med prvo osmorico. Kljub temu, da so naši tekmovalci dosegli le četrto mesto, je to uspeh, saj so z dokaj dobro igro prikazali lep namizni tenis in bi lahko z malo več treninga dosegli še boljše mesto. Toda našim igralcem se je poznalo, da niso vigrani in da jim primanjkuje časa za treniranje.

STRASNE SANJE

— Tovariš doktor, pomagajte, vsako noč se mi sanja, da sem morski konj in da jem morskovo travo.

— No, to ni nič nevarnega...

— Kako da ne? Pojedel sem že vso morskovo travo iz žimnice!

sladke besede tet in stricev, na tople večere, preživete na zakurjeni peči ob prijetnem pripovedovanju zgodb in pravljic, ki so tako znale razburkati našo otroško dušo. Te male, nepomembne stvari so mi v tem trenutku napolnjevale srce s toplino otroških let. Zazibale so me v svet, katerega sem nekoč preživel na prostranih travnikih, ko smo s tovariši pasli krave, pekli krompir in ukradeno koruzo. Bila so otroška leta...

Nismo imeli tako lepe stvari kot so bile razstavljene tu v izlozbi, toda kljub temu smo se znali igrati. Imeli smo puške, bajonete, mitraljeze in bili smo vojska, ki se ni bala zavzeti niti najhujših trdnjav v vasi. Oplenili smo Zavrharjevo hruško, se zapodili proti Obrekarjevim slivam, jih brez borbe zavzeli in hifeli novim zmagam naproti. Bila so otroška leta, polna bušk in palice, ki je znala udarjati po raztrganih in umazanih hlačah.

Neverjetno, kako rad se človek spominja svoje mladosti. Že njen drobni odtенок ga odvrne od vsakdanjih, zaskrbljujočih stvari. Spomin mu beži nazaj in vrta, vrta, da bi odkril vse, prav vse, kar je nekoč bilo, a je za vedno pokopano. Ostanajo le drobne stvari v izlozbi in mi z vsakdanjimi težavami.

Potipal sem po žepih in ugotovil, da je denar, ki sem ga hranil za kino, še na svojem mestu. Še vedno sem premišljeval »Grem, ne grem, grem...« Oh

Življenje je šola

(Nadalj. s str. 4)

upravljanju vsak sodeluje. Žal pa imamo primere, ko je posameznik na sebi delavskega sveta tiho, razpravlja pa — v gostilnah.

Pomemben sklep delavskega sveta je, da bomo našo amortizacijo vozil povečali za 100 % (iz 10 na 20 %), da bomo lahko kupili prepotrebna nova vozila. Od tega sklepa (zvišane amortizacije) ne bomo odstopili, četudi ne bomo dobili zaradi tega 100 odstotnih osebnih dohodkov. Vozni park smo sklenili obnoviti in povečati zato, ker bomo imeli iste administrativne stroške, čeprav bomo imeli še enkrat toliko vozil (stroški za poslovalnice v večjih jugoslovanskih mestih bodo enaki) in ker želimo vozni park tipizirati, s čimer se bo vzdrževanje vozil občutno pocenilo.

Razen že navedene naloge, ki je ena glavnih za prihodnje, pa pripravljamo prav zdaj novi statut, odkupili smo več stanovanj v stolpnicih itd. Želimo, da bi našeteli pri nabavi vozil na razumevanje vseh organov (komune, okraja in republike) in da nas bodo tudi podprli, če bo potrebno.

● ZIDAR — UVELJAVLJAJO SE DOMA IN DRUGJE

V razgovoru s Tonetom Butino, predsednikom delavskega sveta SGP Zidar iz Kočevja, smo zve-

deli, da je bil prvi delavski svet pri njihovem podjetju izvoljen približno pred enajstimi leti. V upravljanju so bili neizkušeni, podjetje pa se je tudi hitro razvijalo, saj je imelo leta 1952 okoli 100 milijonov dinarjev bruto produkta, leta 1955 pa že blizu 800 milijonov dinarjev, kar vse je pripeljalo do raznih težav, ki so se pojavile očitne v letih 1957 in 1958. K tem težavam pa je razen neizkušenosti organov upravljanja in nezadostnih finančnih analiz znatno pripomogla tudi takratno pomanjkanje gradbenih del.

V letu 1959 so novi samoupravni organi na podlagi dobrih in slabih izkušenj preteklih let krepko poprijeli, rezultati njihovega dobrega samoupravljanja so vsepovsod vidni. Brutoprodukt, ki je leta 1958 padel na 500 milijonov dinarjev, se je spet občutno povečal in bo letos predvidoma znašal nad milijardo 200 milijonov dinarjev. Gospodarnost in varčevanje sta se vsestrano izboljšala, 150 delavcev je napravilo tečaje za kvalifikacijo. Znatno del sredstev

je kolektiv namenil tudi za družbeni standard, predvsem za stanovanja. Fluktuacija zaposlenih je iz leta v leto nižja. Med najvažnejše uspehe pa vsekakor sodi dejstvo, da so si pridobili priznanje (tudi v Ljubljani in na Reki), da so njihova dela kvalitetna in da jih opravijo v določenih rokih.

Najvažnejša naloga organov delavskega samoupravljanja pri Zidarju pa je, da zasledujejo nove oblike gradenj in čimprej preidejo na montažne in polnomontažne gradnje ter se tako razvijajo vzporedno z ostalimi večjimi podjetji, ker bodo ostali le tako konkurenčni. Tak napredek pa zahteva veliko sredstev, zato gospodari delavski svet tako, da razporedi kolikor je le mogoče sredstev na sklade.

Člani delavskega sveta so danes sposobnejši in bolj razgledani, kot so bili še pred nekaj leti. Prav zadnja leta so pokazala, da so člani delovnega kolektiva Zidarja dobri proizvajalci in upravljalci, saj so na obeh področjih dosegli zavidljive uspehe.

● TEKSTILANA — SMO ZA INTEGRACIJO

— Na sejah našega delavskega sveta obravnavamo vsak mesec produktivnost in prodajo. Tako smo vedno seznanjeni z našimi gospodarskimi uspehi in neuspehi, je povedal predsednik delavskega sveta Tekstilane Ivan Šolar in nadaljeval:

— Naš najpomembnejši uspeh, ki smo ga dosegli lani, je bil, da smo izdelali pravilnik o kvaliteti del na vseh delovnih mestih. Ta pravilnik je bil potreben predvsem zato, ker na njegovi podlagi znižujemo proizvodne stroške, kjer se da. Cene surovin, vode in drugega namreč naraščajo, cene našim proizvodom pa se niso spremenile že od leta 1955. Če ne bi izkoriščali vseh rezerv, nam ne bi za sklade ostalo ničesar, to pa bi imelo težke posledice.

Naš strojni park je zastarel, kljub temu pa smo po storilnosti med prvimi v Jugoslaviji pa tudi pri osebnih dohodkih smo v Sloveniji bolj spredaj. Vzdrževanje starih strojev nas ogromno stane, zato postopoma po zmogljivosti

nabavljamo nove, ker bomo le tako lahko dosegli boljšo storilnost.

Precej je tudi razprav o združitvi slovenske volnarske industrije. Podjetja so enkrat za integracijo, drugič pa proti. Manjša podjetja se zanj navdušujemo, večja pa ne. Integracija pa bi bila zelo pametna, saj zdaj vsa pod-

jetja proizvajamo vse, medtem ko bi si potem delo razdelila, s čimer bi se proizvodnja občutno pocenila. Hkrati pa bi združena podjetja lahko bolj smotrno porabila svoja investicijska sredstva.

Glavna naša naloga je modernizirati predilnico za polčesano prejo; tako bi surovine izkoristili bolj ekonomično. Z rekonstrukcijo pa bomo odpravili tudi ozko grlo v predilnici, da bomo lahko zaposlili še okoli 40 ljudi.

● KGP — PROIZVODNI REZULTATI SE LAHKO LE BOLJŠAJO

— Nam je prej družba določila, koliko in kaj moramo proizvajati, zaradi tega tudi nismo mogli ločiti, katere panoge so za nas donosne. Zdaj pa je delavski svet sklenil, da bomo gospodarili tako, da se bodo naši proizvodni rezultati le izboljševali, se pravi, da bomo nerentabilne panoge opustili, je povedal predsednik delavskega sveta KGP Jože Mikulič.

— Lani in predlanskim smo že začeli ugotavljati, katera proizvodnja se nam najbolj obnese in začeli tudi ustrezno ukrepati. Na podlagi analiz smo se odločili, kaj bomo proizvajali. Veliko dela je bilo opravljenega, predno smo

dosegli vidnejše uspehe. V enem letu je imel delavski svet 20 sej, na katerih smo razpravljali in sklepali o ureditvi naše proizvodnje, izvrševanje sklepov pa smo dosledno kontrolirali. Uspehi so se že pokazali. Kmetijstvo je imelo leta 1961 za 157 milijonov dinarjev izgube, za lani pa smo jo planirali okoli 100 milijonov, vendar pa smo z dobrim gospodarjenjem dosegli, da je znašala izguba lani le 28 milijonov dinarjev. Lani smo tudi prvič dosegli, da je bila ena izmed naših kmetijskih uprav (Draga) celo aktivna.

Naša letošnja naloga je, da dosežemo kljub občutno slabšim proizvodnim pogojem (podražitev reprodukcijskega materiala, pomanjkanje krme, porast cene živini, ki jo kupujemo, padec stališča živine v privatnem sektorju itd.) enake rezultate, kot smo jih lani

● KOČEVSKI TISK — ŠE SO PROBLEMI

Govori Janez Novak, predsednik delavskega sveta ČZP Kočevski tisk:

— Delavsko samoupravljanje se

je pri nas komaj malo bolj trdno postavilo na noge. Hromila ga je predvsem pomanjkljiva splošna gospodarska in politična razgledanost članov kolektiva, ki pa se predvsem v zadnjem času občutno izboljšuje.

Zadnja leta smo namenili naša sredstva v glavnem za nabavo novih strojev (tudi avtomatov), ker je napredek možen le z modernizacijo podjetja. Istočasno pa imamo težave tudi s strokovnim kadrom, ki nam ga primanjkuje. Prav zaradi tega je delavski svet pred kratkim sklenil nameniti več sredstev za nakup stanovanj, ker bomo le tako lahko dobili prepotrebne strokovnjake.

Naše nadaljnje najvažnejše naloge so: napraviti načrt razvoja podjetja in temu prilagoditi plan investicij ter izobraževanja kadra, izdelati statut ter ob tem skrbeti, da se standard zaposlenih izboljšuje.

Dobrih dvanajst let delavskega samoupravljanja, v nekaterih delovnih organizacijah pa še toliko ne, ni veliko. Posebno pa je to kratko razdobje, če upoštevamo, da so naši proizvajalci-upravljalci orali na tem polju ledino, se pravi, da se niso mogli nasloniti na izkušnje od zunaj, ker drugod po svetu delavskega samoupravljanja ni. Naši proizvajalci in upravljalci so se učili upravljanja na lastnih uspehih in neuspehih — obojega je bilo precej, seveda neke več, druge manj. Delavsko samoupravljanje pa je opravičilo svoj obstoj, saj je predvsem v zadnjih nekaj letih pripomoglo do pomembnih gospodarskih uspehov posameznih delovnih organizacij in vse naše skupnosti. Naši proizvajalci postajajo vedno boljši upravljalci. Daleč za nami je obdobje, ko so se proizvajalci potegovali le za večje plače. Danes že delijo dohodek kot razumni gospodarji, ki se zavedajo, da jim bo vsak razumno investiran ali prihranjen dinar pripomogel do večjega čistega dohodka in hkrati do boljšega standarda vsakega člana kolektiva. Z razvojem delavskega samoupravljanja je izginil tudi stari mezdní odnos proizvajalca do sredstev za proizvodnjo (strojev itd.) in do proizvodov, ko je bila delavcu mar le plača; zdaj je proizvajalec tudi upravljalac, ki odloča o podjetju, proizvodi in svoji usodi. Se pravi, da naš delovni človek ni več le sredstvo za delo, SUŽENJ delodajalca in strojev, ampak proizvajalec in upravljalac, skratka res ČLOVEK.

Jože Primc

SKLEPČNA SEJA (na morju)

Ribniški občinski odborniki so se v soboto in nedeljo odpravili z dvema avtobusoma na predzadnje, potujoče zasedanje, tja preko Boncarja in Notranjske v Novigrad. Seja je, kakor rečeno, trajala dva dni, udeležila pa se je večina odbornikov.

Dva polna, živahna avtobusa sta se pomikala skozi sončni dan in Kras proti Postojni, preko Portoroža v Novigrad. V Novigradu gradi ribniška občina dom sindikata s prispevki gospodarskih organizacij. V domu bo 60 ležišč, kuhinja in terasa. Če bo le mogoče, mora biti dom dograjen do letošnje sezone. Dom bo

ob morju na lepem kraju.

Skočili so še v Poreč ter v Limske kanal pri Poreču. Tu goje ostrige. Eden je pojedel (z veliko muko) dve, pa mu je ena lezla gor, druga pa dol (tako vsaj pravijo!). Ribe so pa tam tako »poceni«, da jih bodo, če bodo v sezoni take cene (verjetno pa še višje!) morali metati nazaj v morje, ker jih ne bo nihče jedel.

Na zasedanju obeh zborov v Linskem kanalu so sprejeli tudi dva odloka, in sicer odlok o javnem redu in miru, po katerem sme dež v ribniški občini padati vsa dan le od pol dveh do pol treh. Če bo dež padal dalj časa,

bo lahko le na lastne stroške. Po drugem odloku pa je luna, kadar je polna, honorarno plačana (iz materialnih stroškov, seveda).

Lepo je bilo in odborniki izleta na koncu svoje mandatne dobe ne bodo zlepa pozabili. Morda prav zaradi veselih dogodivščin. Tako nek odbornik, ki je bil tokrat prvič na morju, ni verjel, da je slano. Nejeverno je vtaknil prst v vodo in ga potem obližnil. Ugotovitev: »Vraga, pa je res slana, pa še po ribah smrdi!«

Pozabili ne bodo tudi tovariša, ki je ko se je spravljal spat, zamenjal velik kup odevi z omaro (in menda hotel vanjo spraviti plašč?). Ko pa so se vračali, so si ogledali še Škocjanske jame. Pravijo, da je bil to velik napor, kakršnega niso pretrpeli vso mandatno dobo. Tako so se potili, ko so hodili po jami, da je voda narasla, ko pa so prišli iz jame, se ugotovili, da je voda rdeče obarvana (od popitega vina)...

PO 58. LETIH OBISKAL ROJSTNI KRAJ

Pred nekaj dnevi je prišel v Sodražico kot prvi turist iz Amerike v letošnji sezoni Vincenc Kovačič, ki se je v Sodražici izučil kovaške obrti pri pok. Drobniču in odšel 18 let star v daljnjo Ameriko. V času svojega službenega pokoja je želel še enkrat obiskati svoj rodni kraj, kamor je prišel po 58. letih. Srce ga je vlekle in njegova odločitev je bila kar hitra. Sedel je v avion ter prispel po 8 urah in 10 minutah na londonsko letališče. Po 2-dnevnem ogledu Londona je prispel z letalom v Pariz in si tu dobrodu odgledal vse znamenitosti. Iz Pariza je odšel v Genovo, nato pa z vlakom preko Dunaja v Ljubljano. Povsod je opazil velike spremembe in napredek. Tudi v rojstnem kraju se ni takoj spoznal, saj je bila Sodražica med zadnjo vojno skoro docela uničena. Le sredi trga stoji še lipa kakor prej, kjer so na trgu takrat postavljali sodraški fantje mlaj za 1. maj. Fantje so takrat stavljali, če bi kdo pripeljal po mlaju do venca, kar se je le malokateremu posrečilo.

Po dolgi odsotnosti je našel v rojstnem kraju le nekoliko znancev. Želimo, da bi mu bilo bivanje v Sodražici prijetno, da se bo še večkrat spominjal rodnega kraja. nc-

POLJANSKI GASILCI

(A) — Preteklo nedeljo so imeli gasilci na Velikih Poljanah občinski zbor, ki se ga je udeležil tudi predstavnik obč. gasilske zveze iz Ribnice. Iz poročil je bilo razvidno, da so gasilci lani sodelovali pri gašenju požara na Grabnu pri Gregorju in v Prapročah. Sodelovali so tudi pri ocenjevanju gasilskih enot, med letom pa so izvedli več vaj.

Na občnem zboru so se pogovorili o različnih vprašanjih, o nadaljnjem delu in o možnostih za poživitev gasilske dejavnosti. Sklenili so nabaviti novo motorno brizgalno. Predstavnik iz Ribnice je obljubil, da bo pri ObGZ posredoval, naj prispeva nekaj denarja za brizgalno, ostalo pa bodo morali prispevati vaščani.

Staro brizgalno bi dali v od Poljan oddaljene vasi Samoče. Na koncu so se sklenili poživiti operativno in pritegniti v članstvo mladino, tudi ženske.

ČEBELARJI SE IZOBRAŽUJEJO

Novoustanovljena čebelarska družina v Livoldu je začela aktivno z delom. V načrtu je več predavanj. Prvo bo v nedeljo 28. aprila ob 9. uri v Livoldu v »Našem domu«. Predaval bo priznani strokovnjak Vladimir Martelanc iz Ljubljane. Predvajal bo tudi film o življenju čebel. Poleg čebelarjev vabimo tudi mladino, ki ima veselje do čebel, da pride na predavanja.

Urednikova pošta

POSLOVANJE

TOV. UREDNIK!

Kot voznik amater večkrat potrebujem rezervne dele za vozilo. Tako sem se 17. aprila zglasil v Servisu podjetja »Avto« Kočevje, da kupim za vozilo vzmet za zadnji sedež ter senčnik za luč.

Ko mi je skladiščnik izdal zahtevane predmete oz. rezervne dele, sem hotel poravnati račun pri blagajničarki.

Blagajničarka mi je napravila račun (okrog 608 din), poleg tega pa je še zaračunala 10 odstotkov pribitka za nabavo materiala.

Čez nekaj minut je prihitel skladiščnik in dejal, naj pribije še pol ure dela. Torej za izdajo dveh predmetov, za kar ni potreboval niti 4 minute, je zaračunal pol ure dela!

Seveda se s tem nisem strinjal, saj je že bil procent za kritje stroškov nabave materiala zaračunan, delal pa ni nihče nič, saj sem hotel oz. mislil doma omenjena dela sam montirati.

Šef delavnice je še pristavil: »Pregovarjali se ne bomo, če nočete, damo dele nazaj v skladišče.«

Razumem, da servisna delavnica ni pooblaščen za prodajo posameznih rezervnih delov kot trgovina, vendar je nemogoče, če jih že prodaja, da si dvakratno zaračunava stroške nabave!

Seveda sem omenjena dela vrnil s pripombo, da se mi zdi poslovanje Servisa podjetja »Avto« zelo neumestno.

Milan Pajnič,
Podpreska 11

Ivan Car:

Odnosi med ljudmi

O vsem, kar se dogaja in se je dogodilo, veliko pišemo, kar je brez pomišljanja potrebno. Naš tisk pomaga posredovati pri razlagi in urejanju različnih vprašanj, problemov in želja. Dejstvo je, da je takih člankov dovolj v časopisju, pri tem pa ne smemo pozabiti na naše knjige, ki prav tako v različnih oblikah prikazujejo vse, ki naj bi pomagalo posamezniku doseči zadostno stopnjo kulture, realen pogled nad današnjim razvojem našega družbenega sistema, kot tudi uravnati njegovo duševno zdravje. Prav duševno neuravnovesenost kot tudi pomanjkanje kulture in humanosti pa rodi slabe odnose med ljudmi, ki so problem vsakdanjega življenja.

Svet spremljan z vso razsodnostjo kakšnih 16 let. Večkrat obudim spomine in se za trenutek vrnem k raznim dogodkom, ki jih je bilo precej, dobrih in slabih, slabih pa največ prav zaradi nezdravih in neobjektivnih odnosov posameznih ljudi. Zato sem mnenja, da kljub vsem še premalo pišemo o odnosih med ljudmi.

Ni malo takih, ki jih morijo

nepravilnosti, neobjektivnosti, škodoželjnosti, zavisti, poniževanja s strani souslužbencev, sosedov, v besedi prijateljev itd. Koliko slabe volje je že bilo zaradi tega in je še bo, vse dokler si bo nekdo iskal časti na račun drugega in dokler bo drugemu zaviral razveseljiv uspeh, srečo, ki jo je v čem imel, ne da bi koga zaradi tega oškodoval ali kakor koli prizadejal.

Življenje ne pelje vedno gladko, človek naleti na različne težave, katerim se je težko izogniti. Te prebrodijo nekateri lažje, drugi težje, kar je pač odvisno od značaja posameznika, njegove duševne zrelosti, upornosti in vztrajnosti.

Za večino področij družbenega življenja so izdani številni predpisi, ni pa mogoče s kakšnimi pravnimi normami docela urejati odnosov med ljudmi. To je stvar vsakega posameznika.

Zadnje čase sem prešel precej krajve in videl marsikaj, kar me je še bolj privedlo do tega, da dokončno napišem tisto, kar sem začel še pred meseci.

Pridružujem se delno tistim, ki

pravijo, da se bodo ti odnosi v doglednem času zboljšali sami, nisem pa v tem prevelik optimist, ker negativne lastnosti, ki se porajajo v značaju človeka, so vzrok različnih notranjih in zunanjih pojavov, ki se jih številni v posameznih momentih ne morejo sami rešiti. Niso tudi v večji ali manjši meri povezane s tem gmotne razmere, katere posamezniki tako radi povezujejo z duševnim zdravjem človeka. Vsekakor drži, da so te zelo važne, dokazano pa je, da materialno stanje le ni vse. Kljub urejenim razmeram in zadostnim pogojem za normalno življenje so nekateri ljudje nezadovoljni in neuravnovešeni. S tem hočem povedati brez lastne prizadevnosti — lastne vzgoje se ne bomo tega kmalu rešili.

Sicer pa mislim, da je večina, ki se zaveda, kaj pomeni za naše okolje značajen človek in dobri odnosi med nami, čeprav k zboljanju tega velikokrat sami ne prispevamo. To je potrdila tudi pred leti izvedena anketa v nekaterih tovarnah, srednjih in višjih šolah in posameznih naseljih na podeželju.

Eno izmed štirih v anketi navedenih vprašanj je bilo tudi: »Po katerih lastnostih bi si izbral-a dekle fanta (fant deklo), bodočo ženo (bodočega moža).«

Iz omenjenega vprašanja veje na splošno duh vseh anketirancev

predvsem po dobroznačajnem človeku, pri katerem bo naletel na razumevanje, spoštovanje, gospodinj, ženo oz. moža, prijatelja in tovariša. To je končen povzetek odgovorov, za tem je zaposlitev, nato spolni odnosi, soroden poklic, lepota pa je dobila šele predzadnje mesto.

Nekoliko drugače je odgovorila na to vprašanje kmečka mladina, ki je značaj potisnila v ozadje in postavila na prvo mesto lepoto, za tem ugleden poklic oz. položaj in šele nato ostalo.

Ena poglobitnih slabosti v medsebojnih odnosih je v temle: vse preveč smo tehnično drug na drugega navezani in vse premalo osebno. To pomeni: preveč nas vežejo vidiki življenjske koristi in uporabnosti, premalo pa zavest, da smo ljudje. Praktična posledica tega je, da smo iz dneva v dan premalo pozorni, enostavno, premalo mislimo na to, da ljudje, ki so okrog nas in mi z njimi nismo le predmeti. In ker nam ta zavest manjka oz. je zelo pomanjkljiva, nam manjka to, kar bi nas notranje obvezalo in sililo k boljšemu razumevanju oz. ravnanju z ljudmi. Manjkajo nam miselno živi in čustveno zavzeti nagibi, ki bi nas dvignili iznad puščobnega brezdušja in povprečja vsakdanjih srečanj.

(Se nadaljuje)

Priznanje poslovodji

Svet za blagovni promet in turizem pri ObLO Kočevje je na zadnji seji sklenil dati pismeno pohvalo in skromno denarno nagrado Jožetu Ožunoviču, poslovodji trgovine »Sadje zelenjava« v Kočevju. Odkar je namreč to-

variš Ožunovič poslovodja te trgovine, imajo kočevski potrošniki na razpolago vedno dovolj sadja, zelenjave in drugih kmetijskih pridelkov, čeprav jih trgovina težko nabavi, ker jih na splošno primanjkuje.

Meso podraženo

Svet za blagovni promet in turizem ObLO Kočevje je na zadnji seji razpravljal o predlogu zvišanja cen mesa, ki sta mu ga posredovala KGP in kmetijska zadruga Kočevje. Povišanje cen mesa utemeljuje predvsem s povišanjem odkupnih cen živine. Cena živini pa je porasla, ker je je z ozirom na lansko sušo malo. Klavnice in mesarije namreč živine sploh ne dobe po taki ceni, da ne bi bile potem prisiljene prodajati meso z izgubo. Mesarije pa seveda ne morejo poslovati z izgubo, zato so v zadnjem času odkupile le malo živine, zaradi česar je seveda v mesnicah primanjkovalo mesa. Naša poslastica imajo sicer še kar precej živine, vendar jo prodajajo v glavnem tja, kjer dosežejo ugodnejšo ceno, se pravi izvoznim podjetjem.

Da bodo naše mesnice le zadovoljivo založene z mesom, je svet za blagovni promet sklenil vsaj delno ugoditi zahtevam za zvišanje cen. Nove cene mesa so: goveje meso s kostmi 480 din/kg (prej 400 din), goveje meso brez kosti 620 din (prej 540 din), telečje meso s kostmi 540 din (prej 480 din), telečje meso brez kosti 750 din (prej 640 din), svinjsko meso s kostmi 560 din (prej 500 din) in svinjsko meso brez kosti 700 din/kg (prej 660 din).

Nove cene v prodajalnah mesa kmetijske zadruge (v Fari in Banja loki) so za 10 dinarjev pri kilogramu nižje od novih cen v Kočevju. Cena ovčjemu mesu pa je enaka kot govejemu. Te nižje

cene so utemeljene z nižjimi transportnimi stroški odkupljene živine.

Nadalje je svet sklenil na predlog KGP, da bodo spet odprli prodajalno mesa v prostorih kočevske tržnice, kjer bo na razpolago nekoliko slabše meso kot v ostalih mesnicah, vendar bo zato napredaj po dosedanjih (starih) cenah. V razpravi je bilo podarjeno še, naj bi imele mesnice na razpolago večkrat tudi drobovino in naj bi jo ne prodajale v glavnem le gostiščem in menzam.

PODRAŽITEV MESA TUDI V RIBNICI

Iz enakih oziroma podobnih vzrokov je na predlog mesarij sklenil podražiti meso tudi svet za gospodarstvo pri ObLO Ribnica. Tu so povečali ceno govejemu mesu od sedanjih 400 din za kg na 460 din, teletino od 460 na 520 in svinjino prav tako na 520 din za kilogram.

V Ortniški dolini je živo

Stroji ropotajo, delavci hitijo, saj jih je letošnja zima v delu zavrla kar za mesec dni in sedaj morajo nadoknaditi. Cestni promet pa miruje, saj je cesta skozi Ortnek zaprta.

Ortnek in njegova okolica sedaj ne dajeta prav lepe slike, odkriva se zemlja, podirajo gozdčice, nastajajo nove struge in nakazuje se

Pred kratkim je bil v Kočevju zaključen tečaj obveznikov sanitetne službe civilne zaštite. Tečajniki (na sliki) so se učili nuditi prvo pomoč v slučaju raznih prirodnih katastrof (poplav, neurij, potresov itd.), epidemij, posameznih nesreč ali vojn. Tečaj je trajal 60 ur, obiskovalo pa ga je 32 tečajnikov. Izvedla sta ga občinski odbor RK in civilna zaštita

Ta mesec je bil zaključen tudi dvomesečni tečaj tehnično reševalne službe obveznikov civilne zaštite. Obiskovalo ga je 41 tečajnikov, ki so poslušali 92 ur predavanja. V teku pa sta še dva gasilska tečaja, ki ju obiskuje 90 ljudi, trajala pa bosta po 60 ur.

novi cestnišče. Okoli Močil nastaja novo delavsko naselje; zraslo je 6 velikih lesenih montažnih hiš. Zgradili so tudi vodovod, ki so ga zajeli v bližnjem gozdu in ki bo dal štirim domačijam vodo.

Ob trasiranju ceste je bilo malo hude krvi, vendar brez večjih zapletov, ker se ljudje zavedajo, koliko bo kraj pridobil z novo cesto. Obsojamo pa vse tiste, ki se ravno pri gradnji novih cest tako egoistično upirajo, če je potrebno žrtvovati malenkostne lastne koristi, morda kakšno drevo ali okolico svoje hiše, ki je v neposredni bližini ceste, odstraniti gnojšča ali stare, neuporabne hiše, ki kazijo lice vasi in so v napoto razširjenju ceste itd. Tudi v Ortneku bo potrebno še marsikaj spremeniti do otvoritve nove ceste, da bo kraj res dobil turističen izraz.

Ortnek je kot nalašč s svojimi cestnimi in železniškimi zvezami in s svojo lepo okolico ustvarjen

za razvoj mladinskega turizma. Primerna nadmorska višina, voda, bogati gozdovi in prostor za vse vrste športa daje vse pogoje, da se bo tu prej ko slej razvil mladinski športni, lovski in tudi rekreacijski turizem. Več razumevanja in podpore od vseh strani, pa bo sčasoma v Ortneku še središče izletišč kočevskega bazena. Trgovina se bo morala potruditi, da bo povečala svoje prostore in obogatila svoje zaloge. Tudi gostinstvo bo nujno preurediti.

V. P.

PREDGRAD

V združnem domu je šola, trgovina, kino, združna pisarna, stanovanje in matični urad, vendar se nihče ne zmenja, da bi uredil vodovodne cevi pri stranišču in drugod. Kaj res ni nikogar, ki bi poskrbel, da bi uredili te pomanjkljivosti?

SPORED RTV LJUBLJANA

Poročila vsak dan ob 5, 6, 7, 8, 10, 12, 13, 14, 15, 17, 19.30, 22, 23 in 24.

NEDELJA, 28. APRILA

6.00-8.00 Dobro jutro! - 7.40 Pogovor s poslušalci - 8.00 Janez Trdina: Peter in Pavel - pripoveduje Jože Zupan - 8.31 Petnajst minut iz inozemskih mladinskih pevskimi zbori - 8.46 Glasbeni drobiž za razne zasedbe - 9.00 Poročila - 9.05 Pesem, glasba in lepe želje za delavski praznik - 10.00 Se pomnite, tevariši... - Djoko Turbica: Med proletarci in obveščevalci - 10.30 Matineja Pihalnega orkestra LM - 11.30 Nedeljska reportaža - 11.50 Godala v ritmu - 12.05 Naši poslušalci čestitajo - 13.15 Obvestila in zabavna glasba - 13.30 Za našo vas - 14.00 Koncert pri vas doma - 14.15 Naši poslušalci čestitajo - 15.15 Petnajst minut z orkestrom Billy Vaughn in Bob Moore - 15.30 Melodije in smeh - 16.00 Humoreska tega tedna - Slavko Kolar: Premagani pesnik - 16.20 Priljubljene višje s pozdravi za 1. maj - 17.05 Mandoline in godala - 17.15 Radijska igra - Jan Otčenasek: Romeo-Julija in tema - 18.15 Pija Labena medigra - 18.30 Sportna nedelja - 19.00 Obvestila - 19.05 Glasbene razglednice - 19.30 Radijski dnevnik -

20.00 Izberite svojo melodijo - 21.00 Naši skladatelji v spomin sodobnikov - III. oddaja - Anton Lajovic - 22.15 Skupni program JRT - studio Beograd - 23.05 Zabavni orkestri v plesnem ritmu.

PONEDELJEK, 29. APRILA

4.00-8.00 Dobro jutro - 8.05 Jugoslovanski zbori - 8.30 Glasba ob delu - 8.55 Za mlade radovedneže - 9.25 Dva skladatelja iz »Skupine šestih« - 9.45 Cetrt ure s Korškim akademskim oktetom - 10.15 »Tičnica« iz Bravničarjevega Hlapca Jerneja - 10.35 Naš podlistek - Modigliani brez legende - 12.05 Kmetijski nasveti - Franc Martinec: Zdržni kolektivi in njihove naloge v letošnjem letu - 12.15 Pojo in igrajo Zadovoljni Kranjci - 12.30 Od melodije do melodije - 13.15 Obvestila in zabavna glasba - 13.30 Blaž Arnič: Simfonija dela - 14.05 Recital tenorista Jussija Björlinga - 14.35 Naši poslušalci čestitajo - 15.15 Tisoč pisanih taktov za razvedrilo - 15.40 Literarni sprehod - R. Rive: Klop - 17.05 Obdobja slovenskega samospesa - 24. oddaja - Skladatelji - partizani - II. del - 17.45 Igra orkester Stanley Black - 18.10 Prvomajske glasbene čestitke - 18.45 Radijska univerza - 19.00 Obvestila - 19.05 Glasbene razglednice -

20.00-21.45 Skupni program JRT - Studio Ljubljana - 20.52-21.07 Novo v znanosti - 21.45 Komorni intermezzo - 22.15 Skupni program JRT - Studio Zagreb - 22.50 Literarni nočno - 23.05 Ples do polnoči.

TOREK, 30. APRILA

4.00-8.00 Dobro jutro! - 8.05 Plesi in dueti - 8.45 Glasbena medigra - 8.55 Radijska šola za srednjo stopnjo - Plapolajte zastave! - 10.15 Violinist Igor Ozim z Ansambлом slovenskih solistov - 10.40 Rapid speech - 3. lekcija (ponovitve) - 12.05 Kmetijski nasveti - inž. Janez Perovšek: Pridobivanje in urejevanje zemlje za družbeno proizvodnjo - 12.15 Slovenske narodne pesmi s Komornim zborom RTV Ljubljana - 12.30 Poskočne in vedre melodije - 13.15 Obvestila in zabavna glasba - 13.30 Arije iz znanih Mozartovih oper - 14.05 Radijska šola za višjo stopnjo - O naši novi ustavi - 14.35 Glasbeno darilo za 1. maj - 15.15 Igrajo domači zabavni ansambli - 15.30 Proizvodnja v naših tovarnah (reportaža) - 17.05 Srečanja z našimi skladatelji pred praznikom - 17.50 Kvintet Jožeta Kampača z deli domačih avtorjev - 18.10 Prvomajske glasbene čestitke - 18.25 Zabavni orkestri naših radijskih postaj - 18.45 Priprave na praznovanje 1. maja v aktivih - 19.00 Obvestila - 19.05 Glasbene raz-

glednice - 20.00 Godba pomladi - (Literarna oddaja) - 20.45 Prazniku naproti - 22.15 Skupni program JRT - Studio Ljubljana - 23.05 Glasba za ples.

SREDA, 1. MAJA

5.00-7.00 Radostno jutro! - 7.15 Prvomajski pozdravi - 7.50 Rezervirano za prenos prvomajske parade iz Beograda - 11.00 Zvoki za prvomajsko razvedrilo - 12.05 Naši operni pevci za radijske poslušalce - 13.15 Obvestila in zabavna glasba - 13.30 Pihalna godba (Radijska igra) - Rudolf Stariča - 14.00 Obisk v naših mestih - 14.20 Bojan Adamič: Suita za klarinet in godala - 14.35 Radijski koncert Slovenskega okteta - 15.15 Prijetne popevke - prijetno popoldne - 16.00 Po delu - kulturno razvedrilo - 17.05 Kar po domače... - 17.30 Ivan Cankar - ran Zizek: Hlapec Jernej in njegova pravica (Radijska igra) - 18.30 Dve uverturi Davorina Jenka »Slavnostna« in »Djido«, prvič v našem sporedu - 19.05 Jugoslovanski pevci zabavne glasbe (novi posnetki) - 20.00 Glasbeniki-amaterji v našem studiu (posnetki javne oddaje) - 21.00 Prvomajski večer v narodnem tonu - 22.15 Skupni program RTV - studio Ljubljana - Plesni orkester RTV Ljubljana - 23.05 Ob zvokih melodij v majski večer.

ta teden za vas

KOČEVJE

Poročili so se: Bregar Anton, mizarski pomočnik iz Kočevja, Trg svobode 5, star 24 let in Bohanec Marija, vlagalka v CZP Kočevski tisk — iz Šalke vasi 18, stara 16 let; Mestek Franc, elektromonter iz Kočevja, Črnomaljska cesta 2, star 24 let in Čuk Marija, delavka v pletilstvu, stara 16 let.

V Ljubljani so se poročili: Obranič Branko iz Kočevja, Trg svobode 1, star 21 let in Stropnik Pavla iz Kočevja, Ljubljanska cesta 13, stara 26 let; Krek Jakob iz Bohinjske Bistrice 60, star 24 let in Planinšek Irena iz Kočevja, Roška cesta 40, stara 21 let.

Rodile so: Hudorovič Veronika, gospodinja iz Zeljn 42 — dečka.

V Ljubljani so rodile: Kavšček Nada iz Zeljn 6 — dečka; Zabukovec Nada iz Livolda 15 — dečka.

Umrli je Muhič Marija, gospodinja iz Mlake pri Kočevju 22, stara 75 let.

KOSTEL

Rodile so: Stimac Ana, blagajničarka iz Fare 14 — dečka, V Potoku 17 je rodila Primožič Terezija, delavka iz Kočevja, Reška cesta 7 — deklico.

DRAGA

Rodila je Okanovič Sabina, trgomočnica iz Črnega potoka 16 — deklico.

ČESTITKA

Dragemu atu Jakobu Knapsu iz Drage 25 želi vse najboljše hčerka Danica z možem.

ČESTITKA

Ljubemu možu in očku Ivanu Kordišu za 50-letnico prirske čestitke z željo, da bi še veliko let živel med nami. Žena, sin Vlado in hčerka Ivanka.

ČESTITKA

Angelci Govže in Jožetu Porenti vso srečo na novi življenjski poti — kolektiv CZP Kočevski tisk.

ČESTITKA

Srečko Leskošku za srečen pristanek v zakonu vso srečo — kolektiv CZP Kočevski tisk.

PRODAM

Ugodno prodam skoraj nov moped znamke »Colibri«. Ogled pri Samsa Ivanu na žagi v Ribnici od 13. do 20. ure.

PRODAM

Prodam 80-basno klavirsko harmoniko. Vprašajte na upravi Novic.

STANOVANJE

Iščevo sobo v Kočevju ali v bližnji okolici. Naslov na upravi »Novic«.

ZAHVALA

Ob prerani izgubi našega dragga moža, ata, starega ata in strica

ANTONA KOŠMRLJA
iz Retij v Loškem potoku

se prirske zahvaljujemo vsem, ki so ga med njegovo kratko boleznijo obiskali in ga tolažili. Najlepša zahvala dr. Antonu Šmalcu za skrb in trud, prav tako sestri Mariji Ruparčič iz Poliklinike v Ljubljani. Zahvaljujemo se tudi župniku Pustotniku za tolažilne in

poslovilne besede ob pokojnikovem grobu, njegovim stanovskim tovarišem za častno spremstvo, gospodniku Ivanu Lavriču za poslovilne besede, pevovodji Jožetu Modicu in pevskega zboru KUD iz Loškega potoka za žalostinke.

Topla zahvala vsem darovalcem vencev ter vsem Potočanom in ostalim, ki so se v tako lepem številu poslovili od njega na njegovem domu in ga spremili na njegovi zadnji poti.

Zalujoči: žena Pavla in sinova Vinko in Albin z družinama.

JAVNA ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujemo tovarišici NOVAK Tinki iz Sodražice, ki nam je rešila iz Bistrice dveletnega sinčka Andreja.

Ivančevi iz Sodražice

OBVESTILO

Obveščamo cenjene potrošnike, da bo obratovalni čas trgovin trgovskega podjetja TRGOPROMET pred praznikom dela — 1. majem, naslednji:

v ponedeljek, 29. aprila od 7. do 18. ure neprekinjeno;

v torek, 30. aprila od 7. do 17. ure neprekinjeno.

Navedeni delovni čas velja za 30. aprila tudi za trgovino Prehrana.

Trgopromet Kočevje

VOJAKI POZDRAVLJAJO

Vojaki, ki služimo vojaški rok v Nišu, pošiljamo za prvi maj borbene pozdrave ženam in dekletom, znancem in prijateljem ter vsem ostalim bralcem »Novic«. Enake pozdrave pošiljamo tudi kolektivu »Kočevski tisk«.

Vojaki: Kužnik Franci, Rus Jože, Bambič Franc in Goštnik Alojz.

CVAROVE MAME NI VEČ

V soboto 20. 4. m. je bil pogreb partizanske matere Terezije Cvar iz Jelovca pri Sodražici. Veliko ljudi jo je spremlilo na zadnji poti. Vsi grenko občutimo izgubo plemenite žene.

Leta 1941 je Cvarova mama občutila in razumela odločilen čas in z vsemi močmi podprla narodnoosvobodilno gibanje. Okupator je vedel za njeno dejavnost. Njo in moža je poslal v internacijo. Kljub vsem strahotam je ostala zavedna Slovenka in se ob vrnitvi iz internacije še močneje oprijela dela ter postala zgled ostalim materam. Po osvoboditvi je takoj prišla za delo in bila odlikovana z redom za zasluge. Člani kraj. org. zveze borcev so jo spremili s praporom, v slovo pa sta govorila tov. Košir Drago in Ivančič Marija.

ZAHVALA

Ob težki izgubi naše drage mame

MARIJE MUHIČ

iz Mlake pri Stari cerkvi se prirske zahvaljujemo vsem, ki so jo spremili na njeni zadnji poti, darovalcem vencev in vsem, ki so jo v času njene težke bolezni obiskali. Posebna zahvala njeni sosedji Tomši Štefki in njenemu možu za ves trud in pomoč. Iskrena hvala vsem gospodnikom

OBVESTILO

Obveščamo uporabnike vseh vrst gospodinjstskih in radijskih aparatov, da bo naša elektro-radio servisna delavnica iz Kočevja pričela s 1. majem opravljati popravila tudi izven Kočevja v naslednjih krajih:

Ribnica, vsako drugo in četrto sredo v mesecu od 7.—11. ure. Sodražica, vsako drugo in četrto sredo v mesecu od 12.—14. ure. Vel. Lašče vsak drugi in četrty petek v mesecu od 7.—11. ure. Dobropolje vsak drugi in četrty petek v mesecu od 12.—14. ure. Predgrad vsak drugi torek v mesecu od 7.—9. ure. Fari vsak četrty torek v mesecu od 7.—9. ure.

Popravila bomo opravljali v naših rajonskih skladiščih. Manjše okvare bomo popravljali takoj na mestu, aparate z večjimi okvarami pa v Kočevju in jih bomo sami dostavljali nazaj v naša skladišča, ki bodo sprejemala tudi naročila za delo na domu za fiksno montirane in težko prenosne aparate.

V upanju, da bi svojim odjemalcem čim bolj ustregli, priporočamo servisne usluge naše delavnice.

Servisna delavnica ozvočuje prireditve na prostem in v dvorah po želji prirediteljev. Za vsako ozvočenje prosimo, če je le mogoče, da se naroči nekaj dni pred prireditvijo.

ELEKTRO KOČEVJE

KINO

KOČEVJE: 26. do 28. aprila ameriški barvni film »Živim za tebe«, 29. in 30. aprila francoski film »Maigret postavlja past«.

RUDNIK: 27. in 28. aprila italijansko-francoski film »Lažne navike«, 1. in 2. maja poljski film »Pridi očka«, 4. in 5. maja italijanski film »Garsonjera«, 11. in 12. maja francoski barvni film »Kosilo na travi«.

RIBNICA: 27. in 28. aprila ameriški barvni film »Prijatelj Joe«, 4. in 5. maja italijanski film »Moralist«, 11. in 12. maja zah. nemški barvni film »Graščina strahov«.

SODRAŽICA: 27. in 28. aprila francoski film »Igre ljubezni«, 4. in 5. maja italijanski barvni film »David in Golijat«, 11. in 12. maja nemški film »Grofica Marica«.

VELI LASČE: 27. in 28. aprila ameriški barvni film »Benny Godman«, 30. aprila in 1. maja jugoslovanski film »Pustolovec pred vrati«, 4. in 5. maja ameriški barvni film »Človek, ki je preveč vedel«, 11. in 12. maja ameriški barvni film »Čaj in simpatija«.

STARA CERKEV: 27. in 28. aprila ameriški barvni film »Ponos in strast«.

LOŠKI POTOK: 28. aprila ameriški barvni film »Kavboj«, 1. maja angleški film »SOS Pacifik«, 5. maja ameriški barvni film »Lilija za Takson«, 12. maja ruski film »Zgodba o vojaku«.

DOBROPOLJE: 27. in 28. aprila nemški barvni film »Ešnapurski uger«, 30. aprila in 1. maja nemški barvni film »Indijski nagrobni spomenik«, 4. in 5. maja francoski film »Svetnik vodi ples«, 8. maja italijansko-španski film »Preiskovalni sodnik«, 9. maja švedski film »Mein Kampf«, 11. in 12. maja francoski film »Resnica«.

PONIKVE: 10. maja švedski film »Mein Kampf«.

BROD NA KOLPI: 27. in 28. aprila italijanski barvni film »Evropa ponoči«, 1. in 2. maja jugoslovanski film »Kočija sanj«, 4. in 5. maja ruski barvni film »Tihi Don« I. del, 11. in 12. maja ruski

in rudniški godbi za ganljive žalostinke.

Zalujoči: Mož Vincenc, otroci Vinko, Marija, Evalija, Ančka, vnuki in ostalo sorodstvo.

barvni film »Tihi Don« II. del.

PREDGRAD: 27. in 28. aprila ameriški barvni film »Davy Crockett«, 1. in 2. maja angleški film »Hamlet«, 4. in 5. maja ameriški film »V znamenju Zoroa«, 11. in 12. maja angleški film »SOS Pacifik«.

OSILNICA: 28. aprila jugoslovanski film »Čudno dekle«, 5. maja argentinski film »Tango ljubezni«, 12. maja nemški film »Ljubavna zmešnjava«.

POTUJOČI KINO DU

Češki film »Izpod ranga« v soboto, 27. IV. ob 19. uri v Starem logu. V nedeljo, 28. IV. ob 16. uri v Strugah in ob 19. uri v Livoldu.

Jugoslovanski film »Svojega telesa gospodar« v soboto, 27. IV. ob 17. uri na Oneku in ob 19. uri v Koprivniku. V nedeljo, 28. IV. ob 13.30 v Banja loki, ob 16. uri v Fari in ob 19. uri v Kužlju.

1. maja bo potujoči kino imel poseben program:

Jugoslovanski film »Saša« bomo predvajali 1. maja ob 15. uri na Travi in ob 18. uri v Dragi. 2. maja ob 16. uri v Črnem potoku in ob 19. uri v Livoldu.

Sovjetski film »Foma Gordijev« 1. maja ob 13.30 v Banja loki, ob 16. uri v Fari in ob 19. uri v Kužlju. 2. maja ob 17. uri v Oneku in ob 19. uri v Koprivniku.

Jugoslovanski film »Nasilje na trgu« 1. maja ob 13. uri v Lazih, ob 16. uri v Vimolju in ob 19. uri v Mozlju. 2. maja ob 16. uri v Dolgi vasi in ob 19. uri v Starem logu.

Jugoslovanski film »Ešalon dr. M« predvajamo 4. maja ob 19. uri v Črnem potoku. V nedeljo, 5. maja ob 15. uri na Travi in ob 18. uri v Podpreski.

Francoski film »Nürnbergski proces« v soboto, 4. maja ob 19. uri v Dolgi vasi. V nedeljo, 5. maja ob 13. uri v Lazih, ob 16. uri v Vimolju in ob 19. uri v Mozlju.

Ista dva filma predvajamo 11. in 12. maja v Starem logu, Strugah, Livoldu, Oneku, Koprivniku, Banja loki, Fari in Kužlju.

Vstopnice prodajajo pol ure pred predstavo. Vsem gledalcem je brezplačno na voljo napisana vsebina in ocena filma. Odgovorne predstavnike v krajih, kjer predvajamo filme, prosimo, da poskrbijo za urejen in popolnoma zatemnjen prostor.